

خوشبو دوستی

فلاح مرہ لا رہ سول شاریستی

سلیمانی

۲۰۱۴ز - ۱۴۳۶ھ

منتدی اقرأ الثقافی

www.igra.ahlamontada.com

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.afhamontada.com

خۇشە وىستى

فاتح مەلا رەسول شارىستىنى

چاپى يەكەم

۲۰۱۴ ز - ۱۴۳۶ ك

ناوی کتیب: خوشه‌ویستی

بابهت: وتار

نووسه‌ر: فاتح مه‌لا رسول شارس‌تینی

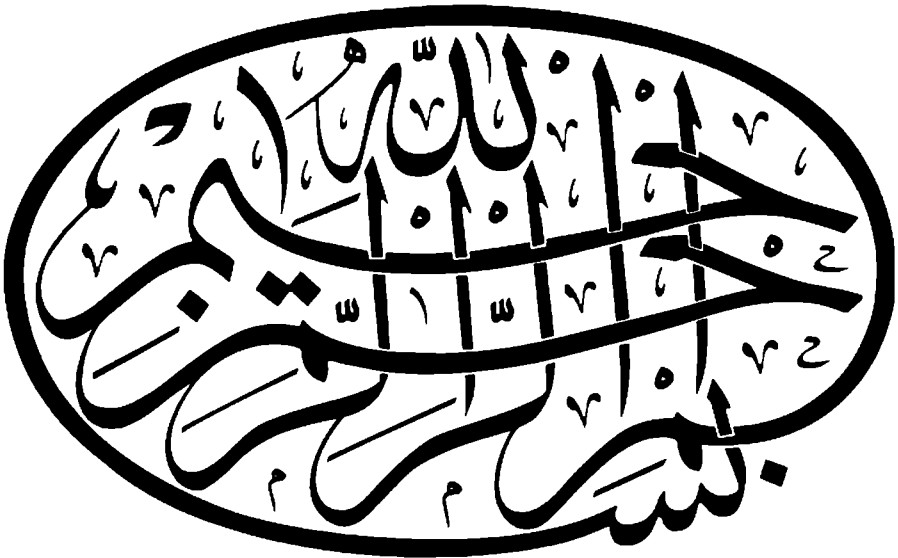
دیزاین: جه‌مال ده‌رویش

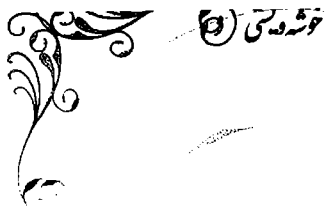
تیراژ: ۵۰۰ دانه

چاپی په‌گه‌م ۲۰۱۴ ز ۱۴۳۶ ک

چاپخانه‌ی پیرمه‌میرد

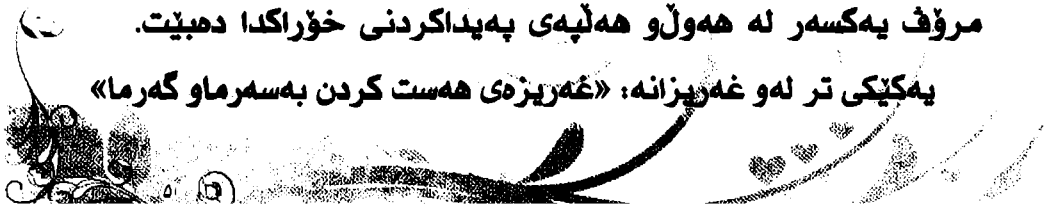
خۆشه‌ویستی - به‌شی یه‌گه‌م

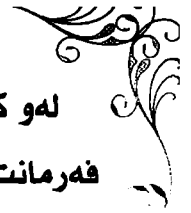
الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى
اله وصحبه أجمعين

گه‌ر به وردی بروانینه مرۆف له‌وه دئنا ده‌بین و تی ده‌گه‌ین
که پیکه‌ته‌یه‌کی چونه‌که، جه‌سته‌ی مرۆفیش کۆمه‌ئیک غه‌ریزه‌ی
تیدا‌یه ئەم غه‌ریزانه بۆ خزمه‌تو مانه‌وه‌ی به‌شه ماددیه‌که‌یه‌تی.

یه‌کێک له‌و غه‌ریزانه «غه‌ریزه‌ی برسیه‌تی»یه، چه‌زکردن به
خواردنی باش و جۆراوجۆره، چونکه ئەگه‌ر مرۆف هه‌سته‌ی به
برسیه‌تی نه‌کردایه‌و چه‌زی به‌ خواردنی پاکو به‌ تام وباش نه‌بوا‌یه،
ئه‌وا دهمردو لاشه‌ی وشک ده‌بۆوه له‌ برساندا و مرۆف هه‌ولێ
خوتیرکردنی نه‌ده‌دا، جا ئەم غه‌ریزه‌ی برسیه‌تی‌هت کاتیک زیاد
ده‌بێ که برسیت بێت و گه‌دته‌ به‌تال بێت، که برسی بووی و بۆنی
خواردن هاته‌ به‌رلوتت، لیکه‌ رژیته‌کان ناو ده‌م پڕ ده‌کهن له‌ لیکو
مرۆف یه‌کسه‌ر له‌ هه‌ول و هه‌لپه‌ی په‌یداکردنی خۆراکدا ده‌بیت.

یه‌کێکی تر له‌و غه‌ریزانه: «غه‌ریزه‌ی هه‌ست کردن به‌سه‌رماو گه‌رما»

لهو کاتهدا که سهرما یان گهرما زوری بۆ هینای پهکسهر میشک
 فهرمانت پی دمدات که خۆت بپاریزی و دژهکهی بهکاربهینی، بهم شیوهیه
 به هوی ئەم غهریزمیهوه لاشمت له فهوتان و تیاچوون دپاریزری.

غهریزهیهکی تری مرۆف: «غهریزهی ههستکردنه به ترس»

له کاتی رووداوی ناخۆش و سامناک و جهنگدا، ئەگهر ئەم ههستی
 ترسه له ناو ناخی مرۆفدا نهبوایه، ئەوکات مرۆف خۆی نهدهپاراست
 و له مهترسی دوور نهدهکهوتهوه و سهرمهجام دهفتهوتا، له ماوهیهکی
 کهمدا ئەمانه به گشتی ئەو ویستانه بوون که مرۆف پێویستیەکانی
 جهستهی و پێویستیە دونیایی و ماددیهکانی پی پردهکاتهوه، بهلام
 لهو غهریزانهی که له ناو ناخی مرۆفدان و مرۆف به ههموو بونیهوه
 پێویستی پێیهتی و به تایبەت بهشه ناوهکیهکهی مرۆف و نهفسی
 پێویستیەتی و تهرو پاراو دهبییت پی، ناخی مرۆف له بیابانیکی
 وشک و بێناو و پر له درکودال و وێرانه دهگۆریت بۆ ئاوهدانیهکی
 پر له سهوزایی و جۆگه و روبرو گوڵ و گوئزار و دمیکاته مرۆفنیکی
 کامهران وەکو خۆشهویستی مرۆف بۆ مهعبودو پهراوهکهی،
 مرۆفی نیماندار خوای پهروهردگاری له ههموو شتی خۆشتردهوویت
 ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾، ههموو ئەو مرۆفانهش که مهعبودیان
 به راستی نانسین و شوینی پهراوهراویکی دهستکردی خۆیان
 یان وەکو خۆیان یان کهمتر له خۆیان کهوتوون، خۆشهویستیەکی
 زۆریان ههیه بۆ پهراوهراوهکانیان ئەهی ئەوه نیه! بتپهراست که

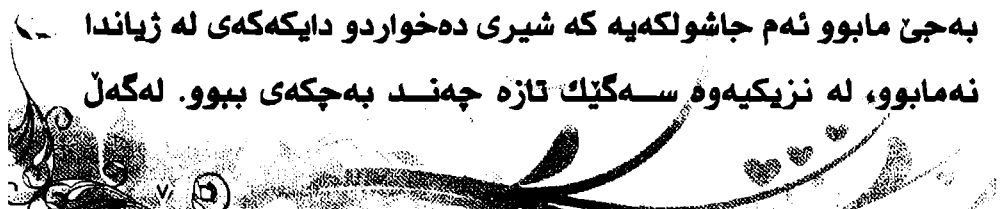

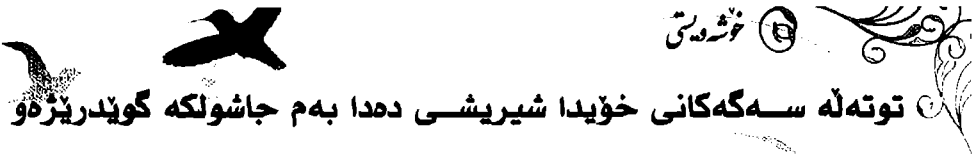
بىئەكەي بە دەستى خۇي دروست كردوو، ئامادىيە لە پىناويدا
 خۇي بە گوشت بدات وەكو موشرىكەكان كە لەسەر لات و عوززا
 و مەنات) دەھاتنە شەرو جەنگى موسلمانەكان و خۇيان دەدا بە
 گوشت ھىندەيان بە لاوہ پىرۆز بوون سوئندىيان بەو بتە بىگيانانە
 دەخوارد!! يان دەبىنى كەسىكى ھىندۇسى دكتوراي ھەپە كەجى بە
 غەرىزەى خۇشويستنى پەرستراو مانگا دەپەرستى!! مروقى وا ھەپە
 شەيتان دەپەرستى و لەسەر شەيتان شەر دەكات!!

بەئى ھىچ كەس نىيە پەرستراوئىكى نەبى! ئىلحادىيەكان ئىلحادو
 بىباوەرپىيان كردوو بە خواى خۇيان ئەى ئەوہ نىيە لە پىناويدا
 خۇيان بە گوشت دەمدن؟ قبولى زىندان و ئەشكەنجەى نەپارى
 بىروباوەرەكەيان دەكەن.

باشان خۇشەويستى سەرکردەو چاوساغ و رابەر كە بۇ ئىمانداران
 برىتىيە لە پىغەمبەران «عليهم الصلاة والسلام» بۇ بىدئىنانىش
 سەرکردە دونىايىيەكانن.

ھەر وھما لەو غەرىزانەى خۇشەويستى نىوان دوو زىندەوەر بە
 ھوى رەھمو سۆزو بەزەمى ھاتنەوھيان بە يەكتردا. بۇ نمونە: لە
 كەنالىكى تەلەفىزىۋنى كوردى خۇماندا بىنىم لە شارۋچكەى كەلار،
 گوئدرىژنىك سەيارە ئىي دابوو بەچكەيەكى تازە لە دايكبووى لەدوا
 بەجى مابوو ئەم جاشولكەيە كە شىرى دەخواردو دايكەكەى لە ژياندا
 نەمابوو، لە نزيكەوہ سەگىك تازە چەند بەچكەى ببوو. لەگەل

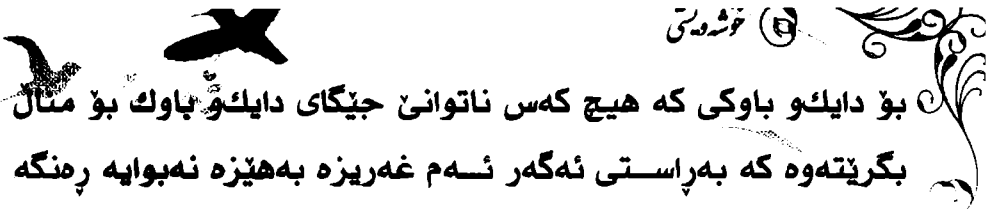

توتەلە سەگەگانى خۇيدا شىرىشى دەدا بەم جاشولكە گویدریرەو
 خۇى بۇ پال دەخەستو جاشولكەكەش بە ئیسراحتى خۇى تا
 تیری دەخوارد لە شیر ئەو دیلە سەگەى دەخوارد. پاشان ئەم
 سەگە ھەرۋەكو چۆن یاری و گەمەى لەگەل بەچكەگانى خۇى دەگرد،
 ئاواش یاری لەگەل ئەم جاشولكە بیدایكە دەگردو وەكو بەچكەو
 دایك بە یەكەو ە رەفتاریان دەگرد!! یاخود لە رۆژنامەى (كۆمەل)دا
 لە یەكی لە ژمارەگانى مانگی دووی سالی (۲۰۰۹)دا خویندمەو ە كە لە
 شاری سلیمانی لە گەرەكى (تافگە) مائیک كە حەوشەى خانووەكەیان
 گەورمیهو مریشكى خۆمالی راگرتو ەو كەلەشیرو مریشكى زۆرى
 ھەیهو مریشكەگان جوجەلەیان ھەیه، ھەر لەو حەوشەپەدا
 پشیلەپەك بەچكە پشیلەپەك لەگەل خۇى دینیت بۇ ئەم مائە، كە
 دیارە لەمال و جیگەپەكى تر ترەکیو ەو بەچكەگانى تری فەوتاونو
 تەنھا ئەم بەچكەپەى ماو ەو رووی كردۆتە ئەم مائە. رۆژنکیان
 پشیلەكە دیار نامینی و نیتراگەرپتەو ە. لەو ە دەچى بەھەر ھۆكاریک
 بووبى فەوتابى، ئەم بەچكە پشیلەپە بى كەسوکار و سەرپەرشت
 دەمینیتەو ە. بەلام (اللە) كە خالیقو رازىقى ھەموو شتیکەو كەس
 فەرامۆش ناكات. بە غەریزەى بەزەپى پیداهاتنەو ەو رەحم و سۆز
 جولان دلی كەلەشیرىكى ئەو مائە بۇ ئەم بەچكە پشیلەپە نەرم
 دەكاتو ئەم بەچكە پشیلەش دەبیتە گوپراپەئىكى زۆر ملكەجو
 بەردەوام ئەم كەلەشیرە ھەرکە فوqەپەكى بۇ كرد ئەم بەچكە پشیلە

دەگاتە بەردەمى و ئەويش دەمىباتە لاي مريشكو جوجەلەگانو لەگەل ئەوان ئەو چىشتو خواردنو باشماوەى خۆراگەى بۆيان دانراوە دەخواتو بەيانيان زوو ئەم بەچكە پشيلە دەچىتە بەردەم گولانەى كەلەشىرو مريشكەگانو چاوەرپى هاتنە دەرەوہيان دەگاتو ھەرکە هاتنە دەرەوہ. كەلەشىرەكە قوقەيەكى بۆ دەگاتو بەچكە پشيلەكەش بۆى دەمياوڤنىتو پاشان كەلەشىرەكە دەنوگ لەسەر و ملی پشيلەكە دەداتو بۆى دەخورىنى!! ئەم خاومن مالە دەلى: ئەوہى جىگەى سەرنجە ھەركات ئەم بەچكە پشيلەيە دوور بكەوڤتەوہو بپرواتە دەرەوہى ھەوشەو لەبەر چاوەرپى. ئەم كەلەشىرە قوقەيەكى بۆ دەگاتو يەكسەر ئەم بەچكە پشيلە دەگاتە بەردەمى و ئەويش چەند جارىك بە دەوريا دەخولڤتەوہو قوقە فوق دەگاتو وەكو ئەوہى پىي بلى: ئاوا بپراو تۆ ئاوا دوربەكەوڤتەوہ ئەم سەرە سەرى خۆت نابىو وەكو داىكت تيا دەچى!!! دەى خۆ پشيلەو مريشكو كەلەشىر بە ھۆى خواردنى جوجەلەگان لە لايەن پشيلەوہ نىوانيان خۆش نىيە، بەلام لە كاتى لىقەومانو بىدەرەتانيدا ئاوا غەريزميان لە لايەنى سۆزو بەزمىيەوہ بۆ يەكترى دەجوڤى، ھەرودھا لەو غەريزانەى كە خواى پەروەردگار لەناو بەندەگانيدا داى ناوہ بۆ مانەوہى مرۆف بە سەلامەتى و بەختەومرى برىتییە لە: خۆشەويستى داىكو باوك بۆ منال، كە چۆن داىكو باوك ھەموو زيان و ئيسراحتى خۆيان دەكەن بە قوربانى ئەو كۆرپەيان. وە ھەرودھا خۆشەويستى منال

بۇ دايكو باوكى كە هيچ كەس ناتوانى جىڭاى دايكو باوك بۇ مانال بگريتهوه كە بەراستى ئەگەر ئەم غەريزه بەهيژه نەبوايه رەنگە كەس نەيتوانيايه منالايك بەخيوبكات، ھەروھەا لەو غەريزانەى كە خواى پەروەردگار لە ناو ناخى مرؤفدا چەسپاندويەتى خۆشەويستى مرؤف بۇ ئەو خانوھى كە تپيدا دەژى پاشان بۇ ئەو شارەى كە تپيدا دەژى يان لىي لەدايك بووى، بۇ نمونە ئەگەر خەلكى سلیمانى بى، كە چويتە بەغداد سۆزو خۆشەويستىت بۇ شارەكەى خۆت دەجولئو بە بينينى ھەر ھاوزمانىكى خۆت خۆشحال دەبيت، پاشان خۆشەويستى ولاتەكەت كە ئەوانەى لە دەرەھى ولاتى خۇيان دەژين دەزانن نيشتمان چەند شيرينەو چەندە خۆشەويستە، دەبينن چەندين گوندو شوپنى نيشتە جيبونى ھەيە زۇر ناخۆشو نەگونجاوہ بۇ ژيان، بەلام لە لای دانىشتوانى ئەو شوپنە، خواى گەورە وای خۆشەويست کردوہ كە بە لايانەوہ خۆشترين جىڭاى سەرزەويە، كە ئەگەر ئەم غەريزميە نەبوايه ھەرگيز سەرزەوى ئاومدان نەدەبؤوہو مرؤف لە ھەموو شوپنەىك نەيدەتوانى بژى!!

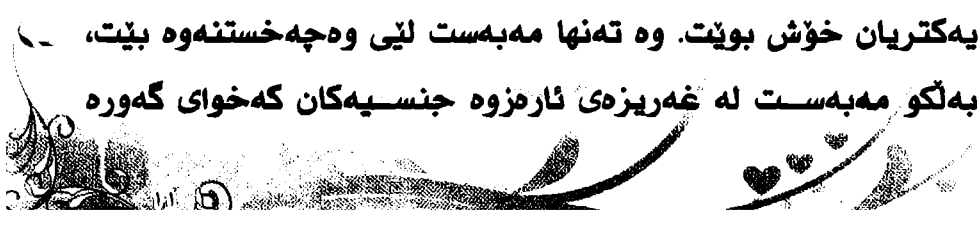
ھەروھەا لەو غەريزانەى كە خواى گەورە بە مرؤفى بەخشيوہ خۆشەويستى كارو پيشەكەى. مرؤف بە غەريزه ئەو پيشەيەى خۆش دەويت كە ھەلى بژاردوہو بژيوى ژيانى بەھۆيەوہ دابين بوہ. چەند پيشە ھەيە لای تۇ زۇر ناخۆشە، كەچى بۇ خاومن پيشەكە لەزەتلىكى تايبەتى تپدايەو وا ئەزانى پيشەكەى ئەو لە ھەموو

پېسىھەك خۆشترە، كە ئەگەر ئەم غەرىزەى خۆشەويستى بۇ پېشە
 نەبوايە زۆر ئىشوكار ھەبوو پەكى دەكەوتو كەس ئەنجامى نەدەدا،
 سەرنەجام خەلگى پەكيان دەكەوت!

غەرىزمىھكى گرنكى تر كە خواى پەروەرگار بە مروقى بەخشيەو
 بابەتى وتارمەكى ئىمەيە، برىتییە لە غەرىزەى جنسو ئارمىزى
 سىكىسى خەلأل، دواى ئەوھى مروف گەشەو نما دەكاتو دەگاتە نرىكەى
 پانزە سالان، غەرىزمىھكى گەورەى ترى تىدا دەردەكەوى كە ئەویش
 غەرىزەى جنسو سىكىسە. ئەم غەرىزمىھى جىاوازە لەگەل غەرىزەى
 جنسى لە ئازەلاندا، چونكە ئەگەر چى ئازەلئىش غەرىزەى جنسىو
 سىكىسى ھەيە، بەلام ئەگەر چى لەو كاتەدا ھەندئ خۆشەويستىو
 ھاوسۆزى لە نىوان ئەو نىرو مىى ئازەل و بالئندەو كرم و خشۇكانەدا
 پروو دەمات، بەلام لەواندا ئامانجى ئەم غەرىزەى جنسىو مومارەسە
 سىكىسىيە تەنھا زۆربوونو نەفەوتانى رەگەزە. ئەوھتا نىرو مىى
 زۆربەى ئازەل و بالئندەو خشۇكەكان لە سالىكدا تەنھا يەك جارەو
 ئىتر كە مئىيە كەوتە ھىلكەكەردن، يان بەچكەى چوہ سەكەوہ ئىتر
 جووتبوون لەگەل نىرەدا ناكات.. بەلام غەرىزەى جنسى و سىكىسى
 لە مروفدا دەبئ جىاواز بئت لە ئازەل. واتە، نابئ ھە تا ئەو كاتەى
 كە ئىشى جووتبونيان بە يەكەو ئارمىزوھكانيان خالى دەكەنەوہ
 يەكتريان خۆش بوئت. وە تەنھا مەبەست لئى وەچەخستەنەوہ بئت،
 بەلگو مەبەست لە غەرىزەى ئارمىزوہ جنسىھەكان كەخواى گەورە

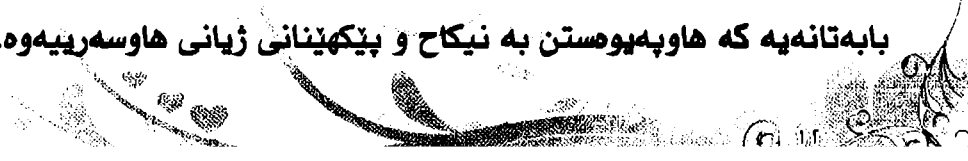

له ههردوو رهگهزی نیرومی دا دروستی کردوه، یهگئی له نامانجه گهورمکان لئی دل ئاسودمبوونو حهسانه وهیه له پال په کترداو سۆزو خوشه ویستی دروستبوونه له نیوانیاندا. پاشانیش نهگهر خوای گهوره ویستی له سهر بئ نهوهو وه چهش بکه ویته وه بۆ درێژهدان به ژیان خوای گهوره له قورناندا فهرمویهتی: ﴿ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴾ الروم: ۲۱

نیمانداران: سهیری ئەم چەند وشە جوانو پەرمانایە بکەن:

﴿ وَمِنْ آيَاتِهِ ﴾ که تیمان دمگهیهنی ئەم باسی خوشه ویستی نیوان رهگهزی نیرومی بۆ په کتری و گهیشتیان به یهک به حهلالی به شهرعی خوا له نیشانهو بهلگهی دهسهلاتی خوایه، که ئەم دوو رهگهزه مهیلی په کتر دمکەن، هه موو نارچه تیهکی ژیان و گرانی ژیانسی هاوسهری و ئهرکی منال و پیگه یانندن و په رومرده کردن و به خپوکردنیان دهگرنه نهستۆ. خوای گهوره نهو مهیلهی له دلی بهندهکانیدا ئاوا دروست کردوه.

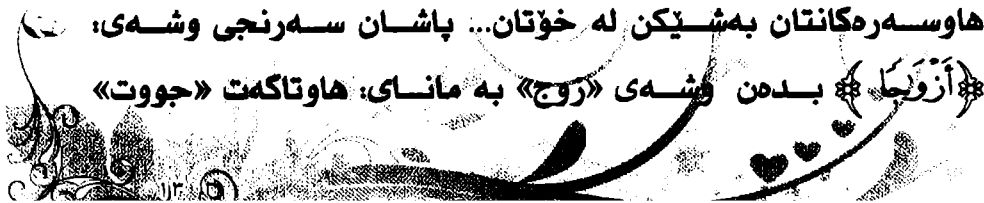
کهوابی باسکردن له خوشه ویستی پاک و بیگهردی نیوان کور و کج به مه بهستی پیکهینانی ژیانسی هاوسهری نهک ههر تاوان نییه له نیسلامدا، به لکو باسکردنه له گهورهیی و دهسهلاتی خوای گهوره و بهشیکی گهورهیی دینه، بهشیکی ههره گهورهیی شهرعی باسی نیکاح و نهو بابه تانهیه که هاوپه یوستن به نیکاح و پیکهینانی ژیانسی هاوسهریه وه.

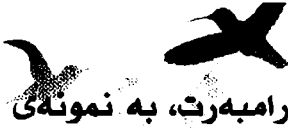

پاشان سهرنجی ئەم وشە ناسک و سهرنجپراکیشانهی قورئان
 بدن که دهفهرموی: ﴿خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا﴾ سهرنجی
 ووشه‌ی: ﴿أَنْفُسِكُمْ﴾ بدن به مانای هاوسهره‌گانتان له خۆتان،
 واته ئەوانیش مرۆڤن، جالبێدا موفه‌سیری قورئان زانای پایه بهرز
 «ابن کثیر» دهفهرموی: [وَلَوْ أَنَّهُ تَعَالَى جَعَلَ الْأُنثَى مِنْ جِنْسٍ آخَرَ، مِنْ جَانِ أَوْ
 خِيَانٍ، لَمَا حَصَلَ هَذَا الْإِتْلَافُ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْأَزْوَاجِ] .

واته: ئەگەر بهاتایه خوای گهوره و بالاده‌ست ره‌گه‌زی می
 -نافره‌تانی- له جنسیکی تری غه‌یری مرۆڤ دروست بکردایه، له
 جنۆکه یان ئازهل، ئەوه ههرگیز ئەو پایه‌ندی و دلپیکرانه‌وه و
 خوشه‌ویستی و هاوده‌مییه‌ی له‌گه‌ل می‌رده‌که‌یدا بۆ دروست نه‌ده‌بوو.
 پاشان ههر له وشه‌ی ﴿أَنْفُسِكُمْ﴾ ده‌توانین ئەوه‌ش وهر‌بگرین که
 ده‌بی پیاو چه‌نده خۆی خوش ده‌وی، ئەوه‌نده‌ش هاوسهره‌که‌ی خۆی
 خوش بویت، چونکه به‌شیکه له خۆی. ئایا که‌سیک هه‌یه رقی له
 به‌شیک له جه‌سته‌ی خۆی بی‌ت؟ لێی بدات.. یان بی‌پریت.. یان
 ئەشکه‌نجه‌ی بدات...؟ هه‌موو که‌س به‌ شیت و تیکچوی نازان؟! ده‌ی
 ههر که‌سیش سوکایه‌تی به‌ خیزانی خۆی بکات و نازاری بدات و
 لێی بدات، ئەوه هه‌ج جیاوازی نیه له‌گه‌ل ئەو شیته‌ی که سوکایه‌تی
 به‌ جه‌سته‌ی خۆی ده‌کات، چونکه خوا فه‌رمووی: ﴿مِنْ أَنْفُسِكُمْ﴾
 هاوسهره‌گانتان به‌شیکن له خۆتان... پاشان سهرنجی وشه‌ی:
 ﴿أَزْوَاجًا﴾ بدن وشه‌ی «زوج» به‌ مانای: هاوتاگه‌ت «جووت»

واته تۆ لاسهنگ و ناتهواويت بهبى رهگهزى بهرامبهرت، به نمونهى بارىك نهگهر لايهكى پربيت و لايهكهى ترى هيچى تيدا نهبى خوى ناگرئ و دهكهوى، يان نهگهر لايهكيان قورسترو لايهكيان سوكتربيت ديسان نهو باره هر سهنگين نابيت و دهكهوى، چونكه هاوتاكان به كه مبونى تايهكيان هاوتايى له دست دهن، به ههمان شيوهش له ژيانى هاوسهريدا نهگهر زنو پياو -ميرد- يهكيان ويستى خوى به گهورمترو قورسترو سهنگينتر بزانيت له هاوسهرهكهى نهوه تايهكى بارهكه لار دهبى و سهرنجام دهكهوى و ناگاته مهزل. دهى ههموو نهو كهس و ريڭخراوانهى كه بانگهشهى نهوه دهكهن كه زنو پياو دهبى يهكسان بن و پياو زن به صفر دانهنى و حيسابى بؤ نهكات نهو بانگهشهيهى نيوه نهوه قورئان به يهك وشه، بهلئ تهنها به يهك وشه ﴿أَزَوَجًا﴾ چهسپاندويهتى.

بهلئ نيماندارانى بهريز نهم غهريزه جنسييهى نيوان نيرومئ بؤ يهكتر هر له سهرهتاي پهيدا بونى ژيانى مروف لهسر زهويدا هاتوته مهيدان، نهومتا نهو كاتهى كه باوكه (ئادهم) وهكو يهكهمين مروف دروست بوو، سهرهتا له بههشتدا دهزيا، ئيترو شهى (بههشت) ههرچى خوشى و لهزمت و تام و چيزه و مروف بؤى عهودالهو به دوايا ويلهو ههولئ بؤ دهكات به بئ ماندووبون، لهويدا ناماديه، كه وقت (بههشت) واتاي كۆكهرهوهى ههرچى خيرو خوشى ههيه كه مروف به خهيايشيدا نههاتوو! بهلئ ئادهم له بههشتدا بوو له

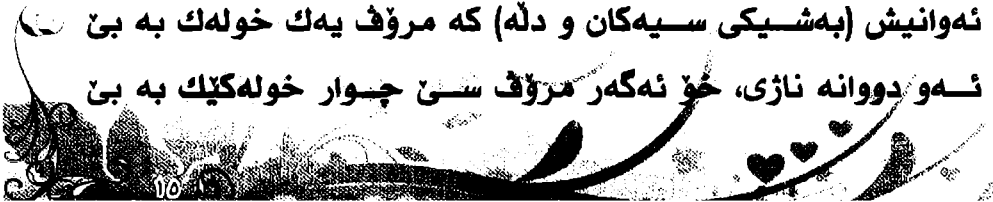

هیچی کهم نه بوو ههرچی دلی بیخوازی به نامادهکراوی له بهرده مو دهستیا ناماده بوو. کهچی نادم لهم بهههشتهدا ههستی به تهنایی و بی تافهتی دهکرد. پیغه مبهه (بیت) فهرمووی: (استوحش آدم) بهواتایهکی تر: سه ره رای نه وهی که نادم له بهههشتا ده ژیاو له هیچی کهم نه بوو، به لام ههستی دهکرد لهشتیکی کهمه. ههستی به بو شایی یهک دهکرد که نم پیوستی پی یه تی و نهو که لینه ی پر نه بو ته وه، به لام نادم نازانی نم شته چی یه؟. بو یه کاتی نادم خهوی لی کهوت له کاتی خهودا له په راسوی چه پی نادم که سیکی تر مرؤ فیکتی تر دروستکرا به لام می یه نه بوو. نه ویش دایکه - ههوا - بوو.

پیغه مبهه ری خوا (بیت) له باره ی دایکه ههوا وه ده فهرمووی: (خلفت من ضلع اعرج). له په راسوی لار دروست بوو... به لی (ههوا) جوانترین نافرته ی سه رزهوی بووه، دوا ی نه ویش سارای خیزانی هه زره تی ئیبراهیم زور جوان بووه، نم دوو ژنه جوانترین نافرته ی دنیا بوون، جا لی رهدا چه ند سه رنجیک هه یه:

۱- بوچی ههوا له په راسوی چه پی نادم دروست بوو؟! نه ی بوچی له په راسوی لای راستی دروست نه بوو؟! بی دینه کان ده لین: نمه که منرخی نافرته، به لام نه خیر وا نیه، چونکه په راسووی سنگی مرؤف ههردوو به شه گرنه که ی ژیا نی مرؤفی پاراستوه نه وانیش (به شیکی سیه کان و دلّه) که مرؤف یهک خولهک به بی نهو دووانه نازی، خو نه گهر مرؤف سی چوار خولهک یک به بی

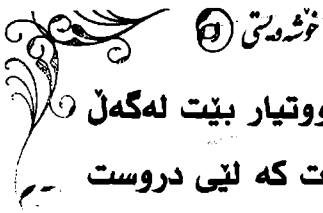

ههناسه بژی ئەوا یهك خولهك ناتوانی بهبی دل بژی. كهواته: دل كهوهرترین ئەندامه له لاشه‌ی مرۆفدا، وه دلێش له لای چه‌په‌وه‌یه كهواته: په‌راسوی لای چه‌پ زۆر گرنگو به‌رخه، چونكه ژبانی مرۆفی پێ ده‌پاریزیت كه دله. كهواته: زۆر وشه‌یه‌کی جوانه كور به ده‌زگیرانه‌كه‌ی یان پیاو به ژنه‌كه‌ی بلێ: (دل و هه‌ناسه‌كه‌م). ئەمه وشه‌یه‌کی ئایینی نیسلامه! كهواته: ره‌گه‌زی نیر هه‌رگیز هه‌ناسه‌یه‌کی خوشی هه‌لنامژی و دلی ئارام نابێ ئەگه‌ر ره‌گه‌زی مێینه‌ی له‌گه‌ل نه‌بێ، به‌م شیوه‌یه‌ نیسلا م ریژی له ئافه‌رت گرتوو.

۲- بۆچی له کاتی خه‌ودا چه‌وای لی دروست بوو؟... ئەه‌ی بۆچی له کاتی به‌ئاگاییدا لێی دروست نه‌کراوه؟!... له وه‌لامدا: (والله‌ تعالی‌ اعلم) بۆ ئەوه‌ی ئاده‌م هه‌ست به ئازاری دروستبوونی (حه‌وا) نه‌کات، دواتر پێی بلێ من به هۆی تۆوه ئازارم چه‌شته‌وه به چاویکی ره‌ه‌وه ته‌ماشای بکات، به‌لام ئافه‌رت كه منالی ده‌بیت به ئاگایه‌ وه‌ست به ئازاری منالبوون ده‌کات، زانایان ده‌لێن: چونكه هه‌ست و سۆزی (حه‌وا) زۆر له هه‌ست و سۆزی ئاده‌م به‌هێزتره ئافه‌رت بێزار نابیت له منالبوون و گوێش به ئازارمکانی نادات، به‌لام ئاده‌م به‌رگه‌ی ئەو ئازاره‌ی نه‌ده‌گرت هه‌ر بۆیه له کاتی خه‌وتندا (حه‌وا) له په‌راسوی ئاده‌م دروست کرا.

۳- بۆچی (ئاده‌م) له‌خۆی -گل- دروست بووه‌و (حه‌وا) له په‌راسوو دروست بووه‌؟ واته: له شتیکی زیندوو دروست بووه‌؟ چونكه: ره‌گه‌زی نیرینه کاتی له دنیا‌دا مامه‌له‌وه هه‌لسوکه‌وته‌کانی ئەنجام ده‌دات

نهگەر بازرگان یان کریکار یان جهنگاوهر یان جووتیار بیت لهگهڵ هه مان ئه و مادهیه دا ته عامول و هه ئسوکه وت دهکات که لئی دروست بووه ته عامول لهگهڵ زهوی دهکات، به لام رهگهزی می به زوری ته عامول لهگهڵ شته روحیه کاندای دهکات ئهرکی پهروه رده کردنی له نه ستۆدایه ئهرکی وه چه خسته نه وه له دایکبوون. که واته ئهرکیکی زیندووی له نه سویدایه، بویه (حهوا) له شتی زیندوو دروست کرا... پرسیاریکی تر که دهکری ئه وه میه: بۆچی ناوئرا (حهوا)؟! له وه لامدا ده ئین: (حهوا) سی مانای هه میه:

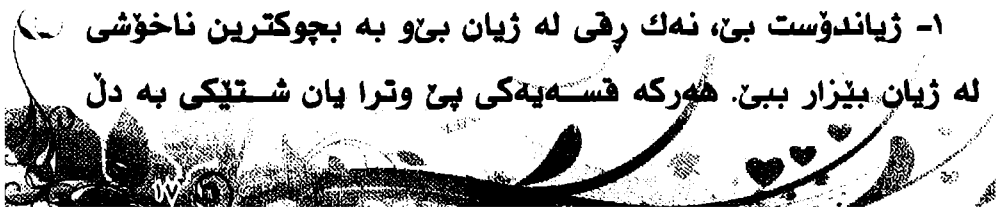
۱- (حیاة) واته: ژیان، به مانای نهگەر ئافرمت نه بیت ژیان نهسته مه و نابیت.

۲- به مانای (حیاء) واته شهرم و شکۆ دیت.

۳- به مانای (نیحتیوا) دیت، له نامیزگرتن و له باوهشگرتن، نه وه تا باوهشی ئافرمت نامیزه بۆ میرده که ی، بۆ مناله کانی، ئایا هیج کات پیاو ده توانی ئاوا منال له نامیزی خۆیدا بجه وینیته وه که ئافرمت پئی ده چه ویته وه؟ نه خیر بهم جوهره له م مانای وشه ی: (حهوا) تی دهگه یین که: ئافرمتی به پیزو سهنگین که ده بیته مانای خۆشی و هسانه وه بۆ میرده که ی ئافرمتی نه جیب و نه صلزاده نه وه میه که وهکو دایکه حهوا ی بیت و نه م سی سیفه ته ی تیدا بی:

۱- ژیان دۆست بی، نهک رقی له ژیان بی و به بچوکتیرین ناخۆشی

له ژیان بیزار بی. ههرکه قسه یهکی بی و ترا یان شتیکی به دل

نەبوو يەكسەر پەنا بۇ خۇسوتاندىن ببات!.

۲- ئافرىتى ئەصلزادە كە چووبىتەوہ سەر دايە گەورەى خۇى كە دايكە حەوايە، ئەو ئافرىتەيە كە خاوەنى حەياو حورمەتو شەرم بى، بەلام بە داخەوہ ئەمىرۇ بانگەشەى رپوتىو بىشەرمىو سوردانى ئافرىت دەكرى بە ناوى ئازادى ئافرىتەوہ!!

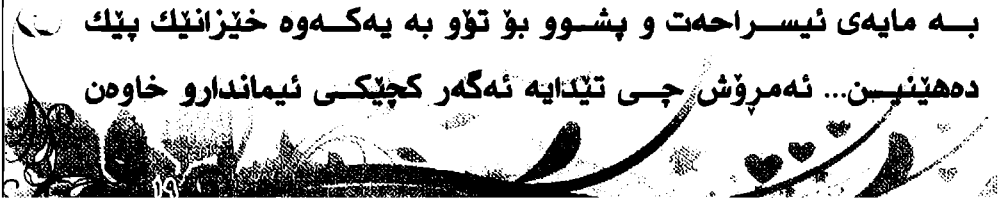
۳- ئافرىتى سەنگىن و بەرپىز ئەو ئافرىتەيە كە بەردەوام ئامىزى كراوہبى بۇ مىردەكەى و ھەركە لە دەرموہ بە ماندوويەتى ھاتەوہ ئامىزى بۇ بگىرىتەوہو بى حەسىنىتەوہ، ئاى چەند جىگەى داخە ئەمىرۇ كەسان و رىكخراوئىك ھەن كە باسى (پياوسالارى) و (مىردسالارى) دەكەنو و اراگەدميەنن كە ژنو پياو دوو نەيارو ناحەزو دوژمنى يەكترن و پياو خۇى فەرزكردوہ بەسەر ژنداو دەبى ژن خۇى ئازاد بكات و ھەول ببات كە تۆلە لە پياو بكاتەوہ، بەم جۆرە لە بەرامبەر (پياوسالارى) دا كە ئىسلام بە ھەموو شىومىيەك رەفرى كردوہ ئەوان (ژنسالارى) دروست دەكەن، ئەمانە ھەموو ھاتو ھاواريان بۇ ئەوہيە كە با ژن رپىز لە مىردى نەگرى، خو ژن كۆيلە نىيە، با ژن كاربكات بۇ ئەوہى وەكو مىردەكەى بە يەكەوہ بچنە سەر كار و بەيەكەوہ بە ماندوويەتى بگەرپنەوہ بۇ مال، منال بۇ دايك بە خىوى بكات؟ با لە دايەنگە بەپارە بەخىو بكرى!! بەلى ئەمىرۇ بە ناوى مافى ئافرىتەوہ ھەول دەدرى ئافرىت لەم سى رەموشتە ئەصلەى دايكە حەواى خۇى بىبەش بكرى، دەى ئافرىتان بە ئاگا بن..

به‌رێزان: وشه‌ی دوووم له نایه‌ته‌که‌دا نه‌وه‌یه که خوا دم‌فه‌رموی: ﴿لَتَسْكُنُوا إِلَيْهَا﴾. به مال و خانوو ده‌وتری (سوکنا) چونکه هه‌تا خانوی خۆت نه‌بی‌و له‌مال و حالی خۆتدا ئی‌س‌را‌ح‌ه‌ت نه‌که‌ی هه‌ست به ئارامی دل و ده‌روون ناکه‌یت، وه مرۆف له هه‌ر جێ‌گایه‌کی خۆش‌و دل‌گه‌ردا بێت له هه‌چی که‌م نه‌بیت، به‌لام هه‌تا نه‌یه‌ته‌وه ناوما‌ل و مه‌نزلی خۆی ئی‌س‌را‌ح‌ه‌ت ناکات، به‌م شێ‌وه‌یه خ‌و‌ای گه‌وره وشه‌ی (سوکنا)ی به‌کار هه‌یناوه‌و تێمان ده‌گه‌یه‌نی (په‌گه‌زی نێرو مێ) هه‌تا به‌ حه‌لالی به‌یه‌ک نه‌گه‌ن و ژیا‌نی هاوسه‌ری پێک نه‌هه‌ینن ئارام ناگرن و نا‌حه‌سێ‌نه‌وه، به‌ئێ‌ کج و کور به‌رده‌وام له دله‌راوکو‌ئو نا‌ئارا‌میدان، هه‌ریه‌که‌یان به‌ د‌و‌ای هاوسه‌ری دا‌هات‌و‌ی ژیا‌نیدا وێ‌له‌و کج چه‌ندین کور که‌ دینه‌ داوا‌کاری، نازانی کامیان هه‌لبێ‌ژێ‌ریت، یان کور له‌و کچانه‌ی که‌ ده‌یان‌بێ‌نی‌و نیازی هاوسه‌رگیری هه‌یه له‌گه‌ئیان نازانی کامیان هه‌لبێ‌ژێ‌ریت، به‌لام که‌ گه‌یشتن به‌ یه‌کتری و به‌ حه‌لالی و حه‌یاو حورمه‌ته‌وه ماره‌ کران له‌ یه‌کتری، ئیتر ئارام ده‌گرنو له‌ دله‌راوکێ‌ پر‌زگاریان ده‌بیت.

ئه‌وه‌تا کاتی ئاده‌م له‌ خه‌و هه‌ستا ئا‌فره‌تێ‌کی له‌ ته‌نیشه‌وه بوو لێ‌ی پرس‌ی: تۆ کێ‌ی؟ فه‌رموی: من حه‌وام ئاده‌م فه‌رمووی: نه‌ی کاری تۆ جیه‌یه له‌گه‌ل من؟ حه‌وا فه‌رموی: (لَتَسْكُنَنَّ إِلَيْكَ) واته‌: من ده‌بم به‌ مایه‌ی ئی‌س‌را‌ح‌ه‌ت و پ‌ش‌وو بۆ تۆو به‌ یه‌که‌وه خه‌زانیک پێک ده‌هه‌ینن... ئه‌مرۆش جی تێ‌ک‌ایه‌ ئه‌گه‌ر کچێ‌کی ئی‌ماندارو خاوه‌ن

رەھشەت بە گەنجىكى رېكوپېكى ئيماندارو رەھشەت بەرزى ھاۋايى
 خۇي بلىت: من و تۆبۇ يەكترى دەگونجىين و حەز دەكەم بە
 يەكەۋە ژيانى ھاۋسەرى دروست بکەينو بەرېكوپېكى و بە قەدر و
 حورمەتەۋە بىتتە خوازبىنيم، خۇ ئەگەر كورېكىش بە كچىك وا
 بلىئ ئاسايىيە ئەمە ئىسلامەكەي ئىمەيە كە باسى ئەۋەي تىدايە كە
 يەكەم جار رەگەزى مېينە داۋاي خۇشەۋىستى و بە يەكەۋە ژيانى لە
 رەگەزى نىرىنە كىرە كچ داۋاي لە كور كىرە!!.. بەلام نايە ھەموو
 كورېك بە كەلكى ئەۋە دېت كە كچ ئاۋا دلې خۇي بۇ بىكەتەۋە
 خۇي پىشكەش بىكەت؟! لە ۋەلامدا دەلېين: بىگومان نەخىر بەلكو
 كاتىك ئەۋ كورە شىۋاي ئەۋەيە كە كچ ھەستو سۆزى پاكى خۇي بۇ
 دەربېرى كە ئەۋ كورە ئەۋىلزاۋە بى، چوۋبىتەۋە سەر باۋكە ئادەمى
 ۋەكو باۋكە ئادەم بە ۋەفا بى، ئەۋە بوو كاتى كە ئادەم ھەۋا لە
 بەھەشتەۋە خرانە سەر زەۋى ئادەم لە ھىندىستان كەۋتە خوارەۋە
 ھەۋاش لە (جەدە)ى سەۋدىيە لەۋانەشە ناۋى شارى (جەدە)ى سەۋدىيە
 ھەر لەۋەۋە ھاتبى واتە: (دايە گەۋرەي نەۋەي ئادەم)، ئەۋە بوو
 ئادەم ھەۋا لە لاي كىۋى عەرەفات بەيەك شادبوۋنەۋە، جا سەپىرى
 خۇشەۋىستى ئادەم ۋە ۋەفادارىيەكەي بىكە بۇ ھەۋاي ھاۋزىنو ھاۋسەرى،
 بەردەۋام و بى ۋەستان ۋىلى داۋاي ھەۋا بوۋە، تاۋەكو دۆزىۋىيەتتەۋە.
 لە ھىندىستانەۋە بە ھەزاران كىلۇمەترى بىرپەۋە ھاتەۋە بۇ خاكى
 عەرەفات لە سەۋدىيە!! بە بى ئەۋ ھەموو ماۋەي بىرپەۋە شوين شوين بە

وردی گمراوه به دواى هاوسهره خوشه‌ويسته‌كه‌يدا كه حه‌وايه، به‌لى
 نه‌گه‌ر كور به راستگويى نه‌وى نادم بي نه‌وه شايانى نه‌وميه كه
 كج خوشه‌ويستى خوى بو دهر بپرئ، به‌لام نه‌وى نه‌مرو بانگه‌شهى
 بو دهرئ و ئيسلام دزيه‌تى نه‌وميه: كوره‌كه نه‌وى نادمى واز لئ
 هينابى و خوى به‌ريته نه‌وى مه‌يمون و پشيله‌وه، ههر تا حه‌زو
 نارم‌زوى خوى پئ تير ده‌كات، ئيتر دوايى وازى لئ دئنى، چهند
 نافرمتى به‌ريزو پاك و ره‌وشته‌رزمان بينى كه مي‌رده‌كه‌ى نه‌ك ههر
 به دوايا ويل نه‌بوو، به‌لكو به‌جئ هيشتوه رويشتوه بو دهره‌وى ولاتو
 زنو كومه‌لى منالى به‌ ته‌نها به‌جئ هيشتوه، هه‌يانه ههر ئاورپيشى
 لئ ناداته‌وه!! نه‌مرو فيلم‌كار تونى خوشه‌ويستى هه‌يه خوشه‌ويستى
 نيوان پشيله‌ى نئرو مئ، نيوان كه‌له‌شئرو مريشك!! جا ئايا نه‌گه‌ر
 كورو كچيك وه‌كو پشيله‌و كه‌له‌شئرو مريشك يه‌كترىان خوش بويت
 و ههر مياومياوئينو گاره‌گار له‌ ده‌ورى يه‌كترى بكه‌ن، ئايا نه‌وه
 خوشه‌ويستيه؟! ئايا گوناح نيه‌ه ناوى خوشه‌ويستى لئ بنرئ؟

به‌لى ئيمانداران: وتمان خوشه‌ويستى غه‌ريزه‌يه‌كه‌و خواى
 گه‌وره له‌ مروفا دروستى كردوه، به‌لام خوشه‌ويستى جياوازه له
 هه‌ومسبازى و ده‌ستبئگه‌رمكردنه‌وه‌و پئرابواردن!! بويه ده‌چينه‌وه
 خزمه‌ت قورئان نه‌و قورئانه‌ى كه وه‌لامى هه‌موو پرسىارمه‌كانى
 تئدايه ئايه‌ته‌كه‌ه هه‌رموى: ﴿وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً﴾
 جابزانن ﴿مَوَدَّةً﴾ له (منجه) خوشه‌ويستى گه‌ورمه‌ره، كورو كج كه

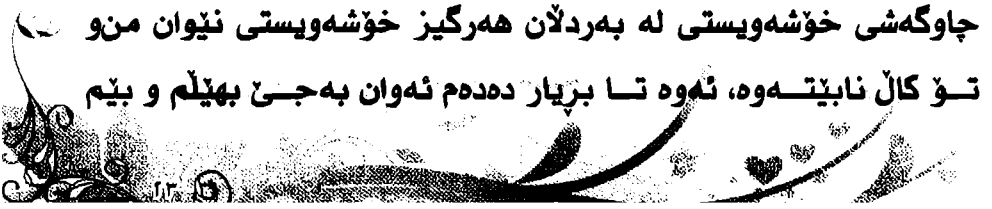
سەرەتا يەكتريان ناسى و نيازى ئەوھيان لە دالدا دروست بوو كە
 ژيانى ھاوسەرى بە يەكەوہ پىك بىنن، بەلام كاتى بوونە ھاوسەرى
 ھەلالى يەكترى ئەو كاتە ئەو (مخە) دەبى بە ﴿مۇدە﴾ پاشان
 ﴿مۇدە﴾ بۇ سەرەتاي بە يەكگە يشتن و قوناغى گەنجى و لاويەتى،
 ﴿وَرَحْمَةً﴾ بۇ كاتى پىرى و بەسالچووى بۇ كاتى كە نەخۇشى..
 ھەژارى.. لىقەوماوى.. دەربە دەرى.. يەخەى ئەم ژن و مېردە دەگرى،
 نا لەم كاتە تەنگانەو نارەھەتەدا ھەرىك لەو ژن و مېردە پشت لە
 ھاوژىنەگەى و ھاوسەرەگەى نەكات، بەلكو پشتى بگرى و ھاوسۆزى
 بى، جا لىرەدا پىويستە ئەوہ روون بکەينەوہ كە: ﴿وَرَحْمَةً﴾ ماناى
 ھاوسۆزىيە نەك بەزەيى پىداھاتنەوہ. ژن و مېردى خۇشەويستى
 يەكترى نابى كە بەزەبىيان بە يەكتردا بىتەوہ، بەلكو دەبى لەوہ
 گەورەتر بن، يەكترى و ھاوسۆزى يەكترى بن.

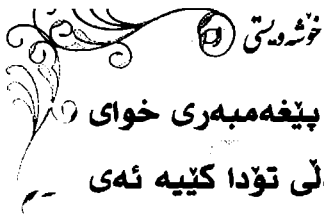
ئىمانداران: ژيانى پىغەمبەران پىرپەتى لە مەوہدەو رەھمە لە
 ژيانى ھاوسەرياندا. وەرن سەيرى ژيانى دوو خۇشەويستى جوان
 و دىگىر بکەن كە ئەوانىش: (ئىبراھىم پىغەمبەرو سارا خاتوونى
 ھاوسەرىيەتى)، ئىبراھىم سەلامى خواى لى بىت ئەوھندە (ساراى)
 ھاوسەرى خۇش دەويست كە ماوہى نرىكەى (۸۰) سال بى منالبوون،
 ھىچ مناليان نەبوو، كەچى لەماوہى ئەو (۸۰) سالەدا، رۇژىك لە رۇژان
 ئىبراھىم نەيوست نازارى ھەستو سۆزى خۇشەويستەگەى بداتو
 باسى ژنەينانىكى ترى نەگرد بە مەبەستى منالبوون! كەچى ئەمپرۇ

تەۋانەى بە ناۋى خۇشەۋىستىيەۋە بە يەك دەگەن، ئەگەر سى چۈار
 سائىك دۋاى ھاۋسەرگىريان منالايان نەبى، ئەۋا ئەگەر پىاۋەكە ژنىش
 نەھىنى، مېشكى ژنەكەى كۈن دەكات بۇ منالېۋون، بەلام ئىبراھىم
 بە كردهۋە بە ساراي وت: ئەۋ ھەموو ھەزەى كە ھەمە بۇ منال و
 ھەز دەكەم كۆرپەيەكەم لە باۋەش بگرم و گويم لە وشەى -بابە- بېت،
 بەلام ھەموۋى قوربانى تۇ دەكەم، دواترىش كە بە زۇرى زۇردارى
 تەكلىفى يەكجار زۇرى سارا خاتوون ئىبراھىم (ھاجەرە)ى مارە كرو
 (ئىسماعىل) لەدايك بوو، لە ھەندى نوسراۋى مېژوويىدا دەلى: سارا
 خاتوون غىرەى لە ھاجەرە كرو ئەمەش سروشتى ئافرەتانه، سارا
 داۋاى كرو نابى ھاجەرەو منالەكەى لىرە بىمىنن و نابى لەگەلمان
 بژىن بۇيە ئىبراھىم رەزامەندى لەسەر ئەم بۇچونەى سارا نواندو
 ھاجەرەو ئىسماعىلى شىرەخۆرەى تاقەنەى كە بەقەدمر ھەردوو چاۋى
 خۇى خۇشى دەۋىست ھەلى گرتن و بەفەرمانى پەرۋەردگار بردنى
 بۇ جىگايەكى زۇر دوور لە فەلەستىن و بردنى بۇ حىجاز ئەمەش
 ھەموۋى لە پىناو ۋەفادارى و رازىكردنى دلى ھاۋسەرەكەى (سارا
 خاتوون) لەۋەش زىاتر بۇى سەلماند كە ئەى (سارا) ئىمە ئەۋەندە
 خۇشەۋىستىيەكەمان بەھىزە بە نەبونى منال لە تۇ و منالېۋونى
 ھاجەرەى ھەلبۇزاردى خۇت و پەيداۋونى ئىسماعىلى كۆرپەى
 چاۋگەشى خۇشەۋىستى لە بەردلان ھەرگىز خۇشەۋىستى نىۋان من و
 تۇ كال نابىتەۋە، ئەۋە تا بىريار دەدەم ئەۋان بەجى بھىلم و بىم

مسوگەر بگات، بۆيە ئەم ھەلەي قوستەووە عەرزى پيغەمبەرى خواى
کرد: ئايا خوشەويستىن كەس لە لاى تۆ لەناو دلى تۆدا كئيپە ئەى
پيغەمبەرى خوا (ﷺ)؟! پيغەمبەر (ﷺ) فەرمووى: عائيشە.

بەرپزەكەم: ئايا رۆژى لە رۆژان ئەووت لە كەسى پرسىوہ كە
خوشەويستىن كەست كئيپە و بى ھىچ دوودلى و بىر كەردنەووە وەستانىك
يەكسەر وەلامت بەداتەووە پيىت بلى: ھاوسەرەكەم!! بەلام پيغەمبەرى خوا
(ﷺ) لەو كاتەدا كە باس باسى سەر كەوتنى جەنگەو گەورە ئەفسەرو
فەرماندە ناودارەكانى لە خزمەتدان يەكسەر دەلى: عائيشە. جا سەرنج
بدەن نەيفەرموو ژنەكەم ھاوسەرەكەم بەلكو يەكسەر فەرمووى عائيشە
ناوى ھيئا... ئىستاش زۆر پياو ھەيە لە ناو مۇسلماناندا تەنانەت لە
ناو بانگخوازو كەسايەتە ئاينىيەكانى ئىسلاميشدا كە لە ناو كۆمەلى
خەلكى زۆرو لە بەردەم گەورە پياوان و چاوپيگەوتنى رۆژنامەنوسى و
ناو بىرەو مەريەكانى خۆيدا بى ھىچ دوودليەك لە جياتى بلى: خيزانەكەم
ناوى ھاوسەرەكەى بە شانازىوہە بىنى!

ئەمجا لەمەش سەرنجراگيشتەر ئەوہ بوو كاتى عەمر پرسىيارى
كردەوہ: قوربان من مەبەستم لە پياوانە، لە ناو پياواندا كيت
زۆر خوش دەوى پيغەمبەر (ﷺ) ئەمجارەش بەبى ھىچ وەستان و
دوودليەك يەكسەر فەرموى: (أبوها). باوكى عائيشە تەماشە كەن
نەيفەرموو (ئەبوبكر) بەلكو فەرموى: باوكى عائيشە، بۆ ئەوہى
پييان بلى: ئەى خەلكينە ئەى گەورە پياوانى صەحابە بەشاهيد بن

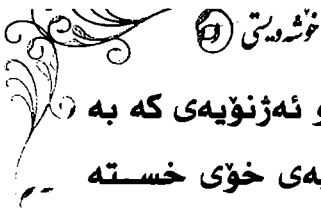

من ئەۋەندەم عائىشەى ھاوسەرم خۆش دەۋىت بە ھۆى عائىشەۋە
 ھەموو كەسوكارەكەيشىم خۆش دەۋى، ھەز دەكات لە جىياتى بلى:
 خەزورم. بلى: باوكى عائىشەى خىزانەم كە ئەمەش بەلگەپە لەسەر
 ئەۋەى پىغەمبەرى خوا (ﷺ) ئەۋەندە عائىشەى خۆش وىستوۋە
 لەزەت و خۆشى لەناو ھىنانەكەشى بىنيوہ...

نەمۇنەپەكى تر لە خۆشەۋىستى پىغەمبەرى خوا (ﷺ) بۇ ھاوسەرى
 ژيانى، خۆشەۋىستى بۇ خاتوو (صەفپە)ى خىزانى كە ئافرەتپكى
 بالا كورت بوۋە. جارىكىان كە دەپەۋىت سۋارى پىشتى ئەسپىك
 ببى ھەرچەند دەكات قاچى ناگاتە ئەو شوپنەى كە ئاۋزەنگەكەى
 پىۋەپە و لە كاتى سەر كەۋتندا قاچى دەخرىتە سەر، چونكە بالاى
 كورت بوۋ قاچى نەى دەگەپىشتى، لەم كاتەدا پىغەمبەرى خوا (ﷺ)
 ئەۋەندەى خاتوو (صەفپە) خۆش وىستوۋە و ئەۋەندە لە دلىا شىرىن
 بوۋە ھەزى نەكردۋە ھەست بە نارەھەتپەك و كەمپەك لە بالاى
 خۇپدا بكات و تەرىق بىپتەۋە لەبەر چاۋى ئەو ھەموو خەلگە، بۇپە
 نەپقەر موۋ نادەى يارمەتى بدمن، يان نادەى ئاۋزەنگى ولاخەكەى
 بۇ نزم بكەن، يان ولاخى سۋارىپەكە ببەن بۇ لای بەردىكى گەۋرەو
 با لەۋپۋە سەر كەۋى، چونكە ھەرىپەك لەم شىۋازانە كەم و كورتپەك
 بۇ خاتوو صەفپە دەردەخات، ھەر بۇپە پىغەمبەرى خوا (ﷺ)
 خۇى گەپانندە لای خاتوو صەفپەو لە تەنىشت ئەسپى سۋارىپەكەۋە
 ئەژنۇى موبارەك و پىرۋزى خستە سەرزەۋى، ئەو ئەژنۇپەى بە

ھەزاران چار سۇجىدەى نوپۇزى پى بىردىبوو، ئەو ئەژنۇپەى كە بە ئەژنۇى جوبىرىلى ئەمىنىيەو ە نابوو!. ئەو ئەژنۇپەى خۇى خىستە سەر زەوپەكەو فەرموو: (صەفەى گىيان) ومەرە قاچت بخەرە سەر پانم، سوارى پىشتى و لاخەكە بىبە، پاشان خاتوو صەفەى قاچى خىستە سەر ئەژنۇو پانى پىغەمبەرى خواو پىغەمبەرى خواش (ﷺ) ھىواش ھىواش خۇى بەرزكردەو. تاوەكو خاتوو صەفەى چو ە سەر پىشتى و لاخەكە!! ئا ئەمەىە خۇشەويىتى بۇ ھاوسەرى زىان.

تو خوا من لىتان دەپرسە ئەى ھەموو ئەو كەسانەى كە باسى (خۇشەويىتى) دەكەنو وا ئەزانن يان وا تى گەپەندراون، كە ئىسلام دزى خۇشەويىستىيە، ھىچ سەرکردىيەكى ناودارى جىھانىتان بىنىو ە تا ئەم رادەىە خىزان و ھاوسەرى خۇى خۇش بوى و نەك ھەر بە قسە، بەئكو بە كرددەو، ئاوا وەكو ئەم نمونەىە خۇشەويىتى خۇى بۇ ھاوسەرى دەربىرى؟! بىگومان دەلئىن نەخىر، دەى ومەن دەست بە رىبازى ئەو خۇشەويىستەو بگرن كە (مەمد) (ﷺ) بۇ ئەو ەى فىرى خۇشەويىتى بىن..

[مَنْ يَقُولُ رَبَّنَا آتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ] اللَّهُمَّ آمِينَ

سەرچاوەکان:

۱- صفوة التفاسير. محمد على الصابونى، ج ۲ ص ۴۷۵.

۲- زىانى پىغەمبەران. خويىندەو ەىەكى نوى، حاجى كاروان، ل ۴۷.

۳- خۇشەويىتى، عمرو خالىد. ومەرگىرانى: مەريوان عارف ل ۱۳ ل ۱۵.

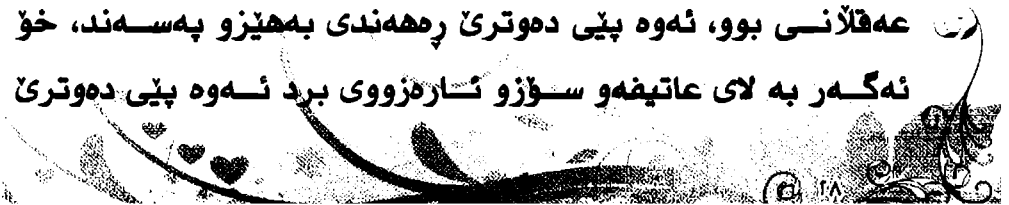

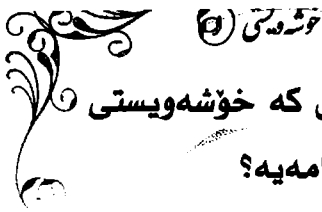
خۇشەويستى - بەشى دوووم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى
اله وصحبه أجمعين:

ھەر لەوکاتەوہ کہ مروّف لە دايک دەبیت، کۆمەئى خوو
خەسلەتى تايبەت بە مروّفبوونى لە گەئدايە و تا ئەوکاتەى لە
دنیا دەردەچى جيانابنەوہ لى و لە گەئ بېرىنى ھەر قۇناغىكى
ژيانى ئەو خاسیەتانەش لەگەئدا گەشە دەکەن و بەرەو کاملېوون
دەرۆن يەکىک لەو خەسلەتانە کہ لەگەئ مروّفدا لەدايک دەبن يان
رپوونتر بلّين: خەسلەتى نەفسانى و جيانەبوەوہیە لە مروّف و لە
ناخیدايە، بریتىيە لە خەسلەتى (خۇشەويستى و ئەفین).

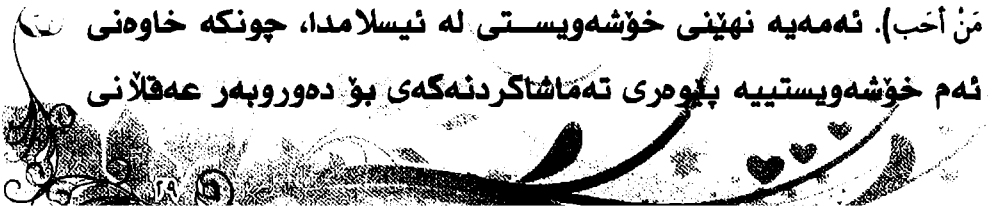
خۇشەويستى ئەو ھیزمەتە کہ مروّف بەرەو دنیایى و ئاسۆدەيى و
پەسەندى دەبات يان بە پىچەوانەوہ بەرەو نەمانى ئارامى نادروستى
دەبات، بۆیە ئەو رەھەندە بەھیزە ئەگەر مومارەسەى خۇشەويستى
عەقلانى بوو، ئەوہ پى دەوترى رەھەندى بەھیزو پەسەند، خۇ
ئەگەر بە لای عاتىفەو سۆزو ئارەزووى برد ئەوہ پى دەوترى

رەھەندى بېھىرۇ لاواز، بۇيە ليرەو دەبىت بزائين كە خوشەويستى
عەقلانى كامەيە و خوشەويستى سۆزۈ ئارەزوو كامەيە؟

خوشەويستى عەقلانى.. ئەومىيە كە ھەر ھەنگاويك بەو
ئاراستەيەدا دەنئيت بۇ چوونە ناو جيھانى ئەوى تر بئيت، چوونە
ناو ھەر جيھانئيكيش واتە: كەشفکردنى تەواوى لايەنەگانى، ئەو
كەشفکردنەش دەبئيت بە جورئيك بئيت لە سروشتى ساغى مروقددا
جئى ببئيتەو، ياخود ئەومىيە كە خاليقى بونەوەر ئەم كەشفکردنەى
لاپەسەند بئى و ئەم تۈانەووى لە رەزامەندى پەرورەدگاردا بئيت.
ئەمەيە ھاوسەنگى تەواو، دەى خوشەويستى يانى ئەو ھاوسەنگيدانە
بە مروقد، ئەم ھاوسەنگيدانەش تەنھا رەھەندى بەھئىزى ناخى
مروقدە دەى بەخشى بەو كەسە كە عەودالى ئەو كەشفکردنەيە.
چونكە ئەم كەسە لە جيھانى ژيرى و ھۆشەو تەماشى بونەوەر
سروشتى كردو. ھەر ئەم خوشەويستىشە كە پئىغەمبەرى خوا
(ﷺ) بە بەشى لە ئيمانى راستەقىنەى زانيو و بە ھۆكارى چوونە
بەھەشتى ھەزماركردو لە وەلامى ئەو ھاوۋلەدا كە پرسىارى كرد
(كەى قيامەت دئ)؟ پئىغەمبەرى خوا (ﷺ) فەرمووى: چئيت بۇ ئامادە
كردو؟ وتى: خوشەويستى خوا و پئىغەمبەرەكەى، بۇيە پئىغەمبەرى
خوا (ﷺ) فەرمووى: (أَنْتَ مَعَ مَنْ أَحْبَبْتَ). يان لەرپوايەتئىكدا: (الرُّءُ مَعَ
مَنْ أَحَبَّ). ئەمەيە نەئىنى خوشەويستى لە ئىسلامدا، چونكە خاوەنى
ئەم خوشەويستىيە پلەورى تەماشاكردنەكەى بۇ دەوروبەر عەقلانى

بوو، ھەر ئەمەشە لای تەواۋى مەرۋفە ويزدان زىندوھگان پەسەندە
 و خاۋەنەكەى دەگەيەنپتە ناو بەھەشتى بەرىن، ئىدى لپرەوہيە
 مەرۋف دەگاتە لوتكەى كەمال، ئەو مەنزەلى كە ويستراوہ مەرۋف
 پى يىگات، ھەر ئەم جۆرە خۆشەويستىيەيە كە تەواۋى زانايان بە
 ئەركىكى شەرى دىزانن و عارفى ئوممەتى ئىسلامىش (ئىبن قەيىمى
 جەوزى) بە مەنزلىك لە مەنزەكانى بەندايەتى ھەژمارى كروہ
 بۇ گەيشتن بە خواپەرستنىكى راستەقىنە، دەبىت لەم دەرگايەوہ
 ھەنگاۋ ھەلگىرى تا دەگەيتە حەقىقەت، بۇيە (خۆشەويستى دەرگاي
 خواپەرستنىكى راستەقىنەيە لە ئىسلامدا).

خۆشەويستى دووہم / خۆشەويستى عاتىفى و سۆزدارى.. يا
 خود رەھەندى لاواز و ناپەسەند، ئەم جۆرە خۆشەويستىيە لەوہوہ
 سەرچاۋە دەگرى كە عەقل و ھۆش پيۈمەر نىيە لەم مەيدانەدا،
 خاۋەنەكەى دەيەۋى لە رېگەيەكى ئالۋوزو پىر مەترسى ھەنگاۋ ھەلگىرى
 كە مۆلەتەكە لە سەرچاۋەيەكى لاوازوہ سەرچاۋەيەكى گرتوۋە،
 بۇيە ھەمىشە خاۋەنەكەى بەرەو ھەلدىرو دلەراۋكى دەبات، دەيەۋى
 لپرەوہ داخلى جىھانى ئەويتر بىت، بەلام لە رېگەيەكى لاۋەكى و
 ناپەسەندەوہ، چونكە ناراستەى چۆنيەتتايە نەفسانەيەكەى بەرەو
 نارموزو شەھەوات گرتوۋە، سەرەنجامەكەشى بەرەو جنسى جياواز و
 نادروست دەروات، بەو ھويەشەوہ خۆشەويستى راستەقىنە نابىنرى
 لە نيوان دوو جنسى جياواز، واتە: (لە نيوان كور و كچدا) مەگەر

تەنھا لە رېڭكەي ھاوسەرگىرى شەرعىيەو نەبىت، پىش ھاوسەرگىرى
 ھەر شتېك كە ناوى خۆشەوېستى بىت نىيە، بگرە تەنھا ناويان
 ناوہ خۆشەوېستى، ئەگىنا ئەوہ خۆخەلەتاندنە و چەواشەكارىيە،
 رپوونتر بلېين: تەنھا سەرابىكەو ھەر نزيكبوونەو ەويەك لىي بەرەو
 خنكان و فەوتان رپۆشتنە، خۆ سەرابىش ھەر ئەو ەويە كەسى تىنوو
 وا دەزانى بەرەو ناوى حەيات ھەنگاو دەنى، بەلام ھەر ھەنگاويكى
 نزيكبوونەو ەويە لە فەوتان و چەواشەكارىكى رپوون، كەواتە
 خۆشەوېستى پىش ھاوسەرگىرى ھەر ئەم ناروونى و چەواشەكارىيە
 كە لە ئىسلامدا قەدەغەيە، چونكە مومارەسە كەردنىكى بىبىنەمايە و
 تەمەن بە فيرودانە، چونكە تەمەن لە شتېكدا بەسەر دەبرى كە
 نەدەبوو وا بىت، كەواتە ھەر شتېك كە تەمەنى تيا بەسەر دەبرىت
 ئەگەر ناراستەكەى ژىرانە و ھۆشمەندانەو بەرەو ھىزو نارامى و
 بەختەومەرى نەبوو ئەوہ دەرختنى لاوازى مرۆفە كە نارمەزەكان
 دەورەيان داوہ.

بەئى ئىماندارنى بەرپز: ئەم ژيانى سەرزەويە بە خۆشەوېستى
 راستەقەينەوہ چىژدارە، چونكە ژيانى دونيا بە ژانى لەدايكبوون
 دەست پى دەكات، قىژەو ھاواری لە دايكبوون پاشان بە گەنجىيەتى
 بەخۆى و ئەو ھەموو ھىزو گورەى لاشەو نەفس و گەدەو حەزى
 پارەو پلەو پايەو نارمەزوى جنسى و خىزان و خانوو كە دەست
 ناكەوئى و فرىاي بە دەست ھىنانى ھەموى ناكەوئى كە پىرى بەخۆى

و نه خوڅشى و ناخوڅشى و بيهيزى و لاوازيه وه دېت و نه وگانه
 (چاو نابینى، گوى نازنه وى، دانت نه ما شيرت دهوى). به لام نه م
 زيانه كه بو هموو عه قلمه ندان ژانه، سه عدى شيرازى هه رمويه تى:
 (نه وهى له م دنيا يه دا بى خه مه مروف نييه).....

به لام نه گهر بپرسين: باشه بوچى دنيا پره له خه م و ژان؟! له
 وه لامدا ده لئين: چونكه تو له سه ر دونيا كاتيت و له سه فه رد ايت
 نه صله كه ت و مالى راسته قينه ت به هه شته. سه ره تا باوكه ئادم و دا يكه
 حه وا له به هه شت بوون، له م سه رزهويه ئيمه ي به نى ئادم سه فه رين
 و ده بى بگه ر پينه وه بو مالى حه قيقيمان كه به هه شته، بو يه سه فه رى
 نه گهر له هيجيشى كه م نه بيت هه ر له دلته راوكى و ناناراميدايه تا
 ده گاته وه مالى خو ي. به لام له گه ل هه موو نار هه حه تيه كانى ژيانيشدا
 مروف نه گهر ده رونى سه لامه ت بى ژيانى سه ر نه م زهويه ي هه ر
 بى خو شه و هه زده كات بژى، مروف هه زى به ژيانى نه م رييه.
 ئايا نه ينى و سه رى نه مه چييه كه نه م ژيانه ناخو شه مان هه ر لا
 خو شه و هه ولى بو دده مين و هه زده كه ين له ژياندا بين؟! له وه لامدا
 ده لئين: به هوى بوونى چه ند خو شه ويستيه كه وه مروف ژيانى لا
 جوان ده بيت ته نانه ت نه و مر دنه شى بى خو شه كه له پينا و نه م
 خو شه ويستانه دا بو ي ده مر يت، چونكه ده زانئى مر دنيش له پينا و
 نه م خو شه ويستانه دا هه ر ژيانه، نه ي مه گهر خوا ي كه وره له باره ي
 نه و كه سانه وه كه له پيناوى خو شه ويستى خوا ي كه وره دا رو حيان

دەبەخىشەن و شەھىد دەبن نافەرموئى: ﴿ وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتًا بَلْ أَحْيَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴾ . بەئى ﴿ بَلْ أَحْيَاءُ ﴾ ئەوانە ھەمىشە لە زىاندان! جا لەو خۆشەوېستیانەى كە مەرۇف بە ھۆيانەو بەختەومرەنە دەمژى گەورەترىنيان و بەرپزەترىنيان، بەلكو سەرچاوەى ھەموو خۆشەوېستىھەكان بريتىيە لە (خۆشەوېستى خوا- سەبھانە و تەعالى). خواى گەورە دەفەرموئى: ﴿ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ ﴾ . ئاى چى تام و چىزىك ھەيە لەم خۆشەوېستىيەى خودادا، ھەركەسى نەيچەشتى نازانى چۆنە ، ھەر بۆيە پىغبەرى خۆشەوېستمان لە پارانەو ھەكانىدا لە حەزورى پەرورەدگاریدا دەيفەرموو: ﴿ اللّٰهُمَّ ارْزُقْنِي حُبَّكَ، وَحُبَّ مَنْ أَحْبَبَكَ، وَحُبَّ مَا يُقَرِّبُنِي إِلَى حُبِّكَ، وَاجْعَلْ حُبَّكَ أَحَبَّ إِلَيَّ مِنَ الْمَاءِ الْبَارِدِ ﴾ واتە: پەرورەدگارا خۆشەوېستى خۆتەم پى بەخسى دىم پىر پى لە خۆشەوېستى تۆ و دە دىم پىر پى لە خۆشەوېستى ھەركەسىك كە تۆ خۆشت دەوى و ھەر كەردەو ھەيك كە لە خۆشەوېستى تۆ نەزىك دەكاتەو ھەوا گيان ئەو كەردەو ھەيم لەلا خۆشەوېست بەكە و ھە ئەى خواى پەرورەدگارم خۆشەوېستى خۆتەم والى بەكە بۆم كە لە كاتىكى گەرمدا مەرۇف چەند حەزى لە ئاوى ساردە زىاتر لەو ھەو خۆشەوېست بوئىت... بەئى ھەركەسى پەرورەدگارى خۆى خۆش نەوى كە سەرچاوەى بونىەتى و ھەرچى خىرو خۆشى ھەيە ھەر ئەو پى بەخشیو ھەي ئەبى ئىتر كىي بە راستى خۆش بوئى؟! پاش خۆشەوېستى خواى گەورە ئەمجا خۆشەوېستى پىغەمبەرى خوا ﴿ ﷺ ﴾ دىتە پىشەو ھە، كە پىغەمبەرى

خواهرمویه‌تی: [لا یؤمن أحدکم حتی اکون أحبّ الیه من والدیه ووالدیه والناس اجمعین].
 واته: هیچ کس له نیوه باوهری ته‌واو نابئ هه‌تا وای لئیدی که
 منی به لاوه خوشه‌ویستتر بی له دایک و باوکی و له مناله‌کانی و له
 هه‌موو خه‌لکی به گشتی... جا ئیماندارانی به‌ریز: ئەم فەرمووده‌یه
 هانمان دهدات و پالمان پیوه دهنئ بۆ ئەوهی دلمان پر ببی له
 خوشه‌ویستی بۆ دایک و باوکمان، دلمان پر بی له خوشه‌ویستی
 بۆ نه‌وه و مناله‌کانمان وه دلمان پر بی له خوشه‌ویستی هه‌موو
 خه‌لکی، هه‌موو خه‌لکیمان به گشتی خوش بوئ و ریزی هه‌موو
 کس بگرین، چونکه مرؤفه، چونکه هه‌تا ئیمه‌ی موسلمان له ناخی
 دلمان‌هوه دایک و باوکمان و نه‌وه و رۆله‌کانمان و تیکرای خه‌لکیمان
 خوش نه‌وی ناتوانین پیغه‌مبه‌ری خویمان به‌و ئەندازه‌ی که شیایوی
 خوشه‌ویستی نه‌وه خوش بویت، چونکه گهر سه‌رنجی فەرموده‌که
 بدن ده‌فهرموی [حتی اکون أحبّ الیه]. تا منی زیاتر خوش نه‌ویت له...
 ده‌ی یه‌که‌مجار دهبئ خوشه‌ویستی دایک و باوک و منال و خه‌لکی
 له دلتا ببی، ئەمجا خوشه‌ویستی له‌وه گه‌ورمترت بۆ پیغه‌مبه‌ر دهبئ
 چونکه وشه‌ی [أحبّ] دهبئ له به‌رامبه‌ریدا وشه‌ی [حبّ] هه‌بی ده‌ی
 که‌واته: هه‌رکەسی له ناو خیزانیکی پر له نه‌وین و خوشه‌ویستی
 زیان به‌سه‌ر نه‌بات که خیزان دایک و باوک له‌گه‌ل نه‌وه و منالی
 خوته وه پاشان له دهره‌وه‌ی خیزان خوشه‌ویستیت نه‌بی بۆ هه‌موو
 خه‌لکی به گشتی نه‌وه‌ی ئیمانداره و کرده‌وه‌ی چاکه به ته‌عبیری

هُورِئَانُ ﴿۱۰﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ ﴿۱۱﴾ له بهر خاتری ئیماندارى و کردهوى جوان و سودبه خشهکانى خوشت بوئ و نهوهشى لاری بوهو کردهوى ناشیرین دهکات ههر خوشت بوئ و ههزنهکەى سهرگهردان ببئ و ههولئ راستکردنهوه و رینمایى بدهیت و له لیتاوى نهفامى و کردهوى بهد دهرى ببئى، نهگه ر ئاوا به خوشهویستییهوه ژىای نهوکات دهتوانى خوشهویستی راستهقینهت ههبئ بؤ پیغهمبهرى (بیتێ) که له خوشهویستی ههموو کهس زیاتر بئ له دلتا.. پاشان مروقى ئیماندار خوشهویستی ئیمان له دلیدایه خواى گهوره دمفهرمووی: ﴿۱۲﴾ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ ﴿۱۳﴾ بهئى خواى گهوره ئیمان و بیروباوهرى له دلئ باوهردارندا خوشهویست کردوه له دل و دهرونتدا رازاوهو شیرینی کردوه.

ئیمانداران: خوشهویستییهکی تری مروقى ئیماندار بؤ هاودینهکانیهتی، ههموو ئیماندارانى خوش دهوئیت و لهوه ناپرسی ناوى چیبهه و چ نهتهوهیهکهه و چ زمانیکی ههیهه و خهئکی کویه وه نهه خوشهویستنى ئیماندارانه پهیوسته به ئیمانوهه. پیغهمبهرى خوا (بیتێ) فهرمویهتی: [وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَا تَدْخُلُوا الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا. وَلَا تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا أَوْلَا أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ؟ أَفَشُوا السَّلَامَ بَيْنَكُمْ]. واته: سوئند بهه کهسهی که نهفس و گیانی منى بهدهسته که -الله-یه ناچنه بهههشتهوه ههتا ئیماندار نهبن وه ئیماندار نابن ههتا پهکتریتان خوش نهوئیت، نایا شتیکتان بئ بلیم نهگه ر نهجامتان دا پهکتریتان

خۇش بويىت، سەلام لە ناو خۇتاندا بلاۋبەكەنەۋە زۆر سلاۋ لە يەككىرى
 بىكەن.... پاشان لە خۇشەۋىستىيەكانى ئىماندار، خۇشەۋىستىيەتى بۇ
 زىدو نىشتىمانى خۇي شوينى لە دايكبوون و گەۋرەبون و گروگاڭ
 و تىگەيشتن و پىگەيشتن، پىغەمبەرى خۇشەۋىستمان (ﷺ) كاتى
 كۆچى كرد لە مەككەۋە بۇ مەدىنە زۆر پەرۇش بوو بۇ مەككە
 كاتى لە مەككە دەرچوو ئاۋرى بۇدايەۋەۋە فەرموۋى: ئەي مەككە تۆ
 خۇشەۋىستتىن خاكى سەرزەۋى لە لاي خۋاي گەۋرە خۇ ئەگەر
 قەۋم و ھۆزەكەم ناچارىان نەكردمايە كە برۇم و جىت بەيلىم ئەۋە
 ھەرگىز جىم نەدەھىشتى!! پاشان كە گەيشتە مەدىنەش ھەر ھەست
 و سۆزى لاي مەككە بوو، خۇ ئاشكرايە كە شارى مەدىنە زۆر خۇشترو
 دلگىرترو بە داھاتترو تەرو پاراوترە لە مەككە ۋە خەلكەكەشى لە
 چاكتىن و بەرپىزتىن و بەخىشندەتتىن خەلكان بوون كە مېزۋو
 بە شانازىيەۋە تۆماريان دەكات كە چى پىغەمبەرى خوا (ﷺ) ھەر
 دللى لاي مەككە و شارى لە دايكبوونەكەي بوو ۋە صەحابەكانىشى بە
 ھەمان شىۋە بە پەرۇش بوون بۇ مەككە، ئەبۇبەكرى صدىق (رەزى
 خۇداي لى بىت) لە تاۋى مەككە تاى لى ھاتبوو بە دەم تاۋە قسەي
 دەكردو باسى مەككەي دەكرد، بىلالى حەبەشى (رەزى خۇداي لى
 بىت) كە ئەۋ ھەموو نازارو ئەشكەنجەي لە مەككەدا بە بەندايەتى
 و سزاۋ نازارى ئومەييەۋە چەشتبوو، كەچى خۇزگەي بۇ شىۋو دۆل
 و گزۈگيا بۇنخۇشەكانى مەككە دەخوارد. نا لەم كاتەدا پىغەمبەرى

خَوا (سوره) پرووی له په‌رومردگاری کردو فه‌رمووی: [اللَّهُمَّ حَبِّبْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ كَحَبِّبْنَا لِمَكَّةَ أَوْ أَشَدَّ]. خواجه گیان مه‌دینه‌مان له لا خوشه‌ویست بکه و له‌دلماندا شیرینی بکه و ه‌کو خوشه‌ویستیمان بۆ مه‌که‌که یان زیاتریش له‌وه.

به‌لئ به‌رپ‌زان: ئەمه ئیسلامه‌که‌ی ئیمه‌یه که سه‌رتاپای باسی خوشه‌ویستییه. خوشه‌ویستی خوا، خوشه‌ویستی پیغه‌مبه‌ر، خوشه‌ویستی ئیمان و عه‌قیده. خوشه‌ویستی ئیمانداران، خوشه‌ویستی نیشتیمان و زیدی له‌دایکبوون، ته‌نانه‌ت خوشه‌ویستی شاخیش هه‌یه له ئیسلامدا. هه‌موومان ده‌زانین که پیغه‌مبه‌ری خوا (سوره) چه‌نده توشی نازارو نار‌ه‌ه‌تی بوو له پال شاخی ئو‌خوددا، چه‌ند سه‌حابه‌ی خوشه‌ویستی شه‌هیدکران، چه‌مه‌زی مامی له‌وی شه‌هیدبوو، بۆ خوی بریندار بوو هه‌تا قیامه‌ت شکستی ئو‌خود ده‌خوینریته‌وه، موسلمانان ناخ و چه‌س‌رمت بۆ ئەو ساته‌ سامنا‌کانه هه‌ل‌ده‌کیشن، به‌لام پیغه‌مبه‌ری خوا (سوره) که هه‌موو ژیا‌نی خوشه‌ویستی بوو سه‌یری ئەو شاخی ئو‌خوده‌ی کردو تی‌ی پاما سه‌حابه‌کان وایان زانی ده‌فه‌رموی ئای ئو‌خود شاخیکی چه‌ند شومی چه‌ند رقم لیته‌ چۆن به‌ بینت برینم ده‌کولیته‌وه، به‌لام به‌ پیچه‌وانه‌وه زۆر به‌ ئەفین و خوشه‌ویستییه‌وه سه‌یری کردو فه‌رمووی: [إِنَّ أُمَّةً جَبَلًا يُجِنُّا وَنُجِبُهُ].

به‌ راستی ئو‌خود شاخیکه خوشی ده‌وین و ئیمه‌ش هه‌موومان خوشمان ده‌وی!!

به‌ئى ئيمانداران: يه‌ككى تر له خۆشه‌ويستيه‌كان برىتييه له خۆشه‌ويستى موسلمان بۆ كه‌سانى دئسۆز به ئىسلام، بۆ ئه‌و كه‌سانه‌ى رۆژى له رۆژان به دل و به گيان و به مال پشتيوانى ئىسلاميان كردوه، پيغه‌مبهرى خوا (ﷺ) فه‌رموويه‌تى: [حُبُّ الْأَصَارِ مِنَ الْإِيمَانِ] خۆشه‌ويستى ئه‌نصارىه‌كانى مه‌دينه له ئيمانه‌وه‌يه، به‌م شيوه‌يه موسلمان به‌رامبه‌ر به كه‌سانى به‌رپرزو به خزمه‌ت و مه‌ردو خي‌رخوازو دم و ده‌ست به خي‌ر نه‌ك كه‌سود نييه نه‌ك كه‌زناكات له‌ناو بچن و ناويان نه‌بى و نانيان نه‌بى، به‌لكو هه‌موو ئه‌و كه‌سه به‌رپرزو ده‌ست به‌خي‌رانه‌ى خوش ده‌ويت.

به‌ئى موسلمان زيانى پره له خۆشه‌ويستى. موسلمان خۆى خوش ده‌وى، داىك و باوكى خوش ده‌وى، خوشك و براو كه‌سوكارى خوش ده‌وى، سه‌رنج بدن موسولمان هه‌ريه‌ك له خزمانى ناوى تايبه‌تيان هه‌يه كه به‌لگه‌يه له‌سه‌ر خۆشه‌ويستى بۆيان به كورپو كچى مامى ده‌ئى: (ئامۆزا) به كورپو كچى پورى ده‌ئى: (پورزا) به نه‌وه‌كانى خالى ده‌ئى: (خالۆزا) پاشان ئه‌م وشه‌ جوانانه: (مام.. خال.. پور.. نه‌ك.. دايه‌گه‌وره.. باوه‌گه‌وره) كه هه‌مويان به ناوه‌تيانان مرؤف خۆشه‌ويستى هه‌ست پى ده‌كات.. ئه‌مجا كه مرؤف له ناو ئه‌م هه‌موو خۆشه‌ويستيانه‌دا زيا كه‌ليني‌ك له خۆشه‌ويستى ده‌ميينيته‌وه كه برىتييه له: خۆشه‌ويستى ر‌مگه‌زى نيرو مى بۆ يه‌كترى كه به هاوسه‌رگيرى شه‌رى ئه‌م خۆشه‌ويستيه‌ش ديته دى كه قورئان

دەقەر مۆی: ﴿ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا
إِيَّهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴾

ئەم غەریزە بەھێزەى خۆشەویستی کۆر بۆ کچ کەوا لە کۆر دەکات
هەموو مەشەقەت و ناپەچەتەى دونیا قبوڵ بکات، سەرماو گەرماى لى
بدرئ جۆرەھا کارو کاسپی بکات شەو بیدارى و مەترسى و دەر بە دەرى
و غەریبى بچێژئ، چونکە دەئى پێویستیم بە ھاوسەر گىریه، بە
تەمام ژن و مائەم هەبئ وه ئەم خۆشەویستییهى کچ بۆ کۆر کەوا
لە کچ دەکات ئەو هەموو ئازارو ماندویەتى شەو نەخونى و ژانەى
دایکایەتى قبوڵ بکات و نەک هەر بە ئازار و ناپەچەتەى نەزانئ،
بەئکو تام و چێژیشى لى وەربگرئ. بەئى ھاوسەرى، یانى ھاوسەرىنى
بە مانای کۆر و کچ بە پەیماننامەى ھاوسەریەتى بەئین بە یەکتەر
دەدەن کە ئیتر ئیمە بە بئ یەکتەرى لەسەر سەرىنى خەوتن ئارام
ناگرین. ئیمە ھاوژینى یەکتەرى ناخۆشترین بارودۆخى ژیان بۆمان
خۆشییه، چونکە بە یەکەوه دەژین ئەى نابینى کچ یان کۆر لە مالى
باوکى لە ئەو پەرى خۆشى و تیرو تەسەلى و خانوو مالى خۆشدايه،
بەلام کە دەچیتە مالى خۆیهوه و ژيانى ھاوسەرى پێک دینئ زۆر
جار دەچیتە گریچیهتى و کولانە خانووهوه و لە قەصرو قەصورهوه بۆ
ناو کوخ و بەناو خانوو، لە خواردنى خۆشەوه بۆ نەبونى و چەند
ژەم بە برسێهەتى سەرنانەوه، کەچى وەرە لى بپرسە: ئیستات
خۆشترە یان کاتى مالى باوکت؟! ئەگەر شەرم نەکات و پراشکاووانە

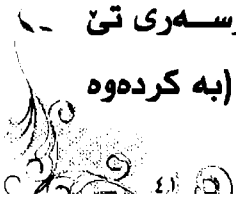

قسهی ناخی بکات دهلی: ئەم ژيانەى ئیستام خۆشترین ژيانە چونکە
 لەگەڵ خۆشەویستەکهیدا دەژی... تەنانەت لە ئەلقەى ھاوسەرپەتییدا
 مانای زۆرگەورە هەیه، کە سەرئێج دەدەین ئەلقەى ھاوسەرپەتی لە
 پەنجەى چوارەمی دەست دەکری ئەگەر پەنجە گەورە بە پەنجەى
 یەكەم و دۆشاومژە بەپەنجەى دوویم بالابەرزه بە پەنجەى سێیەم
 بژمێردرین ئەوا ئەلقەى ھاوسەرپەتی دەکریتە پەنجەى چوارەمەوه،
 باشە بۆچی دەکریتە ئەو پەنجەوه؟! شیکردنەوهیەکی جوان هەیه بۆ
 ئەم بیروکەیه کە لە لای چینیە کۆنەکان بەم شیوەیه شی گراوتەوه:
 پەنجە گەورە کە وتان یەكەم پەنجەیه، دەوری دایک و باوک
 دەبینیت، دوویم پەنجە کە پەنجەى دۆشاومژەیه دەوری خۆشک و
 برا دەبینیت، سێیەم پەنجە کە بالابەرزهیه دەوری خۆت دەبینیت،
 چوارەم پەنجە کە ئەلقەى ھاوسەرپەتی تى دەکری و پێی دەوترى
 براى تووتە، دەوری ھاوبەشى ژيان دەبینیت، پێنجەم پەنجەش کە
 پەنجە بچکۆلهیه پێی دەوترى پەنجە تووتە دەوری منال دەبینیت،
 جا ئیستا وەرە هەردوو دەستت بکەرەوه بیان نوسیینه بە یەكەوه
 وهکو چۆن چەپڵە لى دەدەیت لەپى هەردوو دەستت بنوسیینه
 بە یەكەوه، ئیستا پەنجەى ناوچراست (پەنجەى بالابەرزه) کە دەوری
 خۆت دەبینیت بنۆشینەوه لە نیوهداو لەگەڵ پەنجەى بەرامبەریدا
 لە دەستەکەى تەرت بیان نوسیینه بە یەكەوه، ئەوکات پستی ئەو دوو
 پەنجەپەت لە ناوچراستەوه ئەنوسین بە یەكەوه لەپى دەستت کە من

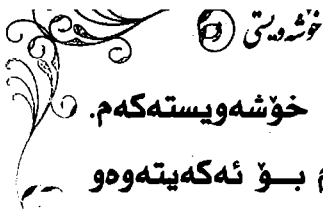

له يهك دوور دهكه وپته وه، به لآم په نجه گانی ترت هر به يه كه وهن به كراوهی... ئیستا نهو دوو په نجه یه ی كه دهوری دایك و باوك دهبینن لیکیان دوور بخره وه، ته ماشا دهكه ی زور به ئاسانی له يه كتر دوور دهكه ونه وه، به لآم به بی نهوه ی په نجه ی بالآ به رزمت كه دهوری خوت دهبینن له په نجه كه ی به رامبه ری ببپته وه. چونكه باوك و دایك تاسه ر بو كه س نامینن و دهشتوانی له گه ل دایك و باوكیشت نه زی و له شارو ولاتیکی تریش بی و زیانیشت ئاسایی بپرات به ریوه... ئیستا هه ول بده نهو دوو په نجه یه ی دهوری خوشك و برا نه بینن لیکیان دوور خه یته وه، نه بینن نه مانیش زور به ئاسانی له يه كتر دوور نه كه ونه وه، چونكه خوشك و براش لیک دوور نه كه ونه وه وه هریه كه ی به ئیشو كارو مال و خیزانی خوی دهكه وپته لایهك... نه مجاره هه ولی دور خسته نه وه ی نهو په نجانته بده كه دهوری مناله گانت دهبینن. كه په نجه تووته ته، نه بینن به هه مان شیوه ی پیشوو نه مانیش به ئاسانی له يه كتری جیاده بنه وه. چونكه منالیش پوژیک دیت زبانی تایبه تی خوی ده بیت و له باوك و دایکی دوور دهكه وپته وه، ده ی ئیستا هه ول بده نهو دوو په نجه یه ی نه لقه ی هاوسه ری تی ده كری، نایا به بی جیابونه وه ی نهو په نجانته كه دهوری خو مان ده بینن و له ناوه راسته وه نوشتابونه وه نه توانین نه وه بكهین و نهو دوو په نجه ی نه لقه ی هاوسه ری تی ده كری له يه كتر جیابكه ی نه وه؟! به دنلیایی نه خیر (به كرده وه

تاقى بىكەرەمە، ھەرگىز ناتوانى يەك تۈزۈش ئەو دوو بەنچەيە لە
 يەكتەر دوور بخەيتەو، ئەزانى بۇ؟! چونكە ژن و مىرد پېۋستە
 ھەمىشە بە يەكەو بەژىن و بە يەكەو بەژىن و لە خۇشى و ناخۇشيدا،
 لە ھەژارى و دەۋلە مەندىدا لە يەكتەر دورنەكە و نەو، چونكە ھەموو
 كات ھاوبەشى ژيانى يەكتەر... ئايا تۇش ئەم بىرۈكە يەت بەلاو ھەم
 نىيە كە چىنەيە كان لە كۆندا بىريان لى كىر دۆتەو؟! بە دىنبايەو
 بەلى بىرۈكە يەكى جوانە... دەي كە ئەلقەي دەستگىرانىت كىرە
 دەست بىرپار بەدە ھىچ كات لە ھاوسەرت دورنەكە و يتەو، چونكە
 دوور كە و تەنەو لە ھاوبەش و خۇشەويستى ژيانى يانى لە ناوچونى
 خۇت!.. بەلى لە ئىسلامدا ھاوسەرگىرى بۇ ماو يەكى كاتى بەتالە و
 قەدەغە كراو تەنانەت زانايانى شەرىع فەرموويانە: دروست نىيە لە
 كاتى مارە كىرندا باسى كات بىرۈك تەنانەت ئەگەر بشوتىرى تا كاتى
 مردن! خۇ راستە بە مردن ژن و مىرد لە يەك جىيادە بىنەو، بەلام
 ژن و مىرد ئەگەر بە ھەشتى بن ھەردوولايان ئەوا لە بە ھەشتىشا
 بە يەكەو دەبن، بۇيە خۇشەويستى راستە قىنە و پاك و بىگەرد
 لە نىوان رەگەزى نىرومىدا ئەو يە كە بە ھاوسەرگىرى شەرىع
 دروست بىي، چونكە نەك ھەر لە دىيادا، بەلكو بە ھەمىشە يى لە
 ژيانى نەبىراو ي بە ھەشتىدا بە يەكەو دەبن.. دەگىر نەو: ژنىك بە
 ھاوسەرەكە ي و ت: خۇشترىن سات بە لاتەو ج ساتىكە؟! مىردەكە ي
 سەپرىكى كىر و تى: ھىشتا نە ھاو و! ژنەكە كەمىك دلتەنگ بوو،

وتى: ئەو ە ج ساتىكە كە نەھاتووہ؟ ئەوئش وتى: خۇشەوئستەكەم. ئەو ساتەپە كاتىك تۆى ەناسە و دلەم دەرگام بۇ ئەكەپتەووہ ئەئىت: ياخوا بەخىر بىى بۇ بەھەشت ئەى ھاوسەرە باشكەم!.. ئەى چەند خۇشە ژن و مئرد بەم بئركردنەووہ پر لە ئارەزووى بە يەكەووہبوونى ەتاهەتايىە بە يەكەووہ بژىن.. نەك بۇ چەند مانگ و ساتىك بە قوربانى يەكترى بن، بەلام كە بە ەئالى بە يەك گەئشتن ئەمجا لە يەكترى بئزار بن.

بەئى ئئماندارانى بەرئز: لە سەرەتاي وتارەكەووہ وتمان كە مرؤقى موئلمان ەموو ژيانى خۇشەوئستىيە خۇشەوئستى خواو پئغەمبەر و ئئمان و ئئمانداران و خاك و نئشتئمان و چاكان و خزمەتگوزانى گەل و مئللەت و دئن و ژئن، جا ئەگەر كورپو كچىك ئەم خۇشەوئستىانەيان ەبئ. وە بەتەواوى لە ماناي ئەم خۇشەوئستىانە گەئشتبن، ئەمجا كە گەئشتنە تەمەنى گونجاوى خۇيان و بە مەبەستى ھاوسەرگئرى و سوكنە بە يەكەووہ، خۇشەوئستىان لە ئئواندا دروست بوو وە لە ناخى دلەووہ يەكترىان خۇش وئست، ئەووہ دەبنە جئگائ ئومئد بۇ خۇيان و خئزانەكانىان و گەل و ولاتىان، بەلام ئەگەر كورپىك يان كچىك ەموو دئن و ئئمان و ەموو خۇشەوئستەكانى بكات بە قوربانى كچىك يان كورپىك ئەووہ بەدلئىايىەووہ سەرەنجام بئومفائ دەبئت بەرامبەر بە خۇشەوئستەكەى و رؤژىك يان وازى لئ دئنى. يان خىانەتى لئ دەكات و بە قوربانى كەئىكى تر دەبئت.

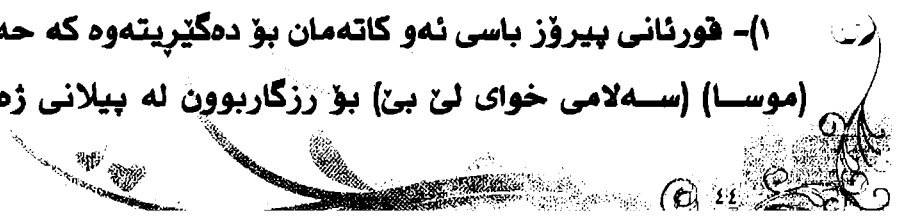

بەرپىزان؛ وتمان خۇشەويستى نىوان ھەردوو رەگەزى نىرومى
 غەرىزەھەكە كە خۋاى پەرورەردگار بە حىكمەت و كار بەجىيى خۋى
 لە ناو مروف دای ناوہ. وە پرسىارىك كە دەكرى و پرسىارىكى شياوو
 بەجىيە ئەومىيە: ئايا لايەنى مئىنە (كج) بۆى ھەيە دەست نىشانى
 كەسى شياو بۆ خۋى بكات و ھەلى بژىرىئ بە ھاوسەرى خۋى؟
 لە وەلامدا دەئىين: بەلى بە مەرچى ئەو كورەى ھەئسەنگاندبى
 و دواى ھەئسەنگاندنى، ئەمجا جوانتر وايە لە رىگەى كەسىكى
 ترەوہ پىشنىارى ژيانى ھاوسەرى لەگەل بكات، خۆ ئەگەر كەسى
 گونجاویش بۆ ئەو مەبەستە دەست نەكەوت. ئەوہ دروستە كج خۋى
 ئەو پىشنىارە بخاتە بەر چاوى ئەو كورەى كە بە راستى شايانى
 ئەومىيە كج خۋى پىشكەش بكات، ھەرورەكو داىكە ھەوا خۋى داواى
 لە باوكە ئادەم كرد. چونكە لەو كاتەدا كەسى تر نەبوو كە ئەو
 پەيامەى بگەيەنى، بەلام وەكو پىشتر وتمان ئەگەر كەسىكى شياوو
 ئەمىن و دلسۆز ھەبوو كە پەيامى ئەم كچە زىرە پاكە بگەيەنیتە
 ئەو كورە بەرپىزە دىندارە بەرپوشتە بە مەبەستى دروستكردى
 خىزانىكى بەختەومر، ئەوہ وا چاكە لە رىگەى ئەو كەسەوہ ئەو
 خۇشەويستىيەى ناو ناخى دلى بگەيەنى.

لەم بارمىەوہ دوو نمونە باس دەكەين:

۱- فورئانى پىروژ باسى ئەو كاتەمان بۆ دەگىرپىتەوہ كە ھەزرەتى
 (موسا) (سەلامى خۋاى لى بى) بۆ رزگار بوون لە پىلانى زەھراوى

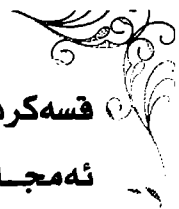
فیرعهون که ته‌مای کوشتنی کردبوو، میصری به‌جی هیشت و پرووی کرده ولاتی مه‌دیهن، کاتی به ماندویی و برسیه‌تی گه‌یشته نهو شاره له ژیر داریکدا پشووی دا، سهرنجی نهو خه‌لکه‌ی دا که له‌وی بوون و خاومنی مه‌رو مالآت بوون، هاتبوونه سهر نهو تاکه سهرچاوه‌ی ناوه‌ی که مه‌رو مالآتیان لی ناوده‌دا که بیریکی قول بوو، ناویان لی دهرده‌هیناوه‌ی نه‌یانکرده دۆل و ته‌شتی گه‌وره‌وه‌و مه‌رو مالآته‌که‌یان ناو ده‌دا، نه‌م بیره ناوه به تاشه‌به‌ردیکی گه‌وره سهری داپوشرابوو، نهو مه‌رداران‌ه یه‌ک یه‌ک ده‌هاتن و به هاوکاری یه‌کتری تاشه به‌رده‌که‌یان لاده‌برد و مه‌رو مالآته‌که‌یان ناوده‌دا. دواتر به‌رده‌که‌یان ده‌خسته‌وه سهر بیره‌که، به‌لام حه‌زرتی موسا بینی وا دوو نافرمت دوو کچی تازه پی‌گه‌یشتوو له‌ولاوه ده‌وری مه‌ره‌کانیان گرتووو زۆر به نه‌ده‌ب و حورمه‌ته‌وه وه‌ستاون که پیاوه‌کان مه‌رو مه‌لآته‌که‌ی خۆیان هه‌مووی ناو دا، تاشه به‌رده گه‌وره‌که‌یان خسته‌وه سهر ده‌می بیره‌که‌و رۆیشتن و غیره‌ت و مه‌ردایه‌تی نه‌ومیان نه‌بوو که مه‌ری نهو دوو کچه‌ش ناو بدن، نهو دوو کچه‌ش نه‌وه‌نده ژیرو تی‌گه‌یشتوو بوون که نهو خه‌لکه بی‌هه‌ست و بی‌ویژدانه‌یان ناسی بوو نه‌ده‌هاتن ته‌کلیفیان لی بکه‌ن بۆ یارمه‌تیدان‌یان، چونکه ده‌یانزانی نه‌و کاته له‌به‌ر چاکه‌و مه‌ردایه‌تی یارمه‌تیان نادن، به‌لکو له‌به‌ر ته‌ماح‌کردنه نه‌وان و چاوتی‌بیرین و قسه له‌گه‌لکردن و تی‌رکردنی نارم‌زویان هاوکاریان ده‌که‌ن. بۆیه لی‌یان نزی‌ک نه‌ده‌بوونه‌وه. که

لیرهدا وانیهکی گهوره‌یان فیّری کچانی نیماندار کرد که هرکات پیویسته‌کیان هه‌بوو زانیان کوریک پیاوئیک له‌بهر مه‌ردایه‌تی و جوامیری و چاکه‌خوازی هاوکاریان ناکات، به‌لکو بۆ چه‌زتیرکردن خوئی هاوکاری ده‌کات نابئی داوای یارمه‌تی لئ بکات. به‌ئئی دواى رۆیشتنی خه‌لکه‌که -پیاوه‌کان- ئەم دوو کچه به‌رپزیه مه‌رپه‌که‌یان برده نزیك بیره ئاوه‌که و هه‌ولئ لابردنی تاشه‌به‌رده‌که‌یان دا، به‌لام چونکه تهنه‌ها دوو کهس بوون و زۆر به‌هئیزیش نه‌بوون زۆر به‌ناپه‌ه‌تی به‌رده‌که‌یان بۆ ده‌جولا، بۆیه چه‌زره‌تی موسای تازه‌لاو که له ژیر دره‌خته‌که‌وه ئەمه‌ی بینی هه‌لساو لئیان چوه پیشه‌وه‌و قسه‌ی له‌گه‌ل کردن (له ئیسلامدا قسه‌کردنی نیوان کورپو کچ چه‌رام نییه، به‌لام مه‌رجه بۆ پیویستی بئ، وه‌کو ئەم حاله‌ته‌ی که پیویستی کرد موسا له‌گه‌ل ئەم دوو کچه قسه‌بکات). به‌ئئی کورپی موسلمان نابئی بئ هه‌لوئیس‌ت بئ، چه‌زره‌تی موسا نه‌یفه‌رموو: جا من چه‌قم چیه به سه‌ریانه‌وه، به‌لکو چوه پیشه‌وه بۆ لایان و سه‌لامی لئ کردن و فه‌رمووی: ﴿ مَا خَطْبُكُمْ ﴾. ئیتر زیاتری له‌سه‌ر نه‌رۆیشت نه‌یفه‌رموو: ئای ئەو به‌رده چه‌ند قورسه ئەوه جارانی پیشوو چۆنتان لابردوه، ئەوه ئەو خه‌لکه بۆچی ئاوا بئ ره‌حمن بۆ یارمه‌تیان نه‌دان؟! نه‌خیر ئەم قسانه‌ی نه‌کرد، با بچینه خزمه‌ت قورئان و به‌سه‌رهاته‌که وه‌کو خوئی بخوئینینه‌وه.

خوای گه‌وره ده‌فه‌رموئ: ﴿ وَلَمَّا وَرَدَ مَاءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنْ

الْقَائِسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمْ امْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا قَالَتَا لَا نَسْقِي حَتَّى يُصَدِرَ الرِّعَاءُ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَى لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّى إِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّي لِمَا أَنْزَلْتَ إِلَيَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾ القصص: ٢٣ - ٢٤.

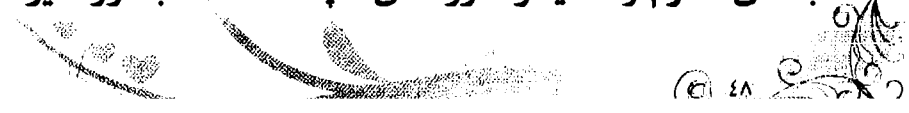
به‌لئی چه‌زهرتی موسا ته‌نھا نه‌ومنده‌ی به‌و دوو کچه‌وت: ﴿ مَا خَطْبُكُمَا ﴾
 نه‌وه ئیوه بوچی لی‌ره و مستاون؟ کی‌شه‌تان چی‌یه وا دووره‌به‌ریزن؟!
 به‌م چه‌ند وشه‌یه په‌یامه‌که‌ی خو‌ی گه‌یاند، ئی‌تر نه‌که‌وته ناو
 قسه و باسی دری‌زه‌وه دوو کچه‌گه‌ش به‌ نه‌ده‌به‌وه وه‌لامیان دایه‌وه‌و
 وتیان: ئی‌مه ناتوانین مال‌ته‌که‌مان ناو بدمین هه‌تا شوانه‌کان نه‌رؤن
 و چو‌لی نه‌که‌ن.. نالی‌ره‌دا دمرفه‌تی پرسیاریک بو موسای گه‌نجی لاو
 درووست دمبئ که‌ بلئ: باشه هؤی چی‌یه تووشی شوانی بوون؟! نه‌ی
 نه‌وه باوکیک برایه‌ک که‌سیکتان نی‌یه؟! دوو کچه‌که نه‌یان هی‌شت
 موسا نه‌و پرسیاره‌یان لی بکات خو‌یان به‌ دوو وشه بو‌یان روون
 کرده‌وه وتیان: ﴿ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴾. باوکیشمان پیره‌میردیکی
 به‌ سال‌اچوه، به‌لئی ته‌نھا نه‌مه‌نده‌یان وت ئی‌تر نه‌که‌وته قسه‌کردن
 له باره‌ی نه‌وه‌ی باوکیان پیره‌و نه‌خو‌شه و تاقه‌تی نه‌ماوه و
 ناتوانئ له مال بی‌ته‌دمر، به‌لکو به‌ ﴿ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴾
 هه‌موو مه‌به‌سته‌کانی گه‌یاند. ئی‌تر چه‌زهرتی موساش دانه‌نی‌شت
 ده‌ست بکات به‌ قسه‌کردن له‌گه‌لیان، به‌لکو ﴿ فَسَقَى لَهُمَا ﴾ موسا
 مه‌ردانه مال‌ته‌که‌ی بو ناو دان، سه‌رنج بدن ده‌فهرموی: ﴿ فَسَقَى ﴾
 نافه‌رموی: [ثُمَّ سَقَى]. یانی موسا هیج خو‌ی نه‌خافلاندو نه‌که‌وته

فسه کردن، به لکو کاره که ی بؤ جیبه جئ کردن. ﴿ثُمَّ تَوَكَّلْ إِلَى الظِّلِّ﴾

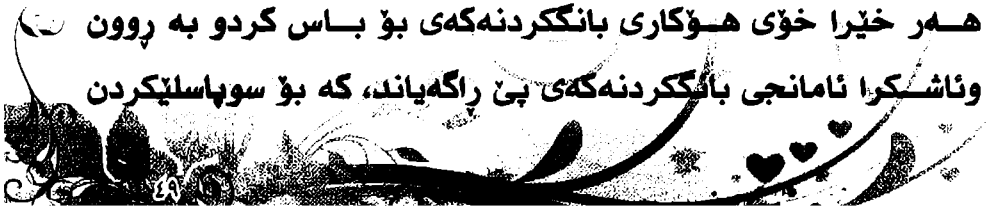
ئهمجا که مهرو مالاته که ی بؤ ئاودان پشتی تی کردن و چووہ ژیر سیبہ زه که و له خوا پاراپیه وه فه رموی: په روه ردگارا به راستی تو خیره بیری زورت به سه ردا رژاندووم، به لام هیشتا هه ژارم و محتاجی به خششی زیاترم... به ئن کاتی کچه کان چونه وه بؤ مال ه وه مهرو مالاته که یان ئاودا بوو، باوکیان سه ری سورما بوو که بؤچی و زوو هاتنه وه بؤ مال ه وه، له کاتی کدا رپوزانی تر زور درنگ ده گه پرانه وه بؤ مال، نه وانیش باسه که یان بؤ گیراپیه وه، شوعه یب فه رموی: برپون ئه و کوره باشه که ده ئین ریبواره و نه ناسیاوه بانگ بکن، چونکه دیاره خانه خوپییه کی نییه، بویه له ژیر ئه و دره خته پشووی داوه، هه روه ها پیم خوشه سوپاسی بکه م له سه ر ئه و چاکه یه ی که له گه ل ئیوه ی کردوه، خوی گه وره ده فه رموی: ﴿جَاءَهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَى اسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ إِنَّكِ أَبِي يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا فَلَمَّا جَاءَهُ، وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقِصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الظَّالِمِينَ﴾ القصص ۲۵. واته دوی تاوئک یه کئک له کچه کان هات بؤ لای موسا زور به شهرم و حه یا ده رپوئشت به رپگه دا، که گه یشته لای پی و ت: باوکم بانگت ده کات و هه زده کات پاداشتی ئه و چاکه و ئاودانی مهرو مالاته، که بؤ ئیمهت نه نجام دا بداته وه..

ئیمانداران: به وردی سه رنجی ئایه ته که بدهن: ئه م ئایه ته که باسی شهرم و حه یا و حورمه تی کچه که ده کات به دوو شیوه مانای

لَيْك دَمْدَرِيْتَهَوَه يهكهم: ﴿فَجَاءَتْهُ إِحْدَاهُمَا تَمْشِي عَلَىٰ أَسْتِحْيَاءٍ﴾ بهم جوړه ماناکه‌ی وایه که نهو کچه زوړ به شهرم و شکو و حه‌یا و حورمه‌ته‌وه به رینگه‌که‌دا دمړویشته حه‌یاو شهرمی لئ دهباری... دووهم: دمتوانرئ ناواشی بخویندریته‌وه: ﴿عَلَىٰ أَسْتِحْيَاءٍ قَالَتْ﴾ زوړ به‌شهرم و نه‌دهب و حه‌یاوه قسه‌ی له‌گه‌ل موسا کردو وتی باوکم بانگت دمکات... لیردا گرنگی شهرم و شکو و حه‌یا بو نافرمت باس دمکات که ناگاداری خو‌ی بی قورسای‌ی و سه‌نگینی خو‌ی له دست نه‌دات، قورسی و سه‌نگینی نافرمتیش له دوو شتا دمرده‌که‌وئ. یه‌که‌م له کاتی رویشتن به رینگادا دمردم‌که‌وئ نافرمتیکی ههرزهو کال فامه یان که‌سیکی خاوه‌ن که‌سایه‌تی و قورسه، دوه‌میان له کاتی قسه‌کردندا نافرمت له قسه‌و گفتوگو‌دا نه‌گهر خاوه‌ن شهرم بوو، مه‌به‌ست له شهرمی نافرمت نه‌وه نییه ده‌می تیکه‌ل و پیکه‌ل ببئ و قسه‌ی بو نه‌کرئ و تهریق بیته‌وه به‌رامبه‌ر به پیاو، به‌لکو مه‌به‌ست له‌وه‌یه قسه‌ی ههرزهو نابه‌جئ و سوک نه‌کات که پیاوی دل و دمروون نه‌خوش یه‌کسه‌ر وا بزانی نه‌م نافرمته بو‌ی سوتاوه‌و ئیتر بکه‌وو‌پته دوا‌ی و هه‌ولی ئابرو‌بردنی بدات.. ته‌ماشای نه‌م کچه ژیره خاوه‌ن حه‌یاو حورمه‌ته بکه‌ن کاتی به موسای وت: باوکم بانگت دمکات، مه‌جالی موسای نه‌دا بلئ باوکت منی بو‌چییه، ههر خیرا خو‌ی هو‌کاری بانگ‌کردنه‌که‌ی بو باس کردو به پروون وناشکرا نامانجی بانگ‌کردنه‌که‌ی بی راگه‌یانند، که بو سوپاسلی‌کردن

و پاداشتدانه‌وهی نه‌و کاره مه‌ردانه‌یه‌تی که له‌گه‌لی کردون! نه‌مه‌ش
 له پیناوی نه‌وهی نه‌م گه‌تو‌گو‌یه‌ی له‌گه‌ل نه‌م کوره نه‌ناسراوه دریزه
 نه‌کیشی و له پیویستی دهرنه‌چی و له‌سه‌ر که‌سایه‌تی و حورمه‌تی
 نه‌که‌وئ!.. به‌ئ کاتی چه‌زهرتی موسا گه‌یشته لای مالی چه‌زهرتی
 شوعه‌یب و نانی خواردو پشوی داو زور به‌گه‌رمی له‌لایه‌ن شوعه‌یب
 پیغه‌مبه‌روه پیشوازی و سوپاسی لئ کرا نیتر موساش باس و
 به‌سه‌ره‌اتی خوئی بو گیرایه‌وه خوای گه‌وره ده‌فه‌رموی: ﴿فَلَمَّا
 جَاءَهُ وَقَصَّ عَلَيْهِ الْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْ نَجَوْتَ مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ﴾
 القصص: ۲۵. واته: کاتیک موسا گه‌یشته لای باوکی کچه‌کان، دوا
 چه‌وانه‌وه هه‌موو به‌سه‌ره‌اته‌که‌ی خوئی بو گیرایه‌وه، باوکی کچه‌کان
 وتی: مه‌ترسه تو نیتر رزگارت بوو له‌ده‌ست فه‌ومی سته‌مکار...
 به‌ئ کاتی موسا پشوی داو نانی خواردو چه‌سایه‌وه. یه‌کی له
 کچه‌کان به‌ بیده‌نگییه‌وه بانگی باوکی کردو پیی وت: ﴿قَالَتْ
 إِحْدَاهُمَا يَتَّابِتِ اسْتَعِجْرُهُ إِنَّ خَيْرَ مَنِ اسْتَعَجَرَ الْقَوِيُّ الْأَمِينُ وَرَدَّ﴾
 القصص: ۲۶. واته: یه‌کی له کچه‌کان وتی: بابه بو به‌گری ناگریت
 چونکه به‌ راستی چاکترین که‌سیک که تو بیگریت به‌گری نه‌م پیاوه
 به‌هیزو نه‌مین و ده‌ستپاک و دهرن پاکه‌یه، باوکی فه‌رموی: کچی
 خوم به‌چی نه‌زانی که نه‌م کوره ﴿الْقَوِيُّ الْأَمِينُ﴾. وتی: باوکه
 گیان به‌وه‌دا نه‌زانم که به‌هیزو به‌ توانایه، چونکه به‌رده‌که‌ی به
 ناسانی لابرد وه که هاتین به‌روه ماله‌وه نه‌و له پیشمه‌وه نه‌رویش

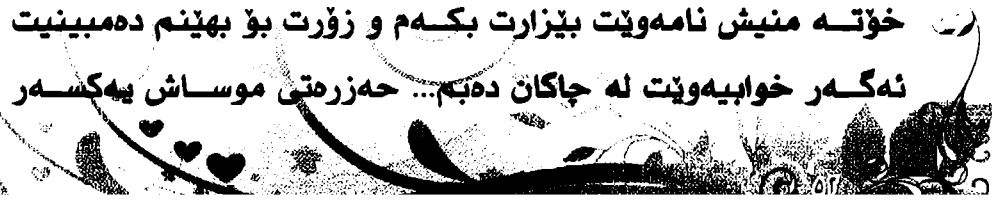
و پئی وتم؛ نهگەر ریگام هه له کرد بهردوچکهههک بهرهو نهولایه
 فری بده که دهبی پئیدا برۆم، پئیشتریش که مالاتهکهی بو ئاو
 داین تهماشای نهدهکردین، که کارهکهی تهواو کرد خیرا لیمان
 دوورکهوتهوهو قسهی لهگهڵ نهکردین و زۆر بهشهرم بوو، بهوهدا
 دهزانم که کورپکی ئەمین و دهستپاک و دهرونپاکه و چاوپاکه.

بهپیزان: مه بهستی باسه کهمان لێرهدایه: ئەم کچه بهو ههموو
 چهیاو شهرمهوه که خوای پهرومردگار شاهیدی بو دهدات سهرنجی
 لاشه و لهش و روخساری داو تهماشای پهوشت و نهخلاقى بهرزى و
 توانای کارو کهسابهتی کردو دواى نهوهی که بهتهواوی دلی چوه سهر
 موساو به کهسیکی شیاوی زانی که ببیته هاوسهری ژیاى زۆر به
 جوانی و به شیوهیهکی پر حیکمهت به باوکی گوت: ئەم کورهم بهدله،
 بهلام ئەم قسهیهی کرد به ناواخنی نهوهی که وتی: باوکه بیگره به
 شوان بو مهرومالاتهکهمان، ئی خو ئاشکرایه شوانیک که خوئی مال
 و حال و کهسوکاریکی لهو جیگایهدا نهبی، دهبی شهو و رۆژ له مائی
 خاومن ئاژهل بی، دهی خو ناکرئ کورپکی ئاوا به نامهحرهمی لهگهڵ،
 کچی گهنجدا له مالدای بی، بویه باوکهکه یهکسهر لهم قسهیه گهیشت
 و لهکچهکهی و نیازی ناو دلی تیگهیشت، بهلئ باوک دهبی ئاوا له
 ههست و سوۆزی کچهکهی تی بگات، نابئ باوک ههر ئیشی چهمائی
 بیت بو مال و منالی و ههر کاسبیان بو بکات و عهلاکه خواردن و
 جلوبهرگیان بو بینیتهوه، بهلکو باوکی راستهقینه نهوهیه که دهبی

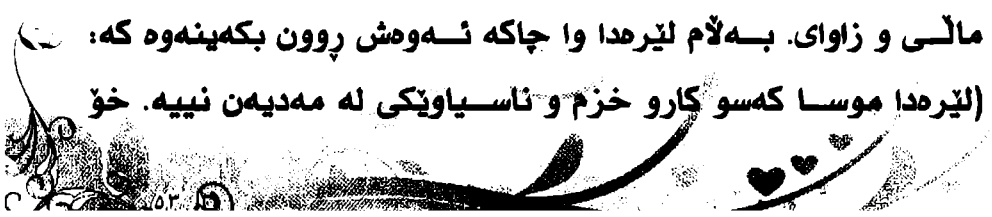
گوئی بۆ کج و کوره‌کانی بگری ریز له بۆچون و هه‌ست و نه‌ست
 و خۆشه‌ویستیان بگری، نه‌ك به ناوی غیرمت و پیاوه‌تییه‌وه ههر
 ئه‌وه‌نده کچه‌که‌ی وتی فلان کور کورپکی باشه و به‌ریزه کچه‌که‌ی
 بکوژی و بلێ دیاره حه‌زت لێیه‌تی نه‌خیر ئه‌مه موسلمانیه‌تی و
 پیاوه‌تی نییه، به‌لکو موسلمانیه‌تی و خواناسی و مه‌ردایه‌تی ئه‌وه‌یه:
 کچه‌که‌ت وا په‌روم‌رده بکه‌ی که هینده سه‌نگین و خاومن که‌سایه‌تی
 به‌هیزو حه‌یاو حورمه‌ت بی هیچ لات و له‌ویری نه‌توانی پر به
 چاو سه‌یری بکات وه ئه‌وه‌نده‌ش ئازادو ئازا په‌روم‌ردمت کردبی که
 توانای هه‌لسه‌نگاندنی که‌سی شیاوو چاکی هه‌بی و بۆ خۆی بریاری
 هه‌لبژاردنی هاوسه‌رو هاوژینی خۆی بدات و به حه‌یاو حورمه‌ته‌وه
 نامازه‌ی بی بکا، به‌لێ کاتی حه‌زرم‌تی شوعه‌یب له دلی کچه‌که‌ی
 که‌یشت بی دوو دلی و سه‌له‌مینه‌وه به موسای گوت: **قَالَ اِنِّي اُرِيْدُ
 اَنْ اُنْكِحَكَ اِحْدَى ابْنَتَيْ عَلِيٍّ اَنْ تَاَجُرَنِي ثَمَنِي حِجَجٍ فَاِنْ اَتَمَمْتَ
 عَشْرًا فَمِنْ عِنْدِكَ وَمَا اُرِيْدُ اَنْ اَشُقَّ عَلَيْكَ سَتَجِدُنِي اِنْ شَاءَ اللهُ
 مِنَ الصَّالِحِيْنَ** القصص: ۲۷. واته: باوکیان پینشیاری کچه‌که‌ی بی
 باش بوو ووتی: من پیم چاکه بتکه‌م به کوری خۆم به‌زاوای خۆم
 یه‌کیک له‌م دوو کچه‌ت لی ماره‌بکه‌م به‌مه‌رجی ئه‌وه‌ی هه‌شت سالا
 لای من کاربکه‌یت خۆ نه‌گه‌ر ده‌سالیشت برده سه‌ر نه‌وه چاکه‌ی
 خۆته منیش نامه‌وێت بیزارت بکه‌م و زۆرت بۆ به‌ینم ده‌مبیینیت
 نه‌گه‌ر خوابیه‌وێت له چاکان ده‌بم... حه‌زرم‌تی موساش یه‌کسه‌ر

فَبُولَىٰ كَرَدُو فِهْرَمُوِي: ﴿ قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِي وَبَيْنَكَ أَيَّمَا الْأَجْلَيْنِ قَضَيْتُ
فَلَا عُدْوَانَ عَلَيَّ وَاللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴾. القصص: ۲۸. واته: موسا
فهرمووی: ئەم بەیمانە لە نیوان من و تۆدایە من بێی پازیم، بەلام
هەرکام لەو ماوانەم بۆ تەواو کرا، با ستمم لێ نەکریت و نازاد
بم. خوای گەورەش شایەت و ئاگایە بە وەى که دەمیلتین و برپاری
لەسەر دەدەین، ئیستا با چەند سەرنجێک لە سەر ئەم بەسەرھاتە
قورئانییە وەرگیرین:

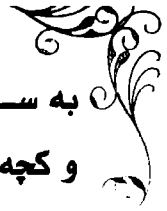
(۱) شوعەیب پێغەمبەر سەلامی خوای لێ بێ: بۆ خۆی داوای لە
موسا کرد یەکن لە دوو کچەکەى بدات. بەلام دیاری نەکرد کامیان.
فهرمووی: ﴿ اِحْدَىٰ اَبْنَتِي ﴾. بۆچی دیاری نەکرد؟ بۆ ئەوەى موسا بۆ
خۆی دلی کامیانی گرتووە ئەومیان هەلبژێری. ئەوەک خۆشەویستی
ئەم کچەکەى که پێشنیارەکەى کرد، هەر لە لای کچەکەپەووە بێ و
تاکلایەنە بێ و موسا حەزى پێ نەکات! سەیری ئەم وردبیینیە. وە
پاشان حەزرتى شوعەیب ئەومش دیاری دەکات و ئەو وانە گەورە
فیتری باوکان دەکات کە: هیچ عەیب و نەنگیەکی تێدا نییە کە
باوک چۆن خوازبینی بۆ کور دەکات و دەچیتە داوای کچی خەلک،
ئاواش خوازبینی کورێک بۆ کچە باش و حەیاو بەشەرمەکەى بکات
و پێشنیاری ئەوەى بخاتە بەرچاو کە حەز دەکات بیکات بە کورى
مالى و زاوای. بەلام لێرەدا وا چاکە ئەومش پروون بکەینەووە کە:
(لێرەدا موسا کەسو کارو خزم و ناسیاوێکی لە مەدیەن نییە. خۆ

نه‌گهر که‌سی هه‌بوو چاکتر وایه به باوکی کوره‌که یان خزم و
 ناسیاویکی بلئی من دهمه‌وی کچه‌که‌م بدهم به کوره‌باشه‌که‌تان، یاخو
 له رئی که‌سی سییه‌مه‌وه به گوئیاندا بدات و ئه‌و که‌سه به مائی
 کوره‌که بلئی بو ناچنه خوازبئینی کچی فلان که‌س، به راستی ئه‌م
 کور و کچه‌شی‌او‌ی یه‌کترن). به‌ئئی کاتی حه‌زره‌تی شوعه‌یب کچه‌که‌ی
 پیش‌که‌ش به موسا کرد. یه‌کسه‌ر ئه‌وه‌شی پی‌وت که خه‌می ئه‌وه‌ت
 نه‌بی که تو مؤلک و سامان و کارو که‌سابه‌تت لیره نییه. و مره له مائی
 مندا کار بکه!.. ئه‌مجا حه‌زره‌تی موساش ئه‌و کچه‌یانی هه‌لبژارد که
 هاتبوو به شوینیدا، هه‌رچه‌نده هه‌ردوو کچه‌که ریکوپیک بوون، به‌لام
 ئه‌مه‌یانی هه‌لبژارد، چونکه ئه‌مه‌یانی هه‌لسه‌نگاند بوو، ئه‌ویش به
 وه‌ی له کاتی بانگ‌کردنه‌که‌یدا و قسه‌کردنی له‌گه‌ل موسادا شه‌رم و
 حه‌یاو زیهره‌کی و وردبئینی له کچه‌که‌دا به‌دی کرد، ئه‌ویش به‌وه‌ی که
 ﴿تَمْشِي عَلَى أَسْتِحْيَاءٍ﴾. به شه‌رم و ئه‌ده‌به‌وه ده‌رپویشت به‌رپنگادا
 یان وه‌کو و تمان ده‌شتوانری و باخوینریته‌وه که: ﴿عَلَى أَسْتِحْيَاءٍ﴾
 قَالَتْ ﴿. به شه‌رم و شکۆوه قسه‌ی کرد. وه هه‌رومه‌ها کاتی وتی:
 ﴿إِنَّ أَبِي يَدْعُوكَ﴾. باوکم بانگت ده‌کات. نه‌یگوت و مره بو مائی
 ئیمه، ئه‌مه‌ش به مانای باوکم هه‌موو شتیکی ئیمه‌و ئه‌و که‌وره‌ی
 ماله. لیره‌دا ئه‌و وانه که‌وره‌یه‌ی فیری کچان کرد که نه‌گهر:
 کچیک به کورپیک موعجبه‌ب بوو یان کورپیک کچیکی به دل بوو،
 داوای خوشه‌ویستی لی کرد، با کچه‌که پیی بلئی: و مره بو لای باوکم

خو مالمان دهمانی، وهره به شهرعی خوا له دهرگامان بده، من خاوهن
 باوکم و مال و حالما. نه مچا سهرنج بدن کچه که نه یگوت: وهره بو
 مالمان بمینهره و هو مه پوره وه. نه خیر به لکو فهرمووی: بو نه وه وهره
 بو لای باوکم ﴿لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَا﴾. بو پاداشتی کاری ناودانی
 مهرو مالاته که مان. به لام له ماله وه دلی نه که ویتته په له په ل که نه کا
 نه م کوره باشه ی له دست بچی، خیرا به باوکی ده لی باوکه بیگره به
 کری. چونکه که موسا هاته مالیان زانی که کورپکی غه ریب و هه ژاره
 و بیکهس و شهرمنه، له وانیه به گونجاوی نه زانی و ههرنه و پیری باسی
 خوازبینی بکات، بویه بو نه وه ی موسای له دست دهرنه چی، خیرا به
 باوکی گوت: باوکه گیان به کری بگره بو شوانی مهرو مالاته که مان و بو
 کاروباری مالمان و با لامان بمینیتته وه، به م شیویه موساش به وردی
 نه م کچه ی هه لسه نگانده. ﴿لِيُرْهَدَا وَهَلَامِيكَ بُوْ نُوْ كُوْرُوْ كِچانه هه یه که
 ده لاین نیمه پیویسته له زانکو و په یمانگا یان له فهرمانگه یه کدا چهند
 سال و مانگ هاوری بین و به یه که وه قسه بکهین و بگه پزین و سه فهر
 بکهین، بو نه وه ی له یه کتر به باشی تی بگهین و بزانین دهنانین بین
 به هاسه ری یه کتری. نه خیر نه وه هه موو ماوه یه ی ناوی، نه گهر کور
 و کچ مه به ستیان پاک بی و بو هاوسه رگیری بی و دستگه رمکردنه وه
 به یه که نه بی. وه کو موسا و کچه که ی شوعه یب له یه که دانیشن و
 چهند دیر قسه و یه که تافیکردنه وه ددا به ته واوی به رامبه ره که ی بو
 دهر ده که وی، به لی بوون به هاوسه ری یه کتری و خوشترین ژبانیان

به سهربرد ماوهى (۱۰) سال موسى له مالى خه زورى مایه وه، نه م كور و كچه پاك و به شهرمه، چونكه به پاكى و به هه لسه نگاندن په كيان هه لى زارد له ژيانى هاوسه رياندا زور به خته و مریبون، نمونه كه له ژيانى به خته و مریبان له م چند خاله دا دمرده كه وئ:

۱) موسى ماوهى (۱۰) سال له مالى خه زورى مایه وه، وه هه ستى به بى زارى نه ده كرد. نه و منده له گه ل مالى خه زورى رىك بوو، نه و هه موو دوورى له دايكى و براو خوشكى و قهوم و كهسى و نشتمانى كه هه موو ساتيك له يادى بوون و لىيان بى هه وال بوو، به لام مالى خه زورى نه و منده بوى باش بوون هه ستى به غه ريبى نه ده كرد له ناوياندا.

۲) كاتى موسى وتى ده چمه وه بو مىصر ژنه كهى نه يگوت چون له گه لت ديم بو غه ريبى و دوورى له باوك و دايك و كه سوكارم، خوا نه زانى نه يان بينمه وه يان نا، پاشان نهى موسى تو بويه هاتوى بو ئيره و ولاتى خوت به جى هيشتوه، چونكه كه سيكت له دست كو زراوه و ئىستاش بچيته وه نه ت كوژنه وه و من سه رگه ردان نه بيم، نه خير نه م ژنه هيچ كام له م هسانهى نه كردو شوين هاوسه ره دلسوزمكهى كهوت و خوشى و ناخوشى له گه ئيدا قبوول بوو، به لام نه مړو زور كچ و كور ده بينى كه به حساب به خوشه ويستى بوونه هاوسه رى په كترى، كه چى كچه كه ده لى دهبى كورمه كه بى بو لاي مالى باوكم و دايك و باوك و شارى خوى به جى بى لى و نه و بى ت بو لاي من، به لام موسى و هاوسه رمه كهى نه مه يان له به رچاو نه بوو.

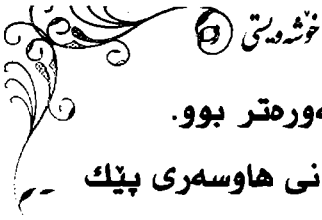

۱) پېغەمبەرگى خوشەبوستان (پەيغەمبەرگى) فەر موو پەتى: موسا و ژنەكەى ماودى (۱۰) سال، تەنھا يەك پېستى بەرانيان ھەبووہ كە لە سەرى بخەون!! كەچى رۇژى لە رۇژان نازاوە پەكى خىزانى وايان نەبووہ كە شايانى باسكردن بېت.

بەرپزان: قورئان كە ئەم باسانە و بەسەرھاتانەمان بۇ دەگىرپتەوہ، حىكايەت و چىرۆك نىيە تەنھا بۇ باسكردن بى بەلكو، ئەمە بەرنامەى ژيانمان بۇ دىارى دەكات و دەفەرموى: ئەى كور و كچى گەنج ئاوا بە ھەلسەنگاندن ھاوسەرى ژيانت ھەلبىزىرە، نەك بە وەى زنجىرى لە ملایە يان ئوتومبىلايىكى مۇدىل بەرزى پېيە، يان ھاندى موبايەكەى فلان جۆرە!! يان كور موعجىبى كچىك بى كە ھەموو لەشى كامىل بۇياغە و كە بىنيويەتى مەلىكە جەمال بووہ، كەچى كە دەبىتە ھاوسەرى و ماوہىكەى پى دەچى و سورو سبىاوو مىكياژكارى نامىنى، دىوو درنجىك دەبىنى! ئەمجا بەرچاوى دەكەوىو بە شوپن كچىكى تردا دەگەرى!.. ھەر بۇيە نىسلام ھەرامى كردوہ كچ بە سەرى پرووتى و مىكياژكراوى و قۇل و قاچى پروتەوہ لە مال بجىتە دەرەوہ، بۇ ئەوہى كورپىك بەم دىكۆرە تەزويرەى نەخەلەتى و سەرنەجام خۇى سەرگەردان نەبى و كورپىك دەستى نەبىرئ و پاشان كە وەكو واقعى جەستەى خۇى بىنى بەرچاوى بکەوېت.. ئەمە بەسەرھاتى موسا پېغەمبەر و ھاوسەرگىرپەكەى لەگەل كچى شوەيب پېغەمبەر سەلامى خواپان لە سەر بى كە بە

خوشه‌ویستی و به پاکی به یهك گه‌یشتن و ژیانیکی به‌خته‌وه‌رو
ئاسوده‌یان به یه‌که‌وه گوزه‌راند.

نمونه‌ی دووهم: هاوسه‌رگیری خه‌دیجه له‌گه‌ل پیغه‌مبه‌ری خوا (ﷺ):
کاتی خاتوو خه‌دیجه دلی چوه سه‌ر سه‌ره‌تی محمد (ﷺ) و
له دلی خویدا برپاری هاوسه‌رگیری له‌گه‌ل دا، له‌گه‌ل نه‌وه‌شدا که
هه‌موو خه‌لکی مه‌ککه و ده‌وروبه‌ری پئیان ده‌وت (محمد أمين)
نه‌وه‌نده ئەمین و ئەمانه‌تپاریزو راستگوو ده‌ستپاک و ره‌وشته‌رز
بوو، که‌چی خاتوو خه‌دیجه ویستی خوئی (محمد) هه‌ئسه‌نگین و
تافی بکاته‌وه، نه‌وه بوو که قافلە‌ی بازرگانیه‌که‌ی خوئی پئ سپاردو
له‌گه‌لی رێک که‌وت، له به‌رامبه‌ر برێک پارهدا سه‌رقافلە‌یی کاروانه
بازرگانیه‌که‌ی بۆ بکات، مه‌به‌ستیش له‌م کاره‌ی ته‌نها تافی‌کردنه‌وه‌ی
بوو دوای ته‌واوبونی بازرگانیه‌که‌و گه‌رانه‌وه‌یان، خاتوو خه‌دیجه
له‌و که‌سه‌ی پرسى که کردبووی به‌ هاوړی و چاودیر به سه‌ر
پیغه‌مبه‌ره‌وه (ﷺ)، وتی: محمدا چۆن هاته به‌رچاو، نه‌ویش
باسی هه‌موو ره‌فتاره جوان و به‌رزه‌کانی پیغه‌مبه‌ری خوای کرد
وه ئافره‌تیکی راسپارد که به (محمد) بلێ بۆچی ژن ناهینئ، وه
ئهم ئافره‌ته پئی بلێ نه‌گه‌ر هه‌ز ده‌که‌ی ژن بیینی من هه‌ول دده‌م
به‌لکو خه‌دیجه شووت پئ بکات، پیغه‌مبه‌ری خواش (ﷺ) خاتوو
خه‌دیجه‌ی زۆر باش هه‌ئسه‌نگاندبوو، بۆیه زه‌واجیان کردو له‌گه‌ل
نه‌وه‌شدا که خاتوو خه‌دیجه:

۱- له ته مه نندا (۱۵) سال له پيڅه مېهر (پيڅه) گه وره تر بوو.

۲- خه ديجه بپوهژن بوو، پيشتر دوو جار ژيانی هاوسه ری پيک

هينابوو، پيڅه مېهري خوا کور بوو!!

۳- خه ديجه سه رمایه دار بوو، محمد (پيڅه) هه ژار بوو....

به هه موو پيومريک نه م زهواجه سه رناگری، که چی سه رکه وتووترين

زهواج بوو، نه ومتا:

۱- خه ديجه نهک هه ر منه تی دهوله مهندی و خاومن سامانی

خوی به سه ر پيڅه مېهردا نه ده کرد، به لکو هه موو ماله که ی خوی به

نهوپه ری خو شه ويستيه وه به خشی به هاوسه ره که ی و ئيسلام.

۲- که بوو به پيڅه مېهر، په که م کهس که ئيمانی پي هينا، خاتوو

خه ديجه ی هاوسه ری بوو، وره ی به رز کرده وه و رۆزی پي و ت: سویند

به خوا خوای گه وره هه رگيز تو تووشی به لآو نه هامه تی ناکات،

نه گه ر هه ر ژنيکی تر بوایه ده يگوت ئای تازه تيداچوين، دانه نيشتی

هه ر چوو پته نه و نه شکه و ته، هه تا تووشی نه و به لایه بویتا به لام

خاتوو خه ديجه نهک هه ر لومه و سه رزه نيشتی نه کرد، به لکو نهوپه ری

پشتیوانی بو دهر بېری و موژده ی خيرو خو شی پي ددها.

۳- هه تا خاتوو خه ديجه ومفاتی نه کرد پيڅه مېهري خوا (پيڅه)

ژنی تری نه هينا، هه ر بيري شی لئ نه کرده وه، رۆزی له رۆژانی ژيانی

هه ر باسيشی نه کرد. نه ومنده ی خاتوو خه ديجه خو ش دهويست

دوای (۱۴) سال له ومفاتی، رۆژيکیان له دمرگای مالی پيڅه مېهر

درا. پیغمبهری خوا له ژورهوه دانیشتبوو، که گوئی له دهلی دمرگاکه بوو. له جیگای خوئی راپهړی و فهرموی: نهو له دمرگادانه دهلیی دهنگی په نجهگانی خه دیجه یه!! که دمرگیان کردهوه (هاله) ی خوشکی خه دیجه بوو. سه رنج بدن: نه وهندهی خه دیجه خوش ویستوه، شیوازی دهنگی له دمرگادانه که ی له میشکیا وا تو مارکراوه دواى (۱۴) سال له مردنی هر له بیریه تی!! نایا نه م خوشه ویستیبه له سهرو خه یاله وه نییه؟! نایا فورئان و نیسلام و پیغمبهری چاوساغی نیمه دزی خوشه ویستیبه؟ نه خیر به لام خوشه ویستی به قیقی، نه ک دلداری و پیړابواردن.. نه ک له ریگای مسیجی موبایله وه یه کترناسین و چند سال به موبایل قسه به یه که وه کردن، به دزی دایک و باوک و ماله وه!! و معدو به لئین به یه ک دان، پاشان له یه کتر وهرسبوون و لیکدابران.....!!

به لئى نیماندارانی به رییز: له نه نجامی نهو شیگردنه وه ی که کردمان بو بابتهی خوشه ویستی نیوان کوړ و کچهکان، گه یشتینه نهو نه نجامه ی که: له نیسلامدا کوړ و کچ بویان هه یه یه کتریان خوش بوئ، به لام به م مهرجانه:

۱- هردوولایان به باشی یه کتری ببینن.

۲- یه کتری به چاکی بناسن، ناسین به مانای هه لسه نگاندن،

نهویش به وردبوونه وه له رهفتارو کرداری و ته ماشاگردن، نه وه ی نایا نه خلاقی به رزه یان نا، نایا په یوه ندى له گهل نیسلام و دینداری

و حیواناسی چۆنه؟ ئەم دوو شتهیان به لاره له هه‌موو بواره‌مانی
تر گرنکتر بێ.

٣- دواى هه‌لسه‌نگاندن ئەمجا به يه‌كه‌وه دابنیشن، به‌لام به
ئاماده‌بوونی مه‌هره‌مێك له‌گه‌ڵیان كه مه‌رج نیه له ناو قسه‌كانیاندا
ئاماده بێ، به‌لكو ده‌توانی له دووره‌وه چاودێریان بكات، ئەمه‌ش
ته‌نها بۆ پاراستنی حورمه‌ت و كه‌سایه‌تى ئەو كور و كچه كه
ئه‌گه‌ر بۆ يه‌ك نه‌گونجان و تیگه‌یشتن له نێوانیاندا درووست نه‌بوو،
ئهو‌كاته كه‌س نه‌توانی قسه‌یان بۆ هه‌لبه‌ستێ و بلێ خوا ئەزانی
ئەم دوانه كه به يه‌كه‌وه چوونه ده‌ره‌وه چیان وتوه. خۆ ئەگه‌ر
بكری ئەم دانیه‌شتنه به ئاگاداری دايك و باوكی هه‌ردوولایان له
مائی باوكی كچه‌كه بكری زۆر باشتره بۆ ئەوهی ئەگه‌ر نه‌گه‌یشتنه
برپاری كۆتایی بۆ زه‌واج، به نه‌ینی بمینیه‌وه‌و كه‌س پێی نه‌زانی
و نه‌توانی تۆمه‌تیا‌ن بداته پال... به‌لێ پێویسته ئەو كوروكچه به
یه‌كه‌وه دابنیشن و قسه‌و گه‌فتوگۆی ته‌واو له باره‌ی ژیا‌نی داها‌توی
هاوسه‌ریانه‌وه بكهن، به‌لام به مه‌رجی به ئەوه‌په‌ری راستگۆیی و
راشكاوییه‌وه قسه بكهن و دووربن له وهی كه سۆزو خۆشه‌ویستی
زال بێ به سه‌ریانداو كور هه‌ر بۆ ئەوهی كچه‌كه‌ی له ده‌ست نه‌چێ.
ئه‌گه‌ر چی به هه‌زار حال بتوانی دوو زوور به كری بگری. كه‌چی
بلێ كام خانومه به دله ئەومت بۆ ده‌كړم!! كچیش به هه‌مان شیوه
به راستگۆیییه‌وه ولامی كوركه‌كه بداته‌وه‌و ته‌نانمه‌ت له دوا بینیندا

زۆر خۇي بپارىيزى له ميكياز و دهموچاوى ته زويركراو بۇ نه وهى
 روو روخسارى حه قيقى خۇي ببينى. وه مهرج و داواكاريه كانى
 له مسهره وه بخاته روو.

٤- نه گهر گه يشتنه قه ناعه تى ته واو كه بۇ يهك گونجاون و
 نه گهر خوا پشت و په نايان بى دمتوانن زيان تىكى به خته مهر به
 يه كه وه به سهر بهرن، نه و كاته كاتى خوازبىنى ديارى بكرى و به
 ريزه وه كچه كه داوا بكرى و ماره بكرى پيغه مبهرى خوا (بىنى)
 فهرمويه تى: [لَمْ يَزِ لِلْمُتَحَابِّينِ مِثْلَ التَّرْوِجِ]. أَخْرَجَهُ الْحَاكِمُ.

جا سهرنج بدن له وشه [لِلْمُتَحَابِّينِ] يدا دان نانه به خوشه ويستى
 نيوان كور و كچدا. به لام به مهرجهى به راستى خوشه ويستى
 بى، خوشه ويستى راسته قينهش نه وه يه كه به [زه واج] كوتايى پى
 بى و دووربى له كاتبه سهر بردن و دستپيگه رمكردنه وه. له كوتاييدا
 پرسيارىك ده كرى و ده گوترى: نه گهر كور و كچيك يه كتريان به
 دل بوو، به لام جارى به هوى خويندن يان به هوى دستكورتى و
 هه زارى يان بى خانويى يان ههر هوىهكى تره وه، نه يان توانى بچنه
 زيانى هاوسه ريه وه، وه له و هوش دهرسان كه ناچار بكرين به وهى
 كه كچه كه شوو به كورپكى تر بكات، يان كوره كه كچيكى تر ببينى
 و بۇ يه كتر نه بن.. نا له م كاته دا داوى هه لسه نگاندى ته واو دروسته
 كوره كه به كچه كه بلئ يان به پيچه وانه وه كچه كه به كوره كه
 بلئ: من توم به دل له روى نه خلاق و دين و جوانى و نه دهب و

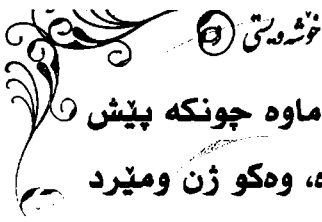
رەۋىتتەرىزىيە، بەلەم كە ناتوانىن ئەمىرۇ لەبەر فلان ھۆكار بېچىنە خانەى ھاوسەرىيە، وەرە با بىرپار بەدىن ئەگەر ويىستى خۇاى لەسەر بى بۇ يەكتىرى بىن، ھىچمان ژيانى ھاوسەرى لەگەل كەسى تر قبول نەكەين، بەلەم ھەتا ئەو بەربەستەى بەردەمان لادەچى بۇ نمونە: خۇيىندەكەمان تەواوى دەكەين يان دەتوانم خانويەكى بېكۆلە درووست بىكەم يان شتى پارە پىكەوۋە بىنەم بۇ ئەوۋى كە ھاتمە خوازبىنىت شتىكەم بە دەستەوۋەبى كە شەرمەزارى بەردەم مالى باوكت نەبەم.. بەللى ھەتا ئەوكاتە نابى ئىمە ھىچ بەيوەندىەكى تەلەفۇنى دەنگى يان نامەناردنمان لە نىواندا ھەبى وە بە ھىچ جۇرىك نابى بەيەكەوۋە بېچىنەوۋە دەرەوۋە. يان ويىنەمان لاي يەكتىر بىت، مەگەر لە رىگاي كەسىكى ئەمىن وجىگاي متمانەوۋە ھەوالى ساغ و سەلامەتى يەكتىرى بزانىن، ھەرۋەكو ئەو بەسەرھاتەى مامۇستاي بانگخواز (عمرو خالىد) كە لە نامىلكەى (خۇشەويىستى)دا باسى دەكات و دەللى: (من ھاورىيەكەم ھەيە كچىكى زۇر بە دل بوو، زۇرى خۇش دەويست، ئەم كورە زۇر رەۋىتتەرىزو دىنداربوو بە كچەكەى گوت: من تۇم زۇر خۇش دەويىت و ناتوانم دەستبەردارت بەم، بەلەم من تاوۋەكو خۇيىندى زانكۇ تەواو نەكەم ناتوانم بتخوازم، بۇيە لەبەر خۇشەويىستىم بۇ تۇ، خوا يار بى دواى تەواوگردنى خۇيىندەكەم دىمە خوازبىنىت و ژيانى ھاوسەرى بىك دىنىن، چۈنكە ھەست دەكەم بۇ يەك گونجاوين، بەلەم بۇ ئەوۋى خۇشەويىستىەكى پاك و

بىگەردو راستەقىنە بى، بىرپارم داوۋە بە تەۋاۋى پەيۋەندىت لەگەندە
 بېچىرېنەم، ئەگەر خوا ويىستى لەسەر بى لە مالى خۇماندا يەكترى
 دەبىننەۋە... بەئى ھەردوۋ لايان پازى بوون و ئەو چەند سالى
 زانكۆ تەلەفۇنىك يا نامەيەكى مۇبايل.. چۈنە دەرەۋە.. گەرانىك لە
 نىۋونياندا پروۋى نەدا.. خۋاى گەورە پارمەتى داۋ كورەكە زانكۆى
 تەۋاۋ كىردو بە حورمەت و پىزموۋە كەسوكارى خۆى ناردە لاي باۋكى
 كچە و ئەۋانېش قىبولىيان كىرد بە كورپى خۇيان و مارەى كىردو ئىستا
 خاۋەنى (5) منالەۋ ئەپەرى ژيانيان خۇشە... مامۇستا عمروخالىد
 دەفەرمۇى: ئەۋ كورپى ھاۋرېم وتى: ئىستاش خۇشەويىستى ئەۋ كاتە
 كە لە دلمان ھەلمان گرتبوۋ، كە ۋەكو ئاگر لە ناخماندا بۇ يەك
 دەسوتايىن، بەلام نەمان ھىشت ئەۋ خۇشەويىستىيە پاگە بە وشەيەكى
 ناشەرى نىۋانمان لىخىن بى، ئەۋ خۇشەويىستىيەى ئەۋكاتە كە لە
 دلماندا ھەلمان گرتبوۋ دۋاى (5) منال ھەر تازەۋ گەرم و گورە!..

لەملاشەۋە: گەنجانىك ھەن كە دەئىن: من خۇشەويىستىم لەگەل
 ئەۋ كچە زۇر پاگە.. پەنجەم بەر پەنجەى نەكەوتوۋە.. خىانەتەم
 لى نەكردو، بەلام لەۋلاۋە شەۋو رۇژ وا بە موبایل قسەى لەگەل
 دەكات، يان نامەى بۇ دەنئىرى، يان لە فەيسبوكدا ھاۋرېيەتى،
 ئەمەش خۇشەويىستىيەكى پاك و بىگەرد نىيە، چۈنكە كاتىكىش
 كە بە جەلالى بە يەك دەگەن دۋاى ماۋمىيەكى كەم ھەست دەكەن
 ئەۋ خۇشەويىستىيەى نىۋانمان نەماۋە، چۈنكە پىش ماۋمىيەكى كەم

خۆشەويىتى ⑤

ھەست دەكەن ئەو خۆشەويىستىيەي نىوانيان نەماوھ چونكە پېش
ھاوسەرگىرى ئەوئەندەيان قسە بەيەكەوھ كىردوھ، وھكو ژن وميىرد
بووبىن بە يەكەوھ وا بوون، ئىتر ساردبوونوھوھ روودەدات، ھەر بوۋيە
دەبىنى چەندىن كوروكچ دواى چەند سال پەيوەندى خۆشەويىستى
لە نىوانياندا كاتى كە بەيەك دەگەن و زەواج دەكەن دواى چەند
مانگىك يان سائىك لە يەكترى دەكەونە تەقەو تەلاق و ئەو دوو
خۆشەويىستەي كە بوۋ يەكترى دەسوتان ئىستا لەداخى يەكتر خۇ
دەسوتىن!!

سەرچاوەكان:

- ۱- تەفسىرى ئاسان. م. بورھان محمد أمین.
- ۲- المستفاد من قصص القرآن. د. عبدالکریم زیدان. ج ۱، ص ۲۰۷.
- ۳- ژيانى پېغەمبەران. حاجى کاروان. ل ۲۰۷.
- ۴- نامىلکەي خۆشەويىستى. عمروخالىد. ل ۴۷.
- ۵- رۇژنامەي يەگرتوو، ژ ۹۰۴ بابەتیکى م. کەمال ئەمىن گولپى
لە سەر خۆشەويىستى.
- ۶- رۇژنامەي يەگرتوو، ژ ۹۱۱، ل ۹. باسى ئەلقەي ھاوسەريەتى.

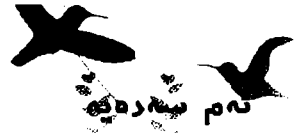

خوشه‌ويستی و رۆژی خوشه‌ويستی «قالانتاین»

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على سيدنا محمد وعلى
اله وصحبه أجمعين

ئیماندارانی به‌پرز کور و کچه لاهه‌کانی میلله‌ته موسلمانه‌که‌م،
ئیمه ئه‌مپۆ که‌وتوینه‌ته رۆژگارێکه‌وه، وه جیهان به گشتی که‌وتۆته
بارودۆخیکه‌وه که له زۆربه‌ی شوپنه‌کانی سه‌رزمو‌ی له جیاتی ناشتی
و ته‌بایی شه‌رو ناکوکی و جه‌نگ و بۆنی خوین و باروت هه‌یه،
بارودۆخیکه ئه‌خلاق و ره‌وشته جوانه‌کان، وشه ناسک و پا‌که‌کان که
وه‌کو په‌ره‌ی گولن ده‌شیویندرین و ناشیرین ده‌کرین و به‌رگیکی نامۆ
به‌خۆیان له‌به‌ر ده‌کرئ که له به‌رکردنی ئه‌و به‌رگه نامۆیه پێی هه‌ناسه‌ی
لی ده‌برئ و له‌ناوی ده‌بات، ئه‌مپۆ له رۆژگارێکه‌دا‌ین که ناوی پیرۆزی
په‌غه‌مبه‌ران و چاکان و پاکان بۆ رینمایی کۆمه‌لگا به‌کار ناهینرئ و له
شوینیدا ناو (قه‌شه‌یه‌ک) یان مولحیدیکی ئیباحی ده‌کرته ویردو باسی
سه‌رزارو زمانان، به تایبه‌تی چینی گه‌نج و لاهه‌کان.

ئهم شاعیره به‌حَق راستی وتوه که ده‌لئ:

سەدەیی سەدەیی
سەدەیی مەرگی ئینسانییەتە.
سەدەیی خوینج و تەقینەووەو
هەلواسیخ و دارو پەتە.

سینگێ دنیا

وا لە چاکە داچۆراوە

هەموو کۆلانی شارێکی

هەموو بێخ بەردو دارێکی

بە خویستی ئینساخ نەخشاوە.

ئییستا وەرە

ئازایەتی، وەفا، پیاوەتی

ناویاخی بێتە، باسی سەرە.

بێز لە بەفری کویستاخ دەگری..

بێزوو لە ئاوی زێراب و میزکەرە!

ناوھێتانی:

عیسا، موسا، یاخ محمد

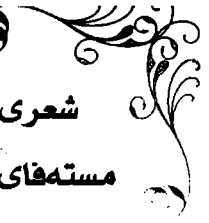
نارەواپە.

ئەم سەدەییە نیازی پێسەو

خوا دەزانێ.

چێ لە دلی رەشیدایم.

شعرى: نادرى نادر پور، وەرگىرانى بە دەستكارىيەۋە لە فارسييەۋە:

مستەفای سەئید مینە

بەئى بەرپىزان: ئەمپۇ كەوتوینەتە زەمانىكەۋە غەش لە ھەموو شتىكدا دەكرى، غەش و تەزوير لە خۇراك و قووتى رۇژانەى خەلك، لە كرىن و فرۆشتن و معامەلەدا، لە سىياسەت و بەرپۆبەردنى كاروبارى ولاتدا، يەككى ترىش لەو بوارانەى كە غەشى تىدا دەكرى باسى (عەشق و خۆشەويستى) يە كە بە داخەۋە ئەو وشە پىرۇزو پىرماناۋ ناسكە. تەزوير دەكرى... رۇژى (۲ / ۱۴) ناو دەنرى بە رۇژى عاشقان، رۇژى خۆشەويستى كە كراۋە بە رۇژىكى جىهان، بەلام ئەۋەى كە زۇرتەر لە ھەموو گەل و مىللەتان بايەخى پى دەدات گەلى كورده! چەند رۇژو ھەفتە پىش ھاتنى، پىكلامى بۇ دەكرى و ھۆلى بۇ نامادە دەكرى و گۇرانىبىژى بۇ بە كرى دەگرى، ئەم رۇژى خۆشەويستىيە كە (۲ / ۱۴) ناويان ناۋە رۇژى «فالانتاين» كە بەراستى ئەم وشەيە لەگەل ئىمەى موسلماندا ناگونجى چونكە:

۱- ئىمە شايەتمانمان ھىناۋەو وتومانە: [أشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ] ئەگەر بە ھەق ئماندارى، دەبى لەسەر ئەو شەرىعەتە ژيان بەسەر ببەى، ئىمەى موسلمان خاۋەنى قورئان و «بوخارى و موسلىم» پىن، ئىمە شوپىنكەوتەى «شافىعى و نەۋەۋى و ابن ھەجەرىن» ئىمە خاۋەنى مېژۋۋى خۇمانىن، ئىمە مەلاى مزگەوت پىشەۋاى ئاينىمانە ئىتر (فالانتاين)ى قەشە ئەگەر ھەشبى و خەيال

نەبى جى پەيغەمبەردىكى بە ئىمەۋە ھەيە؟! ئەمە خۇسۇس كىردىنى
 مۇسلمانە، بزانە تا ئىستا مەسىجى و جوله كەيەكت بىنيوۋە يادى
 مەلایەكى مۇسلمان بىكاتهۋە؟! دروشمىكى ئىسلامى زىندوو بىكاتهۋە؟
 نایا ئەۋان بە ھەموو شىۋەيەك پابەندى بە دىنى خۇيانەۋە ناكەن؟!
 بەلام مۇسلمان كەيادى فالانتاين دەكاتهۋە، نە لە مۇسلمانىيەتەكەى
 خۇى حالى دەبىت و حالى بوۋە، نە گاۋر و جوله كەش بە مەندە
 لای خۇيان قىبولىانە، بەم شىۋەيە لە ھەردوولا دەبى و بە تەعبىرى
 قورئانى. ﴿خَيْرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ذَٰلِكَ هُوَ الْخَيْرُ الْمُبِينُ﴾

(۲) - ئەم دانانى رۇزى (۲/۱۴) بە رۇزى خۇشەويىستى، بۇيە لای
 ئىمەى مۇسلمان بى ئىعتبارە. چونكە گاكتە كىردنە بە خۇشەويىستى،
 چونكە بچوك كىردنەۋەى خۇشەويىستىيە، چۇن؟! سەرەتا دەبى بزانىن
 كە مۇرۇف ھەر تەنھا بىرىتى نىە لە خۇشەويىستى، بەلكو مۇرۇف (ژن
 بى يان پىاۋ) پىك ھاتوۋە لە لاشە، لە عەقل و ژىرى و لە سۆزو
 بەزەيى لەگەل عاتىفە و سۆز، عاتىفە و سۆزىش چەند بەشى
 ھەيە، تورەبوون ھەر لە عاتىفە و سۆزەۋە بۇ شىك دروست دەبى،
 ئەم غەم و پەژارە ھەر عەتف و سۆزە، خۇشەويىستى ھەر بەشىكە
 لە عەتف و سۆز... كەۋاتە: ئەگەر كەسىك بلى مۇرۇف بەس تەنھا
 خۇشەويىستىيە ئەى لاشەكەى؟ ئەى عەقل و ژىرىيەكەى؟! ئەى سۆزو
 بەزەيەكەى؟ ئەى ئەمانە جى لى دەكەى؟ نایا مۇرۇف ھەر تەنھا
 خۇشەويىستىيە؟ نە خلىر.

ئەى بچوكردنهوى خوشهويستى نيهه كه دهبى خوشهويستى
 هەر لهنيوان رهگهزى نيرومى دا بى، ئەى ئەوه بچوكردنهوى
 خوشهويستى نيهه كه دهبى خوشهويستى هەر له نيوان كور و
 كچىكى نامهرهدا بى؟! ئەى باشه (خوشهويستى دايك، خوشك،
 ئەى خوشهويستى نهوهو منال، ئەى خوشهويستى هاوسهري حهلالى
 خوت؟! ئەمانه هه مووى لادهبرين تهنا خوشهويستى يهعنى ئەوهى
 كورپىك وكچىك يهكترىان خوش بوى... پاشان بچوكركردنهوى
 خوشهويستىيهكهى نيوانيان، يهعنى ههوهسبازى.. دهسبازى.. فيكه
 فيك وموبایل و نامه ناردن و بهيهكهوه گهپان و گولئىكى سورو
 بهيهكهوه رابواردن، ئەمجا ئەگەر يهكترىان به دل بوو دهبنه ژن و
 مپرد، ئەگەر به دلى نهبوو پهيوهنديهكه دهپچرپنى و لهگهئ كهسيكى
 تردا دهيهستى، پاشان سوكرردن و بچوكردنهوى خوشهويستى
 لهوهش زياتر بۆ يهك رۆژى سال كه چواردهى دووه!.. لهوهش
 سوكركردن و بچوكركردنهوى خوشهويستى نهويه كه ئەم رۆژى
 (۲/۱۴) لهسهه ر بنه ماى كۆمهئى شت دروست كراوه كه پهيوهندى به
 خوشهويستىيهوه نيهه و زۆربهى هه ره زۆرى ئەوانهى باسى دهكهن و
 گولئى سوور پيشكەش دهكهن نازانن لهچيهوه هاتوو!.. بهلام با
 بئنين ئەم (۲/۱۴) و ئەم قهشه فالانتاينه بناسين... (۷۰۰) سال پيش
 زايين دهولەتى رۆمى هه موو سالى له (۲/۱۵) دا عادت و باوئىكى
 زۆر سهيرو غهريبيان هه بوو، ئەويش ئەوهبوو: يادى دامهزراندنى

دەولەتی رۆمیان دەکردەووە کە گواپە دەولاتی رۆمی لە سەر دەستی
 دوو منال دروستکراوەو ئەو دەولەتە گەورە لەو دوو منالەووە دروست
 بوووە کە کاتی خۆی باوک و دایکیان مردوون و پاشان گورگیک کە
 ناوی (لوفیا)یە واتە: دەلە گورگ لەو ناووە بوووە منالەکانی لەگەڵ
 بەچکەکانی بەخێو کردووە گەورەیی کردوون و پاشان ئەو دوو منالە
 دەولەتی رۆمیان دامەزراندووە. جا هاتوون رۆژی (۲/۱۵) یان هەلبژارد،
 چونکە رۆژی پیتاندنی رۆووەکەکانە، ئەم رۆژەیان دیاری کرد بۆ
 یادی ئەو دوو منالە، دەهاتن دوو گەنجی کورپان دینا و رپوتیان
 دەکردنەووە، پاشان لە مەیدانی شاردای سەگیک و بزنیکیان دینا کە
 لە لای رۆمیەکان سەگ واتە: رەمزی خوای پاکیهتی و بیگەردی وە
 بزنیش واتە: خوای پیتو بەرەکەت، ئەمجا خۆینی سەگ و بزنیەکیان
 دینا و بەسەر سەری ئەو دوو کورپە گەنجەیاندا دەکرد و پاشان ئاوا بە
 رپوتی بە ناو بازاردا دەیان گێران وە لەملاولای شەقامەکەووە خەلکی
 وەستابوون و بە سەرە دەهاتن و خۆیان لە لاشەیی ئەم دوو گەنجە
 هەلەسوو وە داویان دەکرد بەلکو هەندی لەو خۆینەیی لاشەیان کە
 هی (سەگ و بزنیەکە)بوو بەریان بکەوئ بە زۆری ئەو کەسانەش وایان
 دەکرد کە حەزیان دەکرد منالیان ببی!! یان نەخۆش بوون بەلکو
 چاک ببینەووە!! یان دەستکورت بوون بەلکو رزق و رۆزیان بۆ فراوان
 ببی!! بەلئ مرۆف عەودالی پەرورەدگاریەتی جا ئەگەر خوای حەقی
 نەدۆزیەووە لە رینگەیی وەحی و پەيامی پێغەمبەرانیەووە، ئەووە سەگ و

بىزىن دەھكات بە خىۋاي خۇي، چاۋەپىي خىر و بەرمكەتو منالى لى
 دەھكاتو داۋاي شىفاي نەخۇشى لى دەھكات! بۇيە گەورەترىن خەلاتى
 خوا بۇ ئىمەي موسلمانو گەورەترىن قەدر و حورمەتى مروڧ ئەم
 ئىسلامەيە كە مروڧى ئاشنا كرد بە خىۋاي تاكو تەنھاۋ ھەموو ئەم
 رەزىلى و عەقلى دۇگما بونەي كە چاۋەپىي خىرو خۇشى و رزق و
 شىفاۋ بوونى منالە لە بتو بتخانە و خوینی سەگو بىزن و مشكو
 پشیلەۋە دورخستەۋە مروڧايەتى لى رزگار كرد. بەلى موسلمانانى
 بەرىز: ئەم دابو دەستورەي كە باسماں كرد لە دەۋلەتى رۇمىدا
 كە لە (۲/۱۵) دا ئەنجامىان دەدا مایەۋە ھەموو سائىك ئەمە ئەنجام
 دەدرا، ئەمە لە سالى (۷۰۰) ي پىش زاینەۋە مایەۋە تاۋەكو سالى (۲۷۰)
 ي زاینى ھەر بەردەۋام بو و اتە: ماۋە (۹۷۰) سال بەردەۋام بو،
 ئەمجا لە سالى (۲۷۰) ي زاینىدا (۲/۱۵) گۇرا بو (۲/۱۴) بۇچى؟! بۇچى
 ئەم رۇزەي فەرق كرد؟! لە سالى (۲۷۰) ي زاینىدا پاشاى رومى
 ئىمپراتور (كلۇدىۋس) كە بتپەرسىت بو و دەرى مەسىحىيەت بو
 توۋشى شەرھات لەگەل دوزمىنانى رۇم، بۇيە بىرپارى دا كە نابىت
 كەس ژن بخوازىتو ژن بەينى، چونكە لە كاتى جەنگدا ئەگەر
 گەنج ژن و منالى ھەبى ئەۋا دلى ھەر لای ئەۋان دەبىت و خۇي
 بەخت ناكات و لە جەنگدا فىداكارى و گىانبەختكردوى ناكات و ھەر
 دلى لای ژن و منالەكەي دەبىت، لىرەۋە باسى (فالانتاين) دروست
 دەبىت.. فالانتاين كىيە؟! ناۋى كابرەيەكى قەشەي مەسىحىيە كە لە

کئیبه‌کاندا ناوی (۱۳) قه‌شهی فالانتاین هه‌یه، واته: فالانتاین ههر له سه‌ر ناوی یه‌ک قه‌شه ساغ نه‌بوته‌وه، به‌لام (۳) فالانتاین ناوو به‌سه‌ره‌اتیان ناوا هاتوو:

به‌سه‌ره‌اتی یه‌که‌م: فالانتاین قه‌شه بانگه‌شهی دینی مه‌سیحی ده‌کرد، ئیمپراتۆر (کلۆدیۆس) ی بت‌په‌رستی بانگی کردو داوای لێ کرد که وازبێنێ له بانگه‌شه بو مه‌سیحیه‌ت، ئه‌ویش وازی نه‌هێنا، ئیمپراتۆر قه‌شه فالانتاینی خسته سجنه‌وه، له زینداندا ده‌رگاوانی زیندانه‌که سه‌یری کرد ئه‌م قه‌شه‌یه ههر خه‌ریکی دوعاو پارانه‌وه‌یه، له به‌رخوا چوه لای وتی: من کچیکم هه‌یه (نابینا) یه‌و چاوی له ده‌ست داوه، ئه‌گه‌ر دوعای بو بکه‌ی، به‌ئگو چاک بێته‌وه، ئه‌ویش وتی: کچه‌که بێنن ده‌ستی به‌ چاویدا هینا و خوای گه‌وره شیفای دا، پاشان به‌ یه‌که‌وه ده‌مانه‌وه، قه‌شه فالانتاین ده‌ستی له‌گه‌ڵ کچه‌که تیکه‌ڵ کردو ئیمپراتۆر له (۲/۱۴) دا، سه‌ری بپری، ئه‌و کاته سه‌ره‌په‌راندن له جیاتی سێداره‌ی ئیستا بووه.

به‌سه‌ره‌اتی دووهم: فالانتاینی قه‌شه بانگی خه‌لکی کرده که وهرن ده‌ست له‌وه هه‌لگرن که به‌ چه‌رامی کوپ و کچ به‌یه‌ک بگه‌ن، به‌ئگو وهرن ببنه مه‌سیحی و پاشان من له یه‌که‌تریتان ماره ده‌که‌مو به‌ هه‌لالی به‌ یه‌ک بگه‌ن، ئیمپراتۆری رۆمی له‌سه‌ر ئه‌مه له (۲/۱۴) دا سه‌ری په‌راند، دواتر که ده‌سه‌لاتی ئیمپراتۆر کز بوو وه مه‌سیحه‌کان زۆر بوون و ده‌سه‌لاتیان گرته ده‌ست، بو ریزلێنان له قه‌شه فالانتاین

- که له پیناوی مهسیحیه تدا تیداچوو، (۲/۱۴) یان کرده یادی فالانتاین
 ئەمەش جارێکی تر بەرەو کالبونەو دەچوو، تاوەکو له سالی
 (۴۹۶)ی زاینیدا له هەندئ له لادیکانی ئەوروپا عادتو باویکیان
 هەبوو سالانه له (۲/۱۵) دا، که رۆژی پیتاندنی رووکه کانه، دەهاتن
 هەرچی کورپی ئەو گوندو دێیه به ناونوو سیان دەکردو وه هەرچی
 کچی ئەو گوندو دێیه شه، ئەوانیش هەموو ناونوس دەکران، ناوی
 کورپه گانیان دەکرده توره که یه که وهو ناوی کچه گانیش له توره که یه کی
 تر دا، ئەمجا که سێک دەستی دەکرد به هەردوو توره که که داو ناوی
 کورپیک و کچیکی دەردیناو ئەم دوانه دەبوون به هاوپی و عاشق و
 خوشه ویستی یه کتری تا ماوهی سالیک. لبه زاراوهی ئەمپرو ژمارهی
 کاتی یه کتر بوون!!}. دواي ساله که له (۲/۱۵) دا ناویان دەخرايه وه
 توره که که وهو ئیتر بهر که سێکی تر ده که وتو به لاشیان وه شتیکی
 زور ناسایی بوو... ئیستا له ئەوروپا و خورناوا به گشتی (بوی فریندو
 گیرل فریند) ههیه و هەر ئەوهی ئەو کاته یه و زیندو و کراوته وه،
 تا له یه بێتاههت دهن هاوپی هتی و پاشان که ئارەزو یان له یه که
 نه ما له یه کتری جیاده بنه وه، ئیستاش له ئەوروپا و ئەمریکا ژنو
 پیاویک بریار دهن به یه که وه بژین، ئەمیان دۆشه کی دینی و
 ئەویان پشتیه که ئەو شهش قاپی قول، ئەمیان شهش قاپی به له م،
 ئەم دوو که و چک ئەم دوو جنگال، به م شیوه سوکه مایک پیکه وه
 دهنینو له شوقه یه که دا به یه که وه ده ژینو به هەردووکیان کرپی ه که ی

دەدەن، ھەرۋەختىكىش ھەزىيان لە يەك نەما ئەم سەرىنەكەى خۇى ھەلدەگرىۋ ئەۋىشىيان دۆشەكەكەى خۇى. ئەو قاپى شلەكەو ئەو قاپى بىرنجەكەو بەم شىۋەىە لە يەكتەر جىا دەبنەۋەو ژنەكە دەچىت بۇ لای پىاۋىكى ترو پىاۋەكەش دەبىتتە ھاۋرپى ژنىكى ترا! بۇيە ئىستا دواى قەىرانى ئابورى ئەمرىكا گەۋرەترىن موشكىلەو گىرفتىيان لىككەلۋەشانى خىزانە! بەلى ئەۋەى باسمان كىرد لە دابو عادەتى سالانەى ئەو گوندانەى ئەۋرۋوپا بەم شىۋەىە مایەۋە تاۋەكو (قەشە جىلا سىۋس) وتى: بە راستى ئەمە دەستۋرو دابىكى ناشىرىنەو كۆمەلگە ھەلدەۋەشىنى، ۋەرن با بە دىنى مەسىحى لە يەكىان مارە بكەىنۋ سالانە لە جىاتى (۲/۱۵). با لە رۇژى (۲/۱۴) دا. بە يادى قالانتاىن لە يەكىان مارە بكەىن... بە مانايەكى ترا: لە مەسىحىيەتدا ئەم يادى (۲/۱۴) قەشە قالانتاىن بۇ چارەسەرى بەرپەلاىىۋ بەدەرەۋىشتى بوۋ! نەك بۇ درۋستكىردنەۋەى پەيۋەندى ناشەرى، بەناۋى خۇشەۋىستىيەۋە، لە سالى (۱۹۶۹)ى زاپىندا كەنىسە مەسىحەكان، كە سەردەمى (پاپا پۇلسى شەشەم) بوۋ ئەم رۇژى (۲/۱۴)ى كىردە پشۋوى رەسمى، كەنىسە ۋەكو رېزگىرتن لە رۋحى (قالانتاىن)ى قەشە كە لە پىناۋى مەسىحىيەتدا سەربىرداۋە واتە: رۇژىكى ئاىنى مەسىحى بوۋ، دواتر ئەم پشۋۋەش ھەلۋەشىنرايەۋە.. لىرەۋە (قالانتاىن)ى قەشە كىرا بە مەبەستىك بۇ چەند شتىكۋ ناونرا رۇژى عاشقانى جىهان، يان رۇژى خۇشەۋىستى ۋە جلى سۋرو

گولی سور کرا هیمای (به‌ناوی ئەو خوینی سەگو برتەهی کە بیستر باسمان کرد). واتە: ئەم گولە سورە رەمزی پاکی و بیگەردی و پیتو بەرەکەتی نیوان ئەو دوو کەسەییە و مەبەستو ئاواتەکەیان دیتەدی و بۆ یەک دەبن ئەمەش کوفرو شیرکیکی صەریحە -نعوذ باللە-.

بەرپێزان: ئەگەر یەکی بپرسی: باشە بۆچی فالانتاین ئاوا بوو بە رۆژیکی جیهانی و بەم شیوەیە گەورە کرا؟! لە وەلامدا دەلێین بۆ چەند مەبەستیک: یەکەم: مەبەستی بازرگانی چەندین شەریکات و کۆمپانیا بە ملیارەها دۆلاریان دەست دەکەوێ، لەو رۆژدا لەرێگەیی فرۆشتنی گولی سور و کارتێ خوشەویستی و جل و بەرگی سور کە تەنھا بۆ چەند کاتر میتریک بەکار دەهێنرێ و دواتر فری دەدرێ و ئەو هەموو پارەییەش دەچیتە گیرفانی ئەو کۆمپانیا و شەریکانەو! ئەوەتا لە لای خوشمان لە کوردستان خۆ ماوەی چەند سائیکە ئەم فالانتاین و گولی سورە پەیدا بوو وە ریکلام بۆ هۆلی ناھەنگەکان و گۆرانیبیژەکان بەو بۆنەییەو دەکری و دەعوەتی خێزانی و خوشەویستان دەکری و بە بێ ئەوەی هەست بە خۆیان بکەن بە سەدان دۆلاریان لێ دەکێشنەو و وەکو بەنج بەنجیان دەکەن و وەختی بە هۆش خۆیان دێنەو و بۆنەکە تەواو بوو تا سائیکی تر تەواو! جا ئەگەر بەم پێیە بێ پیش ئەم چەند سائە کە فالانتاین و گولی سور پەیدا بوو لە ناومان کە وا بێ پیش ئەو خوشەویستی لە ناو ئەم میللەتەدا نەبوو! کە بە پێچەوانەو پیش هاتنی ئەم باسە خوشەویستی پاک هەبوو.

دوۋەم، بۇ مەبەستى مەشغول كىردىن سەر قالدۇرغۇنى گەنجان: گەنجىك كە ھىچ مافىكى بۇ دابىن نەكراۋە، بۇ ئەۋەدى بىر لە دوا رۇزى خۇي و لاتو مىللەتەكەي نەكاتەۋە، بەم شتانەۋە مەشغولى دەكەن، ئەم بە ناۋ عەشوق دەستبازى و دەستگەر مەكردنەۋە بە يەكتر ۋەكو تىرىك گەنج مەشغولى دەكاتو كە ئالودەي بوو ئىتر ھىچى لە بىر نامىنى! كاتى خۇي (مىشپىل عەفلەق) بە (صدام حسين) ي گوتبوو: ئەگەر زانیت لە ۋلاتدا موشكىلەۋ گىرۋگرفتىكى مىللەت ھەيەۋ بۆت چارەسەر ناكىرئ ۋەرە موشكىلەۋ گىرۋگرفتىكى تر دروست بىكە تاۋەكو مەشغوليان بىكەي ۋ ئەۋەدى پىشتىريان بىر بەرىتەۋە!! لەم مەسەلەي فالانتاينەشدا ئەگەر دەسەلاتو راگەياندەنەكان ئەۋەندە دىسۆزى كىچ ۋ كورە گەنجەكانن بۇ نايەن خانوو ئىشوكار ۋ دامەزراندن بۇ ئەۋ كور ۋ كچانە دابىن بىكەن كە دەيانەۋەئ بىنە ھاۋسەرى يەكترى نەك بە ناۋى (رۇزى خوشەۋىستى) يەۋە توۋشى لە رپىلادانى بىكەي ۋەكو برسىيەك كە خواردىنى نىشان بىدەن، بەلام نەھىلى بى خوات، مەتەم ۋ كەبابخانەي رازاۋەي بە جۇرەھا خواردىنى بە تام نىشان بىدەي ۋ لەم دىۋ شوشەكەۋە نىشانى بىدەي، بەلام نەھىلى دىنارىك لە گىرفانىا بىۋ خوشت بۇي نەكرى!! نايان ئەمە دىسۆزى نواندەن، يان يارىكردنە بە عەقل ۋ كەسايەتى ئەۋ برسىيە؟!..

سىيەم، لە ۋلاتانى غەيرى ئىسلامدا كە زۇربەيان شىرازەي خىزانيان تىك جوۋە فەراغىك ۋ بۇشايىيەك دروست بوۋە حكومەت دەپەۋى لانى

كەم سالى جاريك له رۇژيكددا ئەو بۇشايىو فەراغەيان بۇ پىر بىكاتەو
 بە درۇش بى گولئىكى خۇشەويستى پىشكەش بە خۇشەويستەكەى
 بىكات، ئەو خۇشەويستەى كە بۇ ماومىيەكى كاتى ھاورپىيەتىو پاشان
 واز لەيەكتىر دىنن، بەلام ئىمەى موسلمان لە ساىيەى ئىسلامەو كە
 خاومنى خىزانىن ئەو گرفتو بۇشايىمان نىيە.

چوارەم: دەستى كوفرى عالەمى ئەم جۆرە بۇنەو موناسەباتانە
 بەكار دىنى بۇ لابردنو سووكتىرىنى بەھاو نىرخى خىزانو لابردنو
 كالكتىرەوئەى حەياو حورمەتو رىز بۇ ئەوئەى موسلمان وا بزانى
 بۇ خۇى هىچى نىيەو دەبى هەر خەرىكى لاسايىكتىرەوئەو بى. ئايا
 (فالانتاين) غەيرى لاسايىكتىرەوئەو هىچ ماناو مەبەستىكى تىرى
 تىدا دەبىنرى؟! جا بە راستى حەيفە تۇ كە خاومنى ئىسلامى،
 كەچى ئەوئەندە بەسەزمانو دەست بەتال و دل بەتال و عەقل
 بەتال بى، پەنا بۇ فالانتاين بەرى شاعىر جوانى فەرموو: (بىز
 لە بەفرى كوئىستان دەكرى.... بىزوو لە ئاوى زىرابو مىزى كەرە)
 بەئى قورئانو سوننەتى پىغەمبەرى پىشەوامان (ﷺ) چونكە لە
 ئاسمانەو هاتوئەو هەناسەى پىسى بەر نەكەوتوئەو، وەكو بەفرى سەر
 لوتكەى چىاى كوئىستانەكان پاك و بىگەردە، دەى كى لەو كەسە
 داماوئەو سەرلىشواوتەرە كە ئاوى بەفراوى كوئىستانى پى پىسو خراب
 بىو بلى بە كەلك نايەتو بچى تىنويەتى خۇى بە ئاوى زىرابو
 مىزى كەر بشكىنى. گەنجانى بەرىز: نەكەن بە قسەو پىلان و فىل و

تەلەكەى شەيتانى جن و دووپىي ئىنس بكن كاتى پىتان دەلئىن: ئەم مەلەيانە.. ئەم مزگەوتانە.. ئەم ئىسلامە.. دژى خۆشەويستىيە!! باشە قەيچىيەكاو چ عەيبەيەكى تىدايە كە كور و كچ بە يەكەو بە دزى كەسوكارو بئەمالەو دەلداری بكنو يەكتريان خۆش بوى؟! باشە بۆچى ھەموو خوشيەك لە كور و كچى گەنج ھەرام دەكەن؟! ئەى گەنجانى پاكو بەرپز: دئنيا بن دىنى ئىسلام دىنى خۆشەويستىيە، بەلام لە ئىسلامدا ئەمە خۆشەويستى نىە كە:

۱- كورپىك و كچىك ژىربەژىر بە ترسو لەرزەو بە بى پرسى داىكو باوك بە موبایل پەيوەندى ناشەرى بە يەكەو بەكەن، بەلام (۸۰٪)ى زىاترى بە زەواجى شەرىعى و چوونە ناو كەزاوہى زىرىنى خىزانى كۆتايى بى نايەتو زۆربەى ھەرە زۆريان بە تايبەت كچان دەبنە قوربانى و بۆ ئاشنابوون بە خالى پەرىشانو پىر پەشىمانى ئەو كور و كچانەى بە تايبەت ئەو كچانەى كە بە حىساب خۆشەويستيان ھەبوو پەيوەندى و علاقەى ناشەرىيان ھەبوو، وەرن تەماشای بەسەرھاتەكانيان بكن لە گۆفارو رۆژنامەكاندا وەرن بچىن سەردانى سەنتەرى ژنان بكنو لە زمانى خۆيانەو بەسى مەينەتو پەشىمانى قوربانىانى ئەو جۆرە خۆشەويستيانە بزنان كە چۆن ئاوات دەخوازن بەو كاتەى كە كچ بوونو ھىچ كورپىك نەھاتۆتە ژيانىانەو، چونكە كورپىكى بە جەستە مرؤف، بەلام گورگ ئاسا بوونو تەنھا ئارەزوى خۆيان بى خالى كردونەتەو پاشانىش ھەر وازيان لى

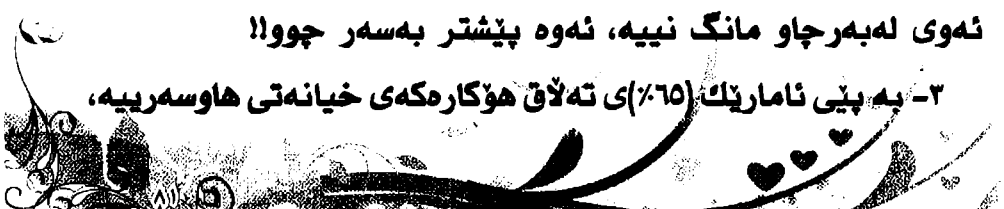
نههیناونو هه‌ر‌ه‌ش‌ه‌ی ئه‌وه‌یان لێ کردون که باسی رابردو یان نامه‌ی موبایله‌کانیان و وینه‌کانیان ئاشکرا بکه‌ن و ته‌نانه‌ت هه‌ندیکیان دوا‌ی شو‌کردنیش هه‌ر وازیان لێ نه‌هیناونو ژینیان لێ کردون به‌ ژان و می‌ردو منالیشیان سه‌ر‌گه‌ردان بوون به‌ هۆی رابردووی ئه‌مانه‌وه‌، به‌ئێ ئیسلام دژی ئه‌م جووره‌ به‌ ناو خو‌شه‌وێستییه‌ له‌ واقیعه‌دا ده‌ست‌برینه‌یه‌!

٢- ئیسلامی ئیمه‌ ئه‌وه‌ی ر‌ه‌م‌ف‌ز کردوه‌ که‌ ماوه‌ی چه‌ند سا‌ل کو‌ر و کچیک به‌ یه‌که‌وه‌ د‌ل‌داری بکه‌ن، ئه‌م‌جا دوا‌ی ئه‌وه‌ بچه‌ خانه‌ی هاوسه‌ریه‌وه‌. بۆچی؟! چونکه‌ دواتر له‌ ژینانی هاوسه‌ریدا به‌خته‌وه‌ر نابن، چونکه‌ له‌ ژینانی هاو‌ر‌پ‌یه‌تی و د‌ل‌داریدا هه‌ردووکیان به‌ قسه‌ هه‌ر قوربانی یه‌کتر بوون، به‌لام له‌ ژینانی واقیعی هاوسه‌ریدا کاتی ده‌یان داواکاری ژیان ده‌چیته‌ ملیان، ئه‌م‌جا بۆیان جیبه‌جی نابو و ده‌که‌ونه‌ ده‌مه‌بو‌له‌ به‌رامبه‌ر یه‌ک‌تر و ژینیان خو‌شه‌وێستی تێدا نامین، چونکه‌ هه‌موو هه‌ستی سۆزو خو‌شه‌وێستیان به‌و چه‌ند سا‌له‌ خو‌شه‌وێستییه‌ی پیش زه‌واج کال بۆته‌وه‌و ئیستا که‌ سا‌لی یه‌که‌می هاوسه‌ریانه‌ وه‌کو ئه‌وه‌ وایه‌ شه‌ش حه‌وت سا‌ل بێ هاوسه‌ری یه‌ک‌تری بن!! بۆیه‌ زۆربه‌ی ئه‌وانه‌ی دوا‌ی چه‌ندین سا‌ل له‌ خو‌شه‌وێستی ژیربه‌ژێرو نه‌ینی بوونه‌ هاوسه‌ر، دوا‌ی ماوه‌یه‌کی که‌م له‌ یه‌ک‌تر ب‌ی‌زار بوون، ئه‌مه‌ هۆکاره‌که‌ی ئه‌وه‌یه‌ که‌ باس‌مان کرد، به‌لام ئه‌گه‌ر کو‌ر و کچ به‌ پوختی یه‌ک‌تریان ناسی و پاش ماوه‌ی یه‌ک‌تر ناسین و

زاکورپىنە ۋە ھەلسەنگاندنى يەكتىرى چۈنە خانەى ھاوسەرپە ۋە ئەوا ئەم كاتەدا، چۈنكە خۆشەويستى نىوانيان سەرمتايەتى ۋە لاۋو گەنجە دواى زەواج ئەو ھەموو گىرقتەى ژيان كە دېتە رېگەيان، دەى كەنە قوربانى ئەو خۆشەويستىيە پاشانىش مندال پەيدا دەبىۋ ۋە وردە مائىش دەبىۋ خىزانەكە پايسەدار دەبىۋ، ئەم ھەموو تەلاققەى ئەمىرۇ كە زۇربەى چوار مانگو ھەيانە سائىكە گواستراۋتەۋە، ھى ئەۋمىيە چەند سالە خۆشى دەۋى، بەلام ھەر خۆشەويستى پروكەش ھەر مۇبايلو نامە ناردن ۋە نوکەکردن ۋە گولى فالانتاين، بەلام كاتى بە ھەللى بە يەك دەگەن لىي بىزار دەبىت دەلئىن: گەنجىك لەگەل دلدارەكەيدا لە شەۋىكى مانگە شەۋدا بە دزىۋە چوۋبوۋنە دەردەۋە لەۋ دانىشتە ناشەرىيەياندا كچەكە سەيرى مانگى كىردو گوتى: ئەو شتە جوانە چىيە؟ كورەكە وتى: ئەۋە روناكى جوانى دەموچاۋى تۆيە، دواى ئەۋە كە بوە ھاوسەرىۋ گواستىيەۋە، پاش چەند سائىك شەۋىكى مانگەشەۋ ئەم زىنو مىردە ئەمجارەيان كە ھەللى يەكتىرى بوۋن، بە يەكەۋە چۈنە دەردەۋە، زىنەكە بە مىردەكەى گوت: ئەو شتە جوانە چىيە بە ئاسمانەۋ؟ (بە پەنچەى ئامازەى بۇ مانگى چۈاردە كىرد)، چۈنكە قسەكەى كاتى دلدارى ھەر لە بىر مابوۋ، مىردەكەى وتى: خۇ كوپر نىت، ئەۋە مانگە مانگ، چۈنكە نىتر دەموچاۋى ئەۋى لەبەرچاۋ مانگ نىيە، ئەۋە پىشتىر بەسەر چوۋو!!

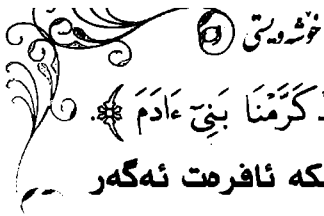
۲- بە پىي نامارىك (۶۵٪) تەلاق ھۇكارمەكەى خىانەتى ھاوسەرپە،

چونكى ئەو كۆرپە پېش ژنەينانى فېر بوو ھەر رۆژى لەگەل كچىكدا پەيوەندى ھەبوو يان كچەكەش پېش شوكردى فېرى ئەو ھەبوو ھەر رۆژى لەگەل كۆرپىكدا پەيوەندى ھەبوو، ئىتر ئەمەيان لى بۆتە خو، ومكو تريك كېشان وايەو پېى ئالودە بوونو ئىستاش ئەم كەسە دواى ژيانى ھاوسەرىشى ھەر بۆى تەرك ناكرى. لە گۆفارىكدا خويندمەو ھە كېشەى جىابونەو ھەى ژنو مېردىك لە يەكتى ئەو ھەبوو كە: پياوېك ھەرچەندە ژنى ھەبوو دوو منالېشى ھەبوو كەچى سى جار لە دواى پېكەينانى ژيانى ھاوسەرى ھەبوو پەيوەندى لەگەل كچاندا بەستو ھەى خۆى بە كۆر پى ناساندونو خەلەتاندونى دواتر لە رېگەى مۇبايلەكەيەو ھەى ژنەكەى پېى زانىو ھەو بىرارى جىابونەو ھەى داو ھەم ھاوسەرە ناپاكە، جا بە راستى ئەم پياو ھە دواى پېكەينانى ژيانى ھاوسەرى بوونى ژنى خۆيدا فېرى خىانەتى ھاوسەرى نەبوو، بەلكو ئەو پېش پېكەينانى ژيانى ھاوسەرى فېرى ئەم پەيوەندى نەشەرىئەنە بوو ئىستاش لەگەل ئەو ھەدا كە ژنى ھەيە بۆى تەرك ناكرىو بە پەلى يەكەم كى بو ھەوربانى؟ ھەر ئاھرەتەنن ژنەكەى خۆى ئەو كچانەش كە ئەم خەلەتاندونى..

دەى ئىسلام دەفەرموى: با ئەم رابواردنە بە ناو خۆشەويستىيە كە ھەموى ناخو داخەو دلې تىراويە نەبى بۇ ئەو ھەى ژيانى خىزانىت ھەتا ھەتايە پاكخواين بىو بە ئاسودەيى بىرى... جا ئايا ئىسلام دىزى خۆشەويستىيە؟! بىگومان نەخىر، بەلكو خۆشەويستى رىزگار دەكات.

۱- ئىسلام رېزى ھەموو مروۋفېك دەگرى. ﴿وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ﴾

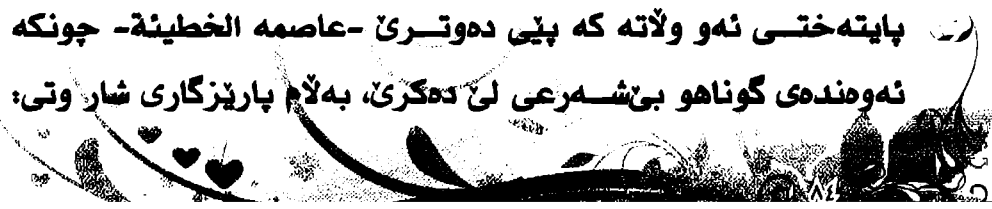
بە تايبەتى رېزى زۆرى لە ئافرەت گرتووه، چونكە ئافرەت ئەگەر
 نيوەى كۆمەل بى دايكى نيوەكەى تىرشە، پىغەمبەرى خوا (ﷺ)
 دەفەرموى: [رَفَقًا بِالْقَرَارِ]. كچ وەكو شوشە واپە كە شكا جىى خۆى
 ناگرىتەوه، ئەمپۇش زۆرىك لەو كورپانەى كە بە دوای داوى دلدارى
 كچانەوھن بە ناوى خۆشەويستىيەوھ گورگن و بە كەئبەكانيان
 شوشەى ناسكى كچان دەشكىنن، مامۆستايەكى بەرپىز لە وتارىكدا
 لە يادى (فالانتاين)دا. فەرموى: كورپك لە برادەرەكەى خۆى پرسى:
 ئەرى و ئەزانم فالان كچت خۆش دەوى، ئايا كەى بە تەماى بى
 خوازى؟! ئەويش لە وەلامدا دەئ: جارى تەرايىم پى نەداوھ!! ئەى
 خوشكم ئاگادارى خۆت بە نەبى بەو ئوتومبىلەى كە خەلكى تەرايى
 پى دەدات، تۆ مروۋفېكى بەرپىزى، تۆ شوشەى پاكى گرانبەھاي و
 قبولى پەلەى پيس ناكەى، نەھىلى كورى گورگ سەفەت بتكات
 بە ئوتومبىل!! دلنپاش بن ھەموو ئەوانەى كە پەخنە لە ئىسلام
 دەگرن و دەئىن: ئىسلامو موسلمانان دزى خۆشەويستىن، ئەوانە و لە
 خۆشەويستى گەيشتون كە كورپك بچى دەستى كچىك بگرى و مانگى
 بى بات لەگەئيا بگەرئ و پاشان ئەگەر بە دلئ بوو بى خوازى و ئەگەر
 بە دلئشى نەبوو بى باتەوھ مالى باوكى - ئەگەر زۆر رېكوپېك بى-
 ئەينا ھەر لەسەر جادە وازى لى بىنى و بلئ نامەوى! دەپرسن: ئايا
 ئەم كچە لەم دوو حالەتە دەردەجى؟

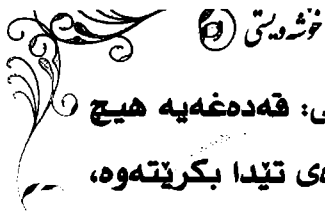

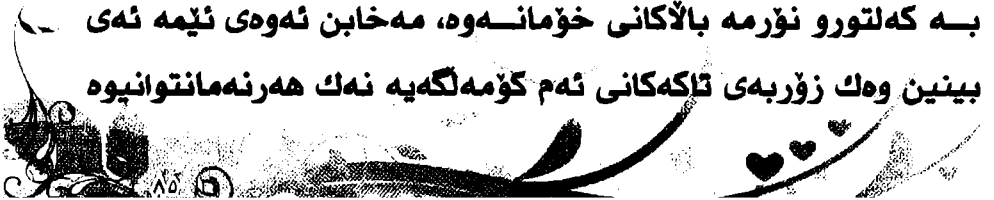
۱- یان ئەمەدی لئ دەبیت بە خوو پئی ئالوده دەبیو ئەویس دەچی بو لای کوریکێ تر وەختی بە خوئی دەزانی بەهاری تەمەنی بەرمو پایزی خەزان چووو جوانیەگەیی لەدەست داو، ئەمجا کەس ژیانی هاوسەری لەگەڵ پێک ناهێنیو سەرەنجام لە خیزانو مال و منالی خوئی کە مایەیی سوکناو حەوانەووو سوۆمای چاون بێبەش دەبیو هەموو ساتیکێ مردنیکە.

۲- یان بە دەی ئەو کورە وازی لئ هیناوو دەستبەرداری بو، هەموو ژیانی لئ دەبی بە مەراقو خەمو پەژارەو وا رەشبین دەبیت بەرامبەر بە رەگەزی بەرامبەر کە سێقەو متمانەیی بە هیچ کوریک نامینیو ناتوانی ژیانی هاوبەشی لەگەڵ هیچ کوریک، تەنانەت ئەگەر ریکوپیکو دیندارو بەرەوشتیش بیت پێک بێنی، تەنانەت جاری وا هەیه لە ژیان بێزار دەبیتو خوئی دەکوژیتو خوئی خەسارتمەندی دونیاو دواپوژ دەکات، خو ئەگەر کورەگەش لە لایەن کچەگەو وازی لئ هینراو ناپاکی بەرامبەر کرا، هەر هەمان چارەنوسی تووش دەبیت، کەواتە: ئیسلام لەبەر خاتری مرۆفە بە کور و کچەو کە ئەم بە ناو خۆشەویستیەیی قەدەغە کردو، چونکە لە راستیدا لەناوبەری خۆشەویستیەیی. لە (۲/۱۴)دا لە سالی (۲۰۰۸)دا. لە مەوقیعی -العربیە- لەسەر ئینتەرنیت بلأو کرایەو کە: لە ولاتی (تایلاند) لە بانکوکی پایتەختی ئەو ولاتە کە پئی دەوتری -عاصمە الخطیئة- چونکە ئەوئەدی گوناو بی شەری لئ دەگری، بەلام پارێزگاری شار وتی:

با رۆزى (۲/۱۴) بکهين به رۆزى پاکی خيزان وه وتى: قهدهغهيه هيچ ئوتيليك يان هۆليك له رۆزى (فالانتاين)دا ئەو يادهى تيدا بکريتهوه، بۆ ئەوهى رېگري لهو هه موو خراپه کاريه بگرين.. به ئۆ لهوى ناوا لىي بيزارن، که چى تازه ليره دههۆلى بۆ دمکوتن!!.. به راستى جيگاي داخه که ئيمهى ميللهتى کورد نه مانتوانى له بهرامبهر جيهانگيريدا سادمترين بهرگري بکهين له کهلتورو دابو نهريته باشهکانى خۆمان، دهباويه ئيمهش وهک ميللهتانى تر کهلتورى خۆمان به جيهانى بکردايه و بمانناساندايه به جيهان، بهلام به داخه وه نهک ههر نه مانتوانى ئەم کاره بکهين، به لگو به تهواويى خهريکه کهلتورى خۆمان له دەست ئەدمين و نزيکه بتويينه وه له نيو بۆتهى کهلتورى ولاتانى خۆرئاوا و ئەمريکادا، ئەوهى پشكى شيرى بهردمکه وپت له چاندى تۆى کهلتورو دابونهريته ناپهسه ندمکانى ولاتانى تر له نيو کومه لگه کهماندا پراگه ياندينه، لهبرى ئەوهى رۆلىكى پۆزھتيف بگيرن به پيچه وانه وه رۆلىكى نيگه تيفيان گيپراوه، ليردا نامه وپت بلیم با ئيمه کۆمه لگه يهکى داخرا و بين و سوود له ئەزموونو پيشکه و تنهکانى ولاتانى تر وهر نه گرين، به پيچه وانه وه دهبيت گشت تهقه للاو کۆششیکمان جهم بکهين له پيناو سوود وهر گرتن له ئەزموون به که لگهکانى ولاتانى تر. له هه مان کاتدا دەست بگرين به کهلتورو نۆرمه بالاکانى خۆمانه وه، مهخابن ئەوهى ئيمه ئەى بينين وهک زۆربهى تاکهکانى ئەم کۆمه لگه يه نهک ههر نه مانتوانيه

ئەزمونە سەرکەتوۋەكەنى ولاتانى تر دووبارە بکەينەۋە، بەلگو
 بە پېچەۋانەۋە گىرساۋىنەتەۋە بە شتە روالەتى و پۇخلەۋاتەكەنى
 ولاتانى تر، بە تايبەت ئەمريكاۋ ئەۋروپىيەكان. ئەۋەى لىرەدا
 بابەتى ئىمەيەۋ قەسى لە بارەۋە دەكەين يادى فالانتاينە، ئەۋ يادەى
 بۇ چەند سالتىكە لە كوردستاندا راگەياندەنەكان و كۆمەلنىك لايەن و
 دەستە رەۋاجىكى زۇريان پىداۋەۋە زىاد لە قەبارەى خۇى گەۋرميان
 كوردەۋە زىندەى دەكەنەۋە، بە بى ئەۋەى خۇپىندەۋەيەكى وردو
 زانستيانەى بۇ بکەن و بزائىن تاجەند بە دەردى گەنجان و تاكەكەنى
 ئەم كۆمەلگەيە دەخوات. يان ئەۋان ئەيانەۋىت لەم رېگەيەۋە بەدەن
 لە ئەخلاق و بەھا بالاكانى ئەم مىللەتە. لەۋانەيە بلېن: ئىمە كە
 يادى فالانتاين ئەكەينەۋە باس لە چىرۆكى خۇشەۋىستى دەكەين و
 خۇشەۋىستىش دياردەيەكى جىهانىەۋ لە ھەموو زەمان و مەكانىكدا
 بوونى ھەبەۋە ھەيە، راستە خۇشەۋىستى دياردەيەكى جىهانىە،
 بەلام يادى فالانتاين بە ھىچ شىۋەيەك پەيۋەندى بە ئىمەۋە نى
 يەۋ بەۋ شىۋە كوپرانە شوپن خەلك كەۋتەنەۋ بە گۇرانى خەلك
 ھەلپەرىنە، دەبىت چى قەلەيەكى سەختمان بۇ بگرىت و چ لۇزىكىكى
 تىدا بىت و دەرمانى چ دەردىكمان بكات ئەگەر ئەۋان راست دەكەن
 باس لە چىرۆكى خۇشەۋىستى دەكەن بۇچى نايەن ئىلھام لە مەم
 و زىنەكەى ئەحمەد خانى و شىعەرەكانى نالى و مەحوى و سالەۋ
 ھەمدى و شاعىرانى تر ۋەربىگرن و چىرۆكى نالى و ھەبىبەۋ شەمەۋ

وھلى دېۋانەو دەيانی تر زیندوو بکەنەو، باس لە حەقیقەتو
 کرۆکی خوشەويستی بکەن، بۆچی خۇيان خەریک دەکەن بە توپکلی
 خوشەويستیەو. خوشەويستی لە خۇرئاوادا بە شیۋەپەکی گشتی
 چوارمیخە کیشراو. چونکە ئەو ولاتانە ولاتگەلیکی ماددەگەرانو
 لا بە لای لایەنە مەعنەویەکاندا ناکەنەو، ناتوانم بلیم بە هیچ
 شیۋەپەک خوشەويستیان تیدا نییە، بەلام ئیمە بە شیۋە گشتیەکەى
 باسی لى دەکەین، پیاوھ ژيرو بلیمەتەکانی ئەوروپا وەکو ساویلکەکان
 لە باسی عیشقو چارەى دەردى عیشقدا هەموو دۆش داماون، هەر وەک
 مەحوی دەفەرموی:

(دوھاتی ئەوروپا وەک ئەھلى دېھات... لە چارەى دەردى عیشقا
 جوملە دامان) دەى کە مادام خۇمان خاومنى خەرمانیک لە ئەدەبیاتی
 خوشەويستین، بۆچی خەریک بین بە زیندوگردنەوہى یادیکەوہ نہ لە
 دوورو نہ لە نزیک پەپوھندی بە ئیمەوہ نییەو خزمەتیک بە ئیمە
 ناکات وە یادکردنەوہى فالانتاینو زیاد لە قەبارەى خۆى گەورەکردنى
 نەک نابیتە ھۆى زیندوگردنەوہى خوشەويستی، بەلگو دەبیتە ھۆى
 کوشتنى.. ئایا کى ھەپە وەکو -مەحوی- ئاوا بە جوانى باسى عیشق
 بکاتو بلى: نابیت بە هیچ چەشنیک عاشق رینگەپەکی نادروست
 بگریتەبەر بۆ گەشتن بە مەعشوقەکەى، بەلگو ئەگەر زانى یار بیزارە
 لى بە بى ئەوہى پى بلیت، دەبیت خۆى پروات وەکو دەفەرموی: (کە
 روحم تیکەپى تۆ حەز بە دەرچوونى دەکەى دەرچوو).

دەبی عاشق که دی بیزاره یاری، بی برۆ برۆا..)

بهائی پئویسته ئەوەش بئیین که عشق و خوشەویستی راستەقینە ئەوەیە که له روحەوه سەرچاوەی گرتبیت، ئەک له غەریزهوه هەلقولابیت. چونکه ئەگەر له غەریزهوه سەرچاوەی گرتبیت ئەوه ئەک هەر عشق نییە، بەلکو هەزیکێ سەرشیانەیه...

ئیمانداران: له کۆتایی ئەم وتارەدا داوای لێبوردن له پێغەمبەری خوا دەکەم (بیتێک) که لەم وتارەدا کەمتر فەرمودە ی شیرینی ئەو سەرورەمان خویندەوه که ناچاربوین لەبەر پاراستنی گەنجە خوشەویستهکانمان هەندێ قسەو یاس لەدەرەوهی قورئان و فەرمودەکانی پێغەمبەری خوادا بکەین ئەینا وتاری بەهێزو بەپێزو بەرهکەت ئەوەیە که زۆرترین فەرمودە ی پێغەمبەری خوا ی (بیتێک) تێدا باس بکری، بۆیە له کۆتایی ئەم وتارەدا دەئێم: ئە ی گەنج و لاوەکان یەقینتان ببی تاکە دلسۆزتان پێغەمبەری خوا یە (بیتێک) که بەردەوام لەخەمی گەنجاندا بووه، وه له هەولێ ئەوەدا بوو که خیزانیان بۆ پێک بینی... دەچینه شاری مەدینەو گەنجیکی مەدینە یی زۆرکات له خزمەتی پێغەمبەردایە، گەنجیکی هەژار لەبواری داراییدا، له بالادا کورت، له دەموچاوو روخساردا زۆر بەرچا و نەبوو، پەشپێست بوو له بنەمالە یەکی نەناسراو بوو، تەنانەت نازانری باوکی ناوی چییە. [قال ابن حجر في الاطابة ج ١ ص ٦٠٠: غَيْرُ مَسُوبٍ، أَي لَمْ يَفِظْ لَهُ التَّارِيخُ

نَسَباً] رۆژنکیان پێغەمبەری خوا (بیتێک) بەم گەنجە دەفەرموی: ئە ی

جولهیبیب (فناوی جولهیبیب بووه) نهوه بۆچی ژبانی هاوسهری دروست ناکهی، بۆ خۆت؟ جولهیبیب له وهلامدا وتی: [إِذَا نَجْدُ كاسِداً - هُوَ غَيْرُ الْمُقْبُولِ وَالْمَرْغُوبِ فِيهِ] نهی پێغه مبهری خوا (ﷺ) ئاخر من کهسیکی ناشیرینم، سیماو روخساریکی وام نییه که هیچ کچیک پیم رازی بی پێغه مبهر (ﷺ) فهرمووی: [غَيْرَ أَنْكَ عِنْدَ اللَّهِ لَسْتَ بِكَاسِدٍ]. بهلام تۆ له لای خودا ناشیرین و ناقولاو نهخوازراو نیت، چونکه له ئیسلامدا پرسی مروّف به تهقوایه. ﴿إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَنْفَتَكُمْ﴾ تهقواش له دهموچاودا نییه، وا له دلدایه. [الثَّقْوَى هَاهُنَا وَ أَشَارَ إِلَى صَدْرِهِ] تهقوا له ناو سینهدایه. پێغه مبهر (ﷺ) وای فهرموو.

شاعیریش ووتویهتی:

[اجال الوجه مع فتح النفوس.....کتندیل علی قبر المجوسی].

دهموچاوی جوان بی دلی پاکو عهقلی گهوره و زمانی شیرین هیچ نییه. بهلئ پێغه مبهری خوا (ﷺ) فهرمووی: بهلام من کچی فلان کهسی نه نصاریت بۆ دهخوایم پێغه مبهری خوا (ﷺ) به باوکی کچه کهی وتو پێش نیاره کهی خسته بهردهم. نهویش ووتی: [حَتَّى أَسْتَأْمِرَ أُمَّهَا] ههتا پرس به دایکی نه کهمو نهویش له کچه کهی نه پرسن ناتوانم هیچ وهلامیکت بدهمهوه. پێغه مبهر (ﷺ) فهرمووی: [فَنِعْمَ إِذَا].
 نهمه زۆرباشه. بهلئ کاتی نهه پیاوه بۆ ژنه کهی باس کرد. ژنه کهی به سروشتی ژنانه گوتی: [إِلا هَا اللَّهُ إِذَا مَا وَجَدَ رَسُولَ اللَّهِ (ﷺ) إِلَّا جَلِينِيَا؟!].
 ههرگیز شتی وا نابێ نهوه پێغه مبهری خوا (ﷺ) کهسی نه دۆزیهوه

بۆ كچه كه مان ئەو جوله ييبه ناشرينه ره شه بيكه سه نه بئ؟!! له م
 كاته دا كچه كه مان له وديوو دمرگاوه خهريكي ئيشوكاري مال بوو. كه
 گوئي له م گفتوگو يهي نيوان باوكو دايكي بوو، هاته لايان و پئي
 وتن: باوكه گيان ئايا پيغه مبهري خوا (ب) بۆ خۆي پئي وتي و
 خۆي خواز بيئي مني له تۆ كرد بۆ جوله ييبه؟! باوكي وتي: به ئۆ
 كچه كه وتي: [ادْعُونِي إِلَيْهِ فَأَنَّهُ لَنْ يُضِيعَنِي] ئەهي باوكه ئەهي دايكه مادام
 ئەم كورپه په سه نديكراوي پيغه مبهري خوايه (ب) ئيتر لاي من
 په سه ندمو دئنيام حورمه ته م دهگري و زايه م ناكاو له گه ئي به خته وهر
 دهيم!!... ئەهي ئافه رين بۆ ئەو عه قله گه وره ي ئەو كچه به ريزه كه
 ئاوا به جواني پيغه مبهري خوشه ويستي ناسيوه، به ئۆ كه كچه كه
 ئاوا به راشكاوي ره ئي خۆي دهر بپري باوكو دايكيشي رازي بوون و
 سه رمنجام لئي ماره كراو پيغه مبه ريش (ب) دوعاي خيري بۆ كردن و
 فه رمووي: ان شاء الله زۆر به خته وهر ده بن و زۆر ساماندارو ده و له مه ند
 ده بن، به ئۆ ئەم ژن و مي رده خيزان ئيكي زۆر به خته وهر بوون و له
 ماله هه ره ده و له مه نديكاني مه دينه بوون. به ئۆ دواي ماوه يه ك
 جوله ييبه له غه زايه كدا له خزمه ت پيغه مبهري خوا دا چوو بۆ
 غه زاو له و جه نكه دا شه هيد بوو، دواي ته واو بووني شه ركه پيغه مبه ر
 (ب) فه رموي: كي له هاوه لان ديار نيه؟! وتيان: فلان و فلان و فلان،
 جاري دوهمو سئيه ميش كه هه مان پرسيا ري كرده وه سه حابه كان
 وتيان: فلان و فلان و فلان نيش ديار نين، له جاري سئيه مدا وتيان:

کەسی تر نیه دیار نەبێ ئا لێرەدا پێغەمبەری خوا (ﷺ) ئەم گەنجە ی
 ھەر لە بیرە فەرموی: [لِکُنِّيْ اَقْدَحُ جَلِيْبًا فَاَطْلُبُوْهُ] بەلام من جولەیبیبم
 لئ و ن بوەو نایبینم، ھەستەن بە شوینیا بگەرێن و سوو راغی بکەن
 کاتی بۆی گەران دۆزیانەو ھەوت کافری بە جوار دەوردا کەوتبوو.
 پێغەمبەری خوا (ﷺ) چو ھەر لاشەکە ی فەرموی: [قتل سبعة، ثم
 قتلوه، هذا مني، أنا منه، هذا مني وأنا منه]. فەرموی: ھەوت کەسی لە کافرەکان
 کوشتو ھە پاشان کوشتویانە، ئەم جولەیبیبە لە منەو منیش لە ھوم
 ئەو لە منەو منیش لە ئەھوم !! اللہ اکبر لەو پلەو پایە یە [فوضعه علی
 ساعدیه] ئەمجا پێغەمبەری خوا (ﷺ) جولەیبیبی خستەسەر ھەردوو
 باسکی خۆی لە باوھشی گرت. بەئێ لە کۆتایی ژیا نی دۆنیا ییدا.
 جولەیبیب ھەردوو قۆلی پێغەمبەری خوا (ﷺ) لە جیا تی دارەمەیت
 ھە ئیان گرت بۆ لای گۆرەکە ی بە دەستی پێغەمبەر (ﷺ) خرایە
 گۆرەو ھ. بە بێ شوو رین، ھەر بە جلو بەرگە خویناویەکانی خۆیەو ھ،
 چونکە شەھیدە. رواه مسلم (۲۴۷۲).

ئە ی گەنج ئایا تۆش ئاوا دەستت خستۆتە دەستی پێغەمبەری
 خواو ھو پەیمان ت پی داو ھ کە لە سەر رێبازو بەرنامە ی ئەو
 خوشەو یستە بی. ھەتا ئەو یش پیت ب فەرموی: [هذا مني وأنا منه] ئەمە
 کوری منە، برای منە خزمی منە، کەسی منە.

دە ی وەرن با ھەو ل بدمین لە ناخی دلمانەو ھ بەرپار بدمین و بە ئین
 بدمین کە بە پی قورئان و سوننە تی پێغەمبەر (ﷺ) ھەنگاو ھەل

بگرين، نيمه شوپنكهوتوى پېغەمبەرىن، شاگردو قۇتابى خولەئى
 راشيدىنو چاكانو پاكانى ئەم ئىسلامەين. بېرىار بەدەين كە بېبەرى
 بين لہ ھەموو كوفرىك. شركىك. بېدىنيەك. بېدعەيەك گاورو
 جولەكايەتيەك. قەشەو كلاسورىك ھەموو فرېدراوئىكى ناو زېلدانى
 خەك. بەلكو شانازى بە ئىسلامەكەى خۇمانەو دەكەين. و بە
 پشتوانى خوا لەسەرى ئەژىنو لەسەرى ئەمرىن، خواى پەرومردگار
 پشتو پەناى ھەموو لايەك بېتو ھەموو گەنجو لاوہكانمان بە
 ئاواتى رەواى خۇيان كە خواى گەورە بۆى ديارى كردون بگەنو
 ژيانىكى پر لە خۇشەويستى پىك بەيننو بە خۇشەويستىيەو بەزىن.

سەرچاۋەكان:

- (۱) - گوڤارى ستاندر، ژمارە: ۱۸ ئابى ۲۰۰۸، ۶۱.
- (۲) - سيرة شهداء الصحابة، فؤاد بن سراج عبدالغفار، ص ۳۶۰.
- (۳) - رۆژنامەى كۆمەل، ژمارە ۳۶۰، ۲۰۰۹/۲/۱۴، ۹.

